

Prokuratura w pandemii, czy pandemia w prokuraturze?

Raport Stowarzyszenia Prokuratorów
Lex Super Omnia

Warszawa, październik 2020 r.

Qui tacet, consentire videtur

(zasada prawna Bonifacego VIII)

Szanowni Państwo,

Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia oddaje w Państwa ręce kolejny raport poświęcony polskiej prokuraturze.

Stosownie do Statutu Stowarzyszenia, jednym z naszych celów jest m.in. rzetelne prezentowanie działalności prokuratury oraz przedstawianie na forum publicznym, w tym w środkach masowego przekazu, problemów związanych z jej funkcjonowaniem.

Wierni treści Statutu, kierując się rzetelnością i obiektywizmem, opracowaliśmy kolejny raport, w którym przyjęta systematyka ma na celu przedstawienie rzeczywistego stanu sprawności działania prokuratury poprzez zaprezentowanie wyników statystycznych osiągniętych w czasie „dobrej zmiany” w prokuraturze, jak i ugruntowanego mechanizmu zmian kadrowych i przyznawania benefitów.

Ważnym zagadnieniem omówionym w niniejszym raporcie są sprawy dotyczące przestępczości VAT-owskiej, która miała być przedmiotem ogromnego zaangażowania zunifikowanej prokuratury. Jak się okazało, zgromadzenie pełnych danych w tym zakresie jest niemożliwe, a Prokuratura Krajowa nie jest w stanie przedstawić źródeł danych, prezentowanych na oficjalnych konferencjach prasowych, czy w komunikatach kierownictwa prokuratury.

Istotną część raportu stanowią kwestie budżetowe, które pokazują charakter i skalę wydatków w prokuraturze. Jest to istotne, bowiem prokuratura jako organ państwa dysponuje środkami publicznymi i zobowiązana jest do ich gospodarnego wydatkowania. Tymczasem bardzo poważne wątpliwości budzi nie tylko kwestia zakupu nowej siedziby dla Prokuratury Krajowej, której cena owiana jest tajemnicą, ale również rosnące wydatki na jej remont, jak również na krajowe podróże służbowe prokuratorów.

W dobie zagrożenia koronawirusem nie sposób było pominąć zagadnienia dotyczącego przygotowania prokuratury do zabezpieczenia pracowników i wdrożenia procedur, które winny dawać gwarancję bezpieczeństwa wszystkim, którzy z działalnością tej instytucji się stykają.

Przygotowując raport Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia korzystało z materiałów dostępnych na stronie Prokuratury Krajowej, sprawozdań i komunikatów. Nieocenionym źródłem informacji były dane pozyskane w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej, choć wskazać należy, że ich zebranie było utrudnione, z uwagi na postawę kierownictwa

Prokuratury Krajowej i niektórych kierowników powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, którzy odmawiają dostępu do informacji publicznej, często nadużywając obowiązujących regulacji prawnych.

Przypomnieć należy, że prawo do informacji publicznej ma charakter fundamentalny w demokratycznych państwa prawa i zyskało ochronę zarówno prawa międzynarodowego, jak i prawa krajowego. Zapewnienie obywatelom prawa do uzyskiwania informacji o działalności władzy publicznej stanowi jedną z zasadniczych wartości działania organów państwa demokratycznego.

Trzeci raport Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia pokazuje obraz polskiej prokuratury znacząco różniący się od kreowanego w wystąpieniach medialnych kierownictwa prokuratury, komunikatach i oświadczeniach publikowanych na stronie internetowej Prokuratury Krajowej.

Polecamy jego uważną lekturę, zapoznanie się z danymi i sformułowanie na tej podstawie także własnych wniosków i ocen.

Z wyrazami szacunku
**Zarząd Stowarzyszenia Prokuratorów
Lex Super Omnia**

I

INFORMACJA (NIE)PUBLICZNA?

Prokuratura Krajowa o „*sukcesach*” prokuratury informuje w komunikatach publikowanych na jej stronie internetowej, konferencjach lub też w opracowaniach „*Nowa prokuratura w świetle danych statystycznych*”, czy dokumencie sygnowanym przez Prokuratora Krajowego - „*Wyzwania i sukcesy - Prokuratura 2019*”.

Według tych informacji prokuratura funkcjonuje niemal jak szwajcarski zegarek, jest silna organizacyjnie i ustrojowo, cieszy się coraz większym zaufaniem obywateli, a podejmowane przez nią działania powodują, że prokurator jako strażnik praworządności jest ceniony i powszechnie szanowany.

Czy tak jest w istocie? Czy rzeczywiście nastąpiła tak daleko idąca zmiana jakościowa, aby pozwalała na konstatację, iż to dzięki prokuraturze Państwo Polskie „wstało z kolan“, na których klęczało przed nowo powstającymi piramidami finansowymi, a budżet państwa wypełnił się wpływami z tytułu podatków pośrednich po brzegi?

Zdaniem kierownictwa, prokuratura ma stanowić „*podstawę sprawnego funkcjonowania państwa, gwarancję bezpieczeństwa dla Polaków, ochrony ich praw i interesów i ma przywracać wiarę w sprawiedliwość i zaufanie do Państwa*”¹.

Obywatel winien mieć więc prawo do pozyskania wiedzy o funkcjonowaniu prokuratury, jej analizie, a następnie konfrontacji z treścią komunikatów, informacji płynących od kierownictwa o prokuraturze służącej rzekomo obywatelowi i stojącej na straży jego praw i wolności obywatelskich.

Uzyskanie jednak takich informacji okazuje się być nie lada problemem dla dziennikarzy, organizacji pozarządowych, ale również dla Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia.

Jak co roku przystąpiliśmy do zbierania danych pozwalających na sporządzenie raportu dotyczącego funkcjonowania prokuratury w strukturze władzy wykonawczej, w tym zaprezentowanie sprawności jej działania poprzez przedstawienie wyników statystycznych, mechanizmu zmian kadrowych i zasad przydzielania nagród finansowych, a w finale wskazanie kosztów ponoszonych przez budżet Państwa związanych z takim sposobem funkcjonowania prokuratury.

W niniejszym opracowaniu, kierując się bardzo dużą aktywnością medialną Prokuratury Krajowej, Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia zamierzało zbadać temat dotyczący reprivatyzacji warszawskich i kamienic krakowskich.

¹ Nowa Prokuratura w świetle danych statystycznych, Warszawa 2018, strona internetowa Prokuratury Krajowej.

Ze słowa wstępnego do opracowania Prokuratury Krajowej pod tytułem „*Wyzwania i sukcesy - Prokuratura 2019 r.*” wynikało, iż dzięki prawidłowej organizacji strukturalnej i zdecydowaniu prokuratorów możliwe było sprawne działanie w sprawach o poważne przestępstwa, a za to uznano m.in. śledztwa dotyczące tzw. bezprawnej reprivatyzacji nieruchomości warszawskich².

Weześniejszy komunikat Prokuratury Krajowej z dnia 4 października 2017 r. wskazywał, iż na skutek przeprowadzonej lustracji 80 spraw karnych, dotyczących krakowskich nieruchomości, Prokurator Generalny polecił podjęcie 12 z nich i kontynuowanie postępowań przygotowawczych³. Natomiast komunikat Prokuratury Krajowej z dnia 7 marca 2018 r. stwierdzał, iż w prokuraturach podległych Prokuraturze Regionalnej w Warszawie prowadzonych jest 320 spraw karnych dotyczących reprivatyzacji warszawskich nieruchomości, nadto 35 śledztw prowadzonych jest w okręgu Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu⁴.

Z informacji medialnych nie wynika, aby w sprawach prowadzonych w okręgach Prokuratury Regionalnej w Krakowie i Warszawie sporządzono akty oskarżenia, tym niemniej skierowano wnioski w trybie ustawy o dostępie informacji publicznej do tych jednostek.

W pierwszej kolejności Stowarzyszenie zderzyło się z negatywną postawą Prokuratury Krajowej, do której zwrócono się w dniu 31 marca 2020 r. o nadesłanie dokumentów, o których informowała na konferencjach prasowych i zamieściła w komunikacie na swej stronie internetowej. Stowarzyszenia sformułowało, wobec treści komunikatu prasowego Prokuratury Krajowej z dnia 4 października 2017 r. pt. „*Zespół prokuratorów wyjaśni sprawy reprivatyzacji nieruchomości w Krakowie*”⁵ - wniosek o udostępnienie jako informacji publicznej i przesłanie, wymienionej w treści wskazanego komunikatu, kopii protokołu lustracji spraw karnych dotyczących krakowskich nieruchomości, które zakończyły się postanowieniami o odmowie wszczęcia postępowania lub o jego umorzeniu, a także związanych z nimi spraw cywilnych, a która to lustracja na polecenie Prokuratora Generalnego została przeprowadzona w Prokuraturze Regionalnej w Krakowie. Nadto mając na względzie informację zawartą we wskazanym komunikacie dotyczącą tego, że „*w najbliższym czasie Departament do Spraw Przestępczości Gospodarczej Prokuratury Krajowej zbada wszystkie sprawy dotyczące krakowskich nieruchomości i objęte lustracją, w których nie stwierdzono nieprawidłowości*”⁶, zwrócono się także o udostępnienie i przesłanie wyników tego badania.

Prokuratura Krajowa po wielokrotnych monitach dotyczących udzielenia informacji na wniosek Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia wskazała, iż dokument ten ma charakter wewnętrzny i z tego powodu nie stanowi informacji publicznej. Nieco inną odpowiedź dotyczącą innego wniosku Stowarzyszenia uzyskano w piśmie z dnia 18 kwietnia 2018 r. Prokuratury Krajowej, w którym stwierdzono, iż cyt. „*informację publiczną stanowią: akty administracyjne i inne rozstrzygnięcia, dokumentacja z przebiegu i efektów kontroli,*

² Wyzwania i sukcesy – prokuratura 2019 r., strona internetowa Prokuratury Krajowej.

³ Komunikat Prokuratury Krajowej z dnia 4 października 2017 r.

⁴ Komunikat Prokuratury Krajowej z dnia 7 marca 2018 r.

⁵ (<https://pk.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-z-kraju/zespól-prokuratorow-wyjasni-sprawy-reprivatyzacji-nieruchomosci-w-krakowie/>)

⁶ Komunikat Prokuratury Krajowej z dnia 4 października 2017 r., strona internetowa Prokuratury Krajowej.

wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających”⁷.

Mimo braku zmian regulacji zawartych w ustawie o dostępie do informacji publicznej należy domniemywać, że zmienił się jedynie sposób ich interpretacji przez kierownictwo Prokuratury Krajowej.

Podobne stanowiska prezentowała Prokuratura Regionalna w Krakowie i Prokuratura Okręgowa w Krakowie. Obie jednostki odmówiły udostępnienia informacji publicznej, mimo iż to tam dokonano wskazanych czynności analitycznych, które przybrały postać wytworzonego dokumentu i zestawienia twierdząc, że są to informacje przetworzone, bowiem ich przygotowanie wymagałoby, cyt. „wykonania czynności analitycznych, organizacyjnych oraz ich intelektualnej interpretacji”⁸, gdy faktycznie, zbiór danych, których żądało Stowarzyszenie był w posiadaniu w/w organów. Podkreślenia wymaga fakt, że na wnioski o tożsamej treści inne powszechnie jednostki organizacyjne prokuratury odpowiadały i udzielały informacji, traktując je jako informacje proste. Tak postąpiły m.in. prokuratury okręgowe w Opolu, Świdnicy, Krośnie, Tarnobrzegu i co najbardziej symptomatyczne w Tarnowie, a więc w obszarze działalności Prokuratury Regionalnej w Krakowie. Przygotowane odpowiedzi sporządzono na podstawie danych z systemu SIP Libra, co jak się okazało nie nastroczało żadnych dodatkowych trudności i komplikacji wymagających zaangażowania w przygotowanie informacji zastępów pracowników.

W obliczu niewystarczającej ilości danych przekazanych przez niektórych kierowników jednostek nie zgromadzono materiału mogącego posłużyć do rzetelnego formułowania wniosków dotyczących spraw związanych z reprivatyzacjami warszawskimi i kamienicami krakowskimi.

Niemniej jednak taka postawa niektórych kierowników jednostek prokuratury dała asumpt do przedstawienia i opisanie mechanizmu pozyskiwania danych stanowiących informację publiczną przez Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia oraz tego, w jaki sposób aktualnie składane wnioski są rozpoznawane, a w zasadzie w jaki sposób prawo dostępu do informacji publicznej nie jest realizowane.

Na wstępie wskazać należy, że dostęp do informacji publicznej to jedno z kluczowych praw obywatela w demokratycznym państwie. Każde demokratyczne i nowoczesne państwo prawa działa transparentnie w oparciu o jasne i przejrzyste zasady. Efektywna realizacja prawa do informacji odbywa się przede wszystkim poprzez pytania kierowane przez obywateli do władz publicznych oraz innych podmiotów wykonujących zadania publiczne lub dysponujące majątkiem publicznym. Kontrola społeczna działalności władz publicznych oraz osób pełniących funkcje publiczne w demokratycznych państwach jest normą, albowiem państwo takie, działające praworządnie i korzystające z publicznych środków finansowych, realizujące swoje funkcję w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy, w tym także kompetencyjne nie ma nic do ukrycia. Państwo działające w granicach i na podstawie prawa nie ma powodów

⁷ Pismo Prokuratury Krajowej z dnia 18 kwietnia 2018r. (sygn. PK I IP 62.2018).

⁸ Decyzja Prokuratora Okręgowego w Krakowie z dnia 18 maja 2020r. (sygn. PO V IP 19.2020).

do zatajania informacji o swojej działalności przed obywatelami, korzystającymi ze swych uprawnień kontrolnych, realizowanych także poprzez kierowanie wniosków o udzielenie informacji publicznej. Im więcej realizowanych wniosków i udzielanych informacji, tym dane państwo jest zorganizowane w sposób bardziej demokratyczny, transparentny a jego funkcjonariusze i instytucje działają w imieniu i na rzecz obywateli w sposób nie budzący podejrzeń.

Kontrolę społeczną i obywatelską umożliwia w państwach demokratycznych prawo dostępu do informacji publicznej. Nie wystarczy jednak wyłącznie zapisać stosowne regulacje w odpowiednich przepisach tego prawa, należy je realizować.

Doktryna oraz orzecznictwo sądowe, w oparciu o ogólną formułę ustawy, a także regulacje art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP przyjmuje szerokie rozumienie pojęcia „informacja publiczna”. Definiuje się ją jako każdą wiadomość wytworzoną przez władze publiczne oraz osoby pełniące funkcje publiczne. Oznacza to stosowanie takich zasad wykładni, *które sprzyjają poszerzaniu, a nie zawężaniu obowiązku informacyjnego*. Dlatego też wskazuje się, że *udostępnianie informacji publicznej winno być regułą, zaś przypadki odmowy jej udostępnienia wyjątkami interpretowanymi ściśle* (wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z dnia 14 listopada 2003r., sygn. akt II SAB 199/03, z dnia 12 grudnia 2006r., sygn. akt I OSK 123/06, z dnia 30 września 2015 r., sygn. akt I OSK 2093/14, wyroki Wojewódzkich Sądów Administracyjnych: w Warszawie z dnia 14 stycznia 2010r., sygn. akt II SAB/Wa 200/09, w Gdańsku z dnia 14 kwietnia 2010r., sygn. akt II SA/Gd 128/10, w Krakowie z dnia 29 kwietnia 2010r., sygn. akt II SAB/Kr 33/10 i inne). Za szerokim rozumieniem omawianego pojęcia opowiedział się również Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 13 listopada 2013r., sygn. P 25/12 (OTK-A 2013/8/122, Dz. U. 2013/1435) stwierdził, że „... w doktrynie prawnej i orzecznictwie pojęcie informacji publicznej i sprawy publicznej jest rozumiane szeroko. Polega ono na ustaleniu nie tylko na podstawie art. 1 ust. 1 u.dip, lecz także, a nawet przede wszystkim, na podstawie art. 61 Konstytucji. Skoro prawo do informacji publicznej ma charakter konstytucyjny, to ustawy je dookreślające powinny być interpretowane w taki sposób, aby gwarantować obywatelom i innym jednostkom szerokie uprawnienia w tym zakresie, a wszelkie wyjątki powinny być rozumiane wąsko”.

Ponadto obowiązujące przepisy prawa unijnego wyznaczają podstawowe zasady i reguły odnoszące się do zagadnień prawa dostępu do informacji publicznej. Prawo to traktowane jest bardzo szeroko, jako jedno z praw człowieka, istniejące niezależnie od woli państwa. Obejmuje ono wszelkie posiadane przez organy sektora publicznego przejawy działań, faktów lub informacji - oraz wszelkie kompilacje takich działań, faktów lub informacji - niezależnie od zastosowanego w tym celu środka, zapisane na papierze, w formie elektronicznej, lub zarejestrowane w formie dźwiękowej, wizualnej lub audiowizualnej (art. 2 pkt 3 lit. a dyrektywy 2003/98 WE, Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 17 listopada 2003r. w sprawie ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego). W preambule do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1049/2001 z dnia 30 maja 2001r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji wskazano, że przejrzystość pozwala obywatelom na bliższe uczestnictwo w procesie podejmowania decyzji i gwarantuje, iż administracja jest bardziej skuteczna i odpowiedzialna względem obywateli w systemie demokratycznym. Ponadto stwierdzono, że przyczynia się do umacniania zasad demokracji i

szacunku dla praw podstawowych określonych w art. 6 TUE oraz w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

W kontekście przyjętych rozwiązań prawnych obowiązujących w Polsce nie budzi wątpliwości fakt, iż informacje o prokuratorach są informacjami publicznymi w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej (dalej u.d.i.p.), bowiem są to osoby pełniące funkcję publiczną, a zatem takie, które wykonują powierzone im przez instytucje państwowe zadania i przez to uzyskują znaczny wpływ na treść decyzji o charakterze ogólnospołecznym (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. akt II SAB/Kr 78/05).

Dodatkowo wskazać należy, że z ukształtowanej linii orzecznictwa administracyjnego wynika, że informacje dotyczące imienia i nazwiska, stanowiska służbowego, sposobu powołania na stanowisko służbowe, wynagrodzenia, udzielanych nagród pracowniczych, postępowań dyscyplinarnych, stanowią informację publiczną i podlegają ujawnieniu w trybie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. d. u.d.i.p. Związane są bowiem z pełnieniem funkcji publicznej i dotyczą jej wykonywania (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 6 czerwca 2017 r., sygn. akt IV SAB/GI 129/17, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 20 grudnia 2016 r., sygn. akt IV SAB/Wr 191/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 9 października 2014 r., sygn. II SAB/Łd 110/14, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 5 kwietnia 2017 r., sygn. II S.A./Gd/7/17, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt II SAB/Op 89/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 grudnia 2011 r., sygn. akt II SAB/Go 53/11, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. akt II SAB/Kr 78/05 i inne).

Istotnym jest przy tym to, iż prokuratorów jako funkcjonariuszy publicznych nie dotyczy ograniczenie prawa do informacji publicznej ze względu na prywatność osoby fizycznej, określone w art. 5 ust. 2 u.d.i.p., z uwagi na fakt, iż są osobami pełniącymi funkcje publiczne w rozumieniu cytowanej ustawy.

Wnioski o udostępnienie informacji publicznej skierowane przez Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia do powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury zawierały identyczną treść i zakres żądanych informacji odnośnie zagadnień objętych przedmiotem opracowania. W zakresie rozpoznawania wniosków poszczególne jednostki reagowały na nie w sposób całkowicie rozbieżny.

Część z nich uznała, że przedmiot żądania jest na tyle oczywisty, że nie wymaga żadnego uzupełniania, precyzowania, stanowi informację prostą, nie wymagającą jakiegokolwiek dodatkowego nakładu pracy, przetwarzania i opracowywania. Drugą grupę stanowią jednostki, które uznały, że mają do czynienia z informacją przetworzoną i do jej udzielenia wymagane jest wykazanie „szczególnego interesu publicznego”.

Na podstawie uzyskanych odpowiedzi zaobserwowano swoistą „takykę” rozpoznawania wniosków kierowanych przez Stowarzyszenie.

Prokuratura Krajowa w odpowiedzi na wnioski Stowarzyszenia w ostatnim dniu ustawowego

terminu na przekazanie żądanych danych wskazywała, iż jego realizacja nie może być wykonana, bowiem cyt. „*nie zakończono procesu analizy żądanych informacji*”⁹, po czym wydłużała termin jego rozpoznania o co najmniej jeden miesiąc. Stowarzyszenie Lex Super Omnia wielokrotnie wskazywało, że taki sposób postępowania jest niezgodny z treścią art. 13 ust. 2 u.d.i.p., bowiem przedłużenie terminu rozpoznania wniosku nie dotyczy przeprowadzenia analizy pod kątem możliwości jego realizacji, lecz terminu udostępnienia informacji publicznej. W dalszej kolejności Prokuratura Krajowa żądała wykazania szczególnie uzasadnionego interesu publicznego, aby w konsekwencji wydać decyzję administracyjną odmowną.

Co roku Prokuratura Krajowa konsekwentnie odmawia przekazania informacji dotyczących danych personalnych prokuratorów, którzy otrzymali nagrody finansowe, ich wysokości, czy też tych, którzy uzyskali tytuł prokuratora Prokuratury Krajowej lub przebywają na delegacji w tej jednostce. Są to - w ocenie kierownictwa prokuratury - informacje publiczne przetworzone, bowiem ich opracowanie cyt. „*wymagałoby podjęcia pracochłonnych i skomplikowanych czynności wymagających ponadstandardowego nakładu pracy*”¹⁰. Poza tak ogólnikowym twierdzeniem Prokuratura Krajowa nie wykazuje nie tylko na czym w konkretnych okolicznościach sprawy miałyby polegać czynności podjęte w celu sporządzenia informacji, ale również w jaki sposób angażowałyby one intelektualnie podmiot zobowiązany.

Tymczasem przypomnieć należy, że żądane przez Stowarzyszenie dane kadrowe znajdują się w aktach osobowych prokuratorów, a ponadto zgodnie z treścią art. 134 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze kierownicy jednostek (prokurator okręgowy, prokurator regionalny) prowadzą osobowe wykazy służbowe zawierające informacje o przebiegu służby prokuratorowskiej każdego prokuratora, począwszy od aplikacji, poprzez zajmowane stanowisko służbowe, pełnione funkcje, a także delegacje do wyższych jednostek, do posiadanych kwalifikacji zawodowych, odbytych szkoleń, znajomości języków. Wykazy te są prowadzone w systemie elektronicznym. Zarządzeniem Prokuratora Generalnego nr 29/17 z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie wzoru wykazów służbowych i sposobu ich prowadzenia, wszystkie jednostki prokuratury zobowiązane są do prowadzenia „*Elektronicznego Wykazu Służbowego EWS*” dla prokuratorów Prokuratury Krajowej, prokuratorów regionalnych, okręgowych, rejonowych oraz prokuratorów IPN. Stosownie do treści tego zarządzenia, w wykazie tym powinny być wpisane m.in. informacje o przebiegu służby prokuratora, sam zaś wpis winien być dokonany bezzwłocznie, po powzięciu wiadomości o zaistniałych okolicznościach nim objętych (§ 3 pkt 2 Zarządzenia). W odpowiedzi na skargę Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia skierowaną do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 czerwca 2018 r.¹¹, Prokuratura Krajowa potwierdziła wdrożenie systemu „*Elektroniczny Wykaz Służbowy EWS*”, wskazując, iż wówczas trwały prace, polegające na sprawdzeniu sprawności migracji danych. Zapewne aktualnie wykaz ten świetnie funkcjonuje, zatem nie zachodzi konieczność przeprowadzania skomplikowanych i pracochłonnych analiz, zestawień.

⁹ Pismo Prokuratury Krajowej z dnia 13 maja 2020r. (sygn. PK I IP 112.2020), pismo Prokuratury Krajowej z dnia 13 lutego 2019r. (sygn. PK I IP 14.2019).

¹⁰ Pismo Prokuratury Krajowej z dnia 02 marca 2020r. (sygn. PK I IP 49.2020).

¹¹ Odpowiedź na skargę Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia z dnia 06 czerwca 2018r. Prokuratora Generalnego (sygn. PK I IP 62.2018).

W przypadku nagród finansowych, z uwagi na fakt ich przyznawania przez Prokuratora Generalnego i Prokuratora Krajowego, stosowne zestawienia ich wypłat znajdują w Biurze Administracyjno - Finansowym Prokuratury Krajowej. Zatem udzielenie i w tym zakresie informacji nie wymaga przeprowadzenia analiz, obliczeń, zestawień, czy też wyciągów i ponadwymiarowego angażowania urzędników prokuratury, lecz zrealizowania obowiązku, wynikającego z ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Na marginesie wskazać należy, że nagrody przyznane prokuratorom w postaci pieniężnej są finansowane ze środków publicznych, a gospodarka nimi jest jawna, o czym stanowi art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2019. 869).

Prokuratura Krajowa odmówiła również Stowarzyszeniu Prokuratorów Lex Super Omnia przekazania informacji o zakupionym sprzęcie ochronnym dla prokuratur w związku z pandemią koronawirusa w Polsce. W piśmie z dnia 13 kwietnia 2020 r.¹² wskazano, że powyższe dane mają charakter przetworzony, tym razem w żaden sposób nie uzasadniając swojego stanowiska w tym zakresie.

Przykładem innej dowolnej interpretacji przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej jest wniosek Stowarzyszenia z dnia 20 kwietnia 2020 r., którym żądano udostępnienia dokumentów z akt prawomocnie zakończonego postępowania dyscyplinarnego. Pismem z dnia 4 maja 2020 r.¹³ Zastępca Dyrektora Biura Prezydialnego Prokuratury Krajowej poinformowała Stowarzyszenie, że złożony wniosek nie zostanie rozpoznany albowiem „zgodnie z art. 148 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (DZ.U. z 2019 r. poz. 940, z 2002r. poz.190), wyłącznie informacje zawarte w aktach prawomocnie zakończonych postępowaniach dyscyplinarnych podlegają udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej. Oznacza to, że przepis ten nie ma zastosowania do dokumentów, stanowiących element składowy akt postępowania dyscyplinarnego prokuratora, które zgodnie z art. 171 pkt 1 ustawy - Prawo o prokuraturze podlegają udostępnieniu na zasadach przewidzianych w art. 156 § 5 k.p.k. Uregulowany w przepisach tych tryb dostępu do akt postępowania dyscyplinarnego prokuratora stanowi unormowanie szczególne w stosunku do trybu dostępu określonego przepisami ustawy o dostępie do informacji publicznej i w oparciu o regułę kolizyjną wyrażoną w art. 1 ust. 2 ustawy tej, wyłącza jej zastosowanie”.

Tak prezentowany pogląd jest z gruntu fałszywy i nieuprawniony. W treści skierowanego do Stowarzyszenia pisma znalazły się, zapewne spowodowane niedbałością, bo niewiedzy nie sposób zakładać, zapisy o publikacji ustawy o Prokuraturze z dnia 28 stycznia 2016 r. w Dzienniku Ustaw z 2002 r. (sic!) pod poz. 190, a w Dzienniku Ustaw z 2019 r. pod poz. 940 (sic!), co jest m.in. przykładem kuriozalnego twierdzenia o publikacji ustawy w dacie, w której ten akt prawny nie istniał. Nadto wskazanie danych związanych z publikacją ustawy o Prokuraturze w innych dziennikach ustaw i pod innymi niż w rzeczywistości pozycjami stawia pod znakiem zapytania w ogóle poziom dbałości o rzetelne przekazywanie informacji, o poziomie staranności autora pisma nie wspominając.

¹² Pismo z Prokuratury Krajowej z dnia 13 kwietnia 2020 r. (sygn. PK I IP 99.2020).

¹³ Pismo Zastępcy Dyrektora Biura Prezydialnego z dnia 4 maja 2020 r. (sygn. PK I IP 106.2020).

Podobnie jak nieprawdziwe są informacje na temat miejsc i dat publikacji ustawy o Prokuraturze, tak i poglądy wskazane w treści pisma nie funkcjonują już od wielu lat, są sprzeczne z utrwalonym orzecznictwem, doktryną i przepisami.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo o prokuraturze, a w szczególności z art. 148, postępowania dyscyplinarne przed sądem dyscyplinarnym toczą się jawnie (§ 1). Sąd dyscyplinarny może wyłączyć jawność postępowania dyscyplinarnego ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron, inny ważny interes prywatny lub ważny interes postępowania przygotowawczego (§ 2). W razie wyłączenia jawności postępowania dyscyplinarnego orzeczenie ogłaszane jest jawnie (§ 3). Stosownie do § 4 orzeczenie dyscyplinarne można podać do wiadomości publicznej po jego uprawomocnieniu się, na podstawie uchwały sądu dyscyplinarnego podjętej z urzędu lub na wniosek strony, w sposób określony w uchwale, od której nie przysługuje odwołanie. Natomiast adekwatnie do art. 148 § 5 akta prawomocnie zakończonych postępowań dyscyplinarnych podlegają udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Wobec takiego rozwiązania ustawodawczego zaspokojone zostały w znaczącej mierze wnioski *de lege ferenda*, które wskazywały na archaiczność i sprzeczność z transparentnością życia publicznego i działania organów władzy publicznej poprzedniej regulacji prawnej.

Wskazać należy, że Prokuratura Krajowa udostępniała już dokumenty z akt zakończonych postępowań dyscyplinarnych na wnioski innych podmiotów (np. sieci obywatelskiej Watchdog m.in. przekazując w dniu 31 stycznia 2018 r. skany orzeczeń wraz z uzasadnieniami dyscyplinarnych wydanych przez odwoławczy sąd dyscyplinarny w roku 2017 oraz informacji o wszystkich wyznaczonych posiedzeniach/rozprawach odwoławczego sądu dyscyplinarnego - podając daty posiedzenia/rozprawy oraz ich miejsce, dane obwinionych).

Selektywne traktowanie wnioskodawców jest więc przejawem naruszenia przez organy publiczne zasady równego traktowania i jako takie może stanowić podstawę do wyciągnięcia określonych konsekwencji prawnych z powodu naruszenia tej zasady. W tym miejscu zasadnym wydaje się przypomnienie, że zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o dostępie do informacji publicznej, nie można, z zastrzeżeniem ust. 1 i 2, ograniczać dostępu do informacji o sprawach rozstrzyganych w postępowaniu przed organami państwa, w szczególności w postępowaniu administracyjnym, karnym lub cywilnym, ze względu na ochronę interesu strony, jeżeli postępowanie dotyczy władz publicznych lub innych podmiotów wykonujących zadania publiczne albo osób pełniących funkcje publiczne - w zakresie tych zadań lub funkcji. Prokurator jest funkcjonariuszem publicznym i to prokuratora dotyczył złożony przez Stowarzyszenie wniosek.

Stowarzyszenie odczuwało zażenowanie potrzebą przypomnienia oczywistych i już funkcjonujących od kilku lat uregulowań podmiotowi profesjonalnemu, organowi władzy publicznej, prokuratorowi z Prokuratury Krajowej.

Mając na względzie wyjątkową niechęć do współpracy ze strony kierownictwa części jednostek organizacyjnych prokuratury, opacznie rozumiejących konstytucyjną zasadę jawności działania organów państwa, nie otrzymano również danych z wydziałów zamiejscowych Departamentu do spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, dotyczących

przestępczości VAT-owskiej. Prokuratura Krajowa stwierdziła, iż żądane przez Stowarzyszenie informacje stanowią informację przetworzoną i wobec powyższego konieczne jest wykazanie interesu publicznego dla jej przekazania.

Wszystkie stanowiska Prokuratury Krajowej sprowadzające się de facto do odmowy udzielenia informacji publicznej, po uprzednim wydłużaniu terminu rozpoznania wniosków były podpisane przez **Panią prok. Beatę Sobieraj-Skoniczną** - Zastępcę Dyrektora Biura Prezydialnego w Prokuraturze Krajowej, która w czasach tzw. „dobrej zmiany” w prokuraturze otrzymała dwa wyższe tytuły, w tym jeden w trybie nagrodowym, pełni funkcję, otrzymuje nagrody finansowe i inne benefity.

W przypadku części prokuratur regionalnych i okręgowych stosowany jest podobny sposób postępowania, z często tożsamą argumentacją uzasadniającą przetworzony charakter żądanych informacji. Czyżby Prokuratura Krajowa udzieliła stosownego instruktażu?

Otóż po wpłynięciu wniosku, kierownik jednostki kieruje do Stowarzyszenia informację o potrzebie wydłużenia terminu do jego rozpoznania, wskazując maksymalny czas określony w przedmiotowej ustawie. Następnie do Stowarzyszenia przesyłane jest pismo, w którym żąda się uzupełnienia wniosku poprzez określenie „*szczególnego interesu publicznego*” w uzyskaniu danej informacji. Po spełnieniu tego wymogu Stowarzyszenie wzywane jest do uzupełnienia „*braku formalnego*” w postaci braku oryginalnych podpisów (zdarzają się jednak także sytuacje, w których do uzupełnienia takiego, mimo istnienia obowiązku ustawowego, Stowarzyszenie nie jest wzywane, natomiast wydawana jest decyzja odmowna, która obarczona jest błędem, skutkującym jej uchyleniem, lecz w ten sposób przedłużana jest procedura rozpoznawania wniosku). Po przesłaniu oryginału wniosku zostaje wydana decyzja o odmowie udzielenia informacji publicznej. Od decyzji tej przysługuje odwołanie, które niejednokrotnie jest skuteczne, lecz cały proces udzielania informacji jest wydłużany poza granice ustawowych terminów.

W zakresie wydawanych decyzji administracyjnych na szczególną uwagę zasługuje decyzja Pana prok. Rafała Babińskiego - Prokuratora Okręgowego w Krakowie¹⁴, odmawiająca udzielenia informacji publicznej, w której skrótowo, całkowicie sprzecznie z prawem, połączono zapytania z dwóch różnych wniosków Stowarzyszenia i odmówiono udzielenia informacji publicznej. Co więcej, Pan Prokurator wydał decyzję administracyjną, bez uprzedniego poinformowania wnioskodawcy, iż żądana informacja ma charakter przetworzony i nie zobowiązał do wykazania „*szczególnego interesu publicznego*”. Odwołanie od tej decyzji skutkowało jej uchyleniem przez Prokuratora Regionalnego w Krakowie¹⁵ i stwierdzeniem o „*rażącym naruszeniu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego*” przez Prokuratora Okręgowego w Krakowie. W kolejnym piśmie skierowanym do Stowarzyszenia Pan prok. Rafał Babiński wskazał, że żądane przez Stowarzyszenie informacje dotyczące kamienic

¹⁴ Decyzja Prokuratora Okręgowego w Krakowie z dnia 23 marca 2020 r. (sygn. PO V IP 10.2020).

¹⁵ Decyzja Prokuratora Regionalnego w Krakowie z dnia 28 kwietnia 2020 r. (sygn. RP III IP 18.2020).

krakowskich mają charakter przetworzony, bowiem niezbędnym byłoby, cyt. „*podjęcie dodatkowych czynności polegających na sięgnięciu do dokumentów źródłowych, dokonaniu stosownych obliczeń, połączonych z zaangażowaniem w ich pozyskanie określonych środków osobowych*”¹⁶.

Kierownicy w/w jednostek Pan prok. Rafał Babiński i Pan prok. Marek Woźniak odmawiali także realizacji wniosków złożonych w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej w innych sprawach dotyczących: VAT-u, awansów kadrowych, nagród, zakupu środków ochronnych. Kuriozalnym było to, iż w odpowiedzi na wniosek w sprawach kadrowych i reprivatyzacyjnych, Prokurator Okręgowy w Krakowie w decyzjach odmawiających ich realizacji, umieścił tożsame uzasadnienia¹⁷, pokazując w ten sposób brak indywidualnej oceny każdego wniosku, wyrażając tym samym lekceważący stosunek do ustawy o dostępie do informacji publicznej i wynikających z niej praw dla każdego obywatela.

Prokurator Regionalny we Wrocławiu - Pan prok. Artur Rogowski przetworzony charakter żądanych informacji dotyczących spraw reprivatyzacji warszawskich uzasadnił, cyt. „*koniecznością dokonania przeglądu akt spraw*”¹⁸.

Zadziwiającym było również zachowanie Prokuratora Regionalnego w Krakowie - Pana prok. Marka Woźniaka w sprawie wniosku Stowarzyszenia o przekazanie kopii lub skanu aktu powołania do pełnienia funkcji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym dla tego okręgu. Pismem z dnia 28 kwietnia 2020 r. wezwał Stowarzyszenie do uzupełnienia braku formalnego poprzez podpisanie wniosku, z uwagi na konieczność wydania decyzji administracyjnej w trybie art. 16 u.d.i.p.¹⁹. Trudno jest zrozumieć samo rozważanie wydania takiego rozstrzygnięcia, gdy przedmiotem wniosku były określone dokumenty, znajdujące się w aktach osobowych jednej osoby sprawującej w/w funkcję. Następnie w odpowiedzi na omawiany wniosek stwierdził, że decyzje te są aktami wewnętrznymi i nie stanowią informacji publicznej²⁰.

Nieco inaczej zachował się Prokurator Regionalny w Katowicach Pan prok. Tomasz Janeczek, który konsekwentnie odmawia przekazania danych dotyczących spraw kadrowych, VAT-u, nagród czy środków ochronnych. W tej sprawie, nie rozumiejąc lub nie chcąc zrozumieć wniosku Stowarzyszenia o przekazanie kserokopii aktu powołania do pełnienia funkcji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego dla okręgu katowickiego, w odpowiedzi przesłanej Stowarzyszeniu wskazał, że podstawę kompetencyjną decyzji do realizacji obowiązków przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym dla okręgu katowickiego stanowi ustawa o prokuraturze²¹. W wyniku działań podjętych przez Stowarzyszenie udało się uzyskać jedynie decyzję Prokuratora Generalnego o powierzeniu Panu prok. Mariuszowi Gózdowi pełnienia funkcji Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego dla katowickiego okręgu regionalnego na okres od dnia 15 czerwca 2016 r. do dnia 14 grudnia 2016 r. Podstawą prawną

¹⁶ Decyzja Prokuratora Okręgowego w Krakowie z dnia 18 maja 2020 r. (sygn. PO V IP 19.2020).

¹⁷ Decyzja Prokuratora Okręgowego w Krakowie z dnia 23 marca 2020 r. (sygn. PO V IP 10.2020) i z dnia 26 marca 2020r. (sygn. PO V IP 12.2020).

¹⁸ Pismo Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 04 maja 2020 r. (sygn. RP IV IP 11.2020).

¹⁹ Pismo Prokuratora Regionalnego w Krakowie z dnia 28 kwietnia 2020 r. (sygn. RP III IP 19.2020).

²⁰ Pismo Prokuratury Regionalnej w Krakowie z dnia 01 czerwca 2020 r. (sygn. RP III IP 19.2020).

²¹ Pismo Prokuratora Regionalnego w Katowicach z dnia 07 maja 2020 r. (sygn. RP III IP 15.2020).

tej decyzji był art. 153 § 1 i 2 wymienionej ustawy, który mówi, że funkcja ta jest kadencyjna, a kadencja trwa 4 lata. Kolejnych decyzji przedłużających powierzenie tej funkcji w/w, Pan prok. Tomasz Janeczek nie przekazał Stowarzyszeniu²².

Prokurator Regionalny w Białymstoku wskazał natomiast, że cyt. *„dekrety są aktami indywidualnymi, dotyczącymi danej osoby i jako takie nie podlegają udostępnieniu w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej”*²³. Mimo skierowanego kolejnego pisma, nie uzyskano odpowiedzi, zgodnie z wnioskiem, co będzie skutkowało skierowaniem skargi na bezczynność do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku. Tożsame działania zostaną podjęte wobec odpowiedzi Prokuratora Regionalnego w Gdańsku - Pani prok. Teresy Rutkowskiej-Szmydyńskiej, która z kolei wskazała, że cyt. *„dane dotyczące sposobu powoływania są powszechnie dostępne, w tym na stronach właściwych prokuratur oraz wynikają wprost z przepisów prawa”*²⁴.

Prokurator Regionalny w Katowicach odmówił również udzielenia odpowiedzi na pytanie o nazwiska prokuratorów, którym udzielono pożyczki i jej wysokości, z uwagi na, jak stwierdził w wydanej decyzji administracyjnej, ochronę danych osobowych. Argumentację tę w kontekście jawności oświadczeń majątkowych prokuratorów, w których informacje te winny być podane należy uznać za absurdalną.

W przypadku wniosków Stowarzyszenia dotyczących właściwego zabezpieczenia pracowników prokuratury w okresie pandemii koronawirusa, odpowiedzi udzieliły 22 prokuratury okręgowe i 3 prokuratury regionalne. Pozostałe wskazywały na przetworzony charakter żądanej informacji publicznej zmuszając niezależną organizację do wdrażania czasochłonnych procedur administracyjnych.

Mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia, nie tylko związane z rozpoznawaniem wniosków dotyczących kwestii związanych z reprivatyzacją i przejmowaniem nieruchomości, wskazać należy, że informacje nie są Stowarzyszeniu udzielane, a interpretacja *„sprawy publicznej”*, *„szczególnego interesu publicznego”* po uprzednim przyjęciu przetworzonego charakteru żądanych przez Stowarzyszenie informacji, zakresu przekazywania danych i dokumentów jest dowolna i uzależniona jedynie od woli poszczególnych kierowników jednostek organizacyjnych. Podejście kierowników jednostek do wniosków składanych przez Stowarzyszenie jest całkowicie rozbieżne, mimo tożsamości treści wniosku. Świadczyć to może o braku jakiegokolwiek spójnej interpretacji prawa w prokuraturze *„dobrej zmiany”*, dowolności interpretacji poszczególnych desygnatów pojęć z ustawy o dostępie do informacji publicznej, braku szkoleń, powierzaniu wykonywania funkcji związanych z rozpoznawaniem wniosków składanych w trybie dostępu do informacji publicznej osobom przypadkowym, bez wystarczającego przygotowywania do realizacji czynności w tym zakresie, a być może także o wręcz obstrukcyjnym nastawieniu decydentów do konkretnych wniosków i Stowarzyszenia jako całości. Wyraźne *„elastyczne”* traktowanie prawa pojawia się przy przyjmowaniu, iż żądane przez Stowarzyszenie informacje, mają charakter przetworzony. Prokuratura Krajowa, jak i kierownicy powszechnych jednostek organizacyjnych (prawnicy) nie odróżniają

²² Pismo Prokuratora Regionalnego w Katowicach z dnia 10 czerwca 2020r. (sygn. RP III IP 15.2020).

²³ Pismo Prokuratora Regionalnego w Białymstoku z dnia 07 maja 2020r. (sygn. RP III IP 11.2020).

²⁴ Pismo Prokuratora Regionalnego w Gdańsku z dnia 07 maja 2020r. (sygn. RP IV IP 15.2020).

przetworzenia informacji od procesu jej przekształcenia, który jest jedynie technicznym zabiegiem, w wyniku którego zewnętrzna forma informacji prostej ulega przekształceniu.

Z „przetworzeniem” informacji nie można zrównać samego faktu wyszukania w rejestrach, ewidencjach, wyboru/doboru części zawartych w nich informacji, dokonania ich analizy pod względem treści. Również wtedy, gdy organ administracji publicznej posiada w swoich zbiorach dane objęte wnioskiem, wykonanie czystych czynności technicznych, nie może być uznane za przetworzenie informacji publicznej (por. wyrok NSA z dnia 28 lipca 2017 r., sygn. I OSK 1775/16, wyrok WSA w Warszawie z dnia 18 maja 2017 r., sygn. II SA/Wa 1717/16, wyrok WSA w Krakowie z dnia 26 września 2005 r., sygn. II SA/Kr 984/05, wyrok WSA w Opolu, sygn. akt II SAB/Op 74/14, wyrok WSA w Gliwicach z dnia 20 grudnia 2016 r., sygn. IV SA/GI 882/16 i inne).

Takie sytuacje dotyczyły wniosków Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia. Wszelkie informacje zawarte były w zbiorach prokuratur, m.in. Systemie Informatycznym Prokuratury, czy w Elektronicznych Wykazach Służbowych. Ich zebranie, polegające na zliczeniu danych, nie powodowało ich przetworzenia i wyprodukowania jakościowo nowej, nieistniejącej informacji. Nie wiązało się też z ponadnormatywną pracą intelektualną pracowników prokuratury, lecz jedynie matematycznym zliczeniem. Zadziwiającym jest więc fakt, iż profesjonalne podmioty, jakimi niewątpliwie są prokuratury nie potrafią wykorzystać elektronicznych narzędzi dostępnych w codziennej pracy.

W tym miejscu należy przypomnieć, że zgodnie z obowiązującym orzecnictwem sądów administracyjnych, krytyczny stosunek do aktywnie prowadzonej działalności przez Stowarzyszenie, nie może wpływać na ocenę obiektywnej przesłanki, jaką jest przesłanka szczególnego interesu publicznego (np. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 20 grudnia 2016 r.).

Konkludując należy stwierdzić, że dostęp do informacji publicznej jest prawem zagwarantowanym w Konstytucji RP (art. 61). Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego odmiennie, aniżeli Prokuratura Krajowa i jednostki jej podległe, interpretuje określenie transparentności życia publicznego. Wskazuje, iż prawo do informacji w demokratycznym państwie prawnym służy zapewnieniu, aby władza publiczna, we wszystkich postaciach i aspektach, spełniała warunek przejrzystości. Dlatego też przedmiotem informacji publicznej winna być, po pierwsze, cała działalność wszystkich organów wymienionych w art. 61 ust. 1 Konstytucji, zaś po drugie, działalność osób pełniących funkcje publiczne (zob. wyroki TK z 12 maja 2008 r., sygn. SK 43/05, OTK ZU nr 4/A/2008, poz. 57 i 9 kwietnia 2015 r., sygn. K 14/13, OTK ZU nr 4/A/2015, poz. 45). Trybunał w swoim orzecznictwie podkreślał także, że powszechny i szeroki dostęp do informacji publicznej stanowi niezbędną przesłankę istnienia społeczeństwa obywatelskiego, a tym samym urzeczywistniania demokratycznych zasad funkcjonowania władzy publicznej w państwie prawnym (zob. wyroki TK z 15 października 2009 r., sygn. K 26/08 oraz 10 lutego 2015 r., sygn. SK 50/13, OTK ZU nr 2/A/2015, poz. 12).

Jawność i związany z nią dostęp do informacji publicznej mają wymuszać transparentność, uczciwość oraz legalność działania władzy publicznej i zapewnić społeczną kontrolę nad działaniami organów administracji publicznej i podmiotami gospodarującymi mieniem

publicznym. W państwie prawa, gdzie zakłada się kontrolowanie władzy przez społeczeństwo obywatelskie, obywatel w ramach konstytucyjnego prawa dostępu do informacji publicznej ma prawo dowiedzieć się jakimi przesłankami kierował się dany organ, wykonując swoje uprawnienia, w jaki sposób wydatkował środki publiczne.

Wydaje się jednak, iż ustawa o dostępie do informacji publicznej nie jest respektowana przez kierownictwo prokuratury, a dowolność jej stosowania może świadczyć o lekceważeniu zasad państwa prawa. Na koniec należy jedynie przypomnieć, że w demokratycznym społeczeństwie, podstawowym prawem jest wiedzieć i być informowanym o tym, co i dlaczego czynią władze publiczne. Tworzenie gradacji różnych kręgów wtajemniczenia poprzez powierzenie coraz szerszych zasobów informacji coraz węższym grupom odbiorców pozostaje w sprzeczności z pryncypiami każdego państwa demokratycznego, stwarzając wąskiej elicie sposobność manipulowania opinią publiczną i czyniąc z reglamentacji dostępu do informacji narzędzie sprawowania władzy.

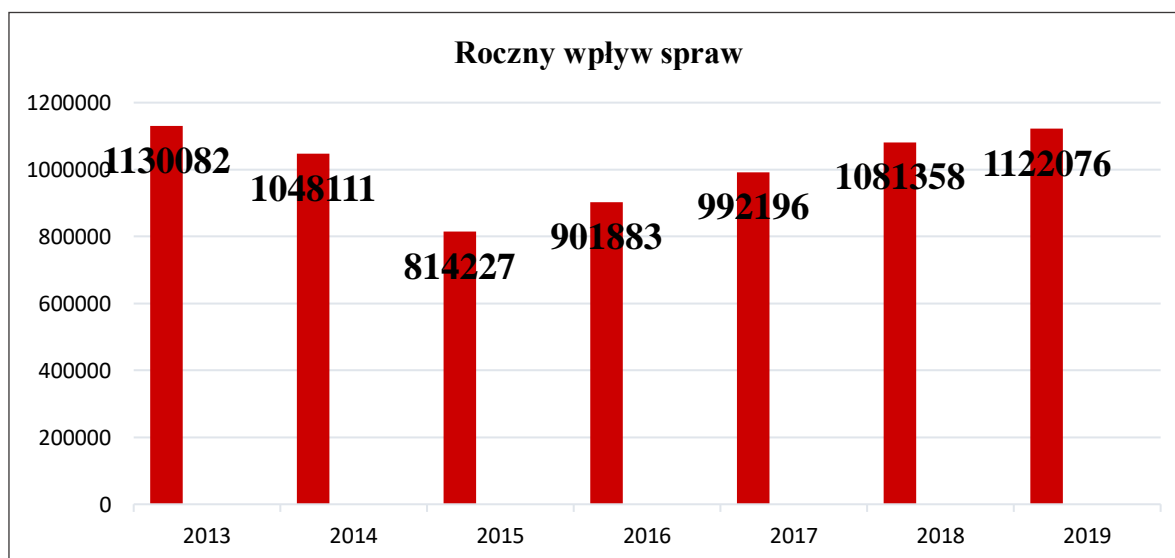
II

ANALIZA WYNIKÓW STATYSTYCZNYCH PRACY PROKURATURY W 2019 ROKU

Proponując w maju 2020 roku kolejne poprawki do ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID - 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 374 z 2020 r.) w uzasadnieniu projektu zawarto następujące stwierdzenia : „...*Ponad czteroletni okres obowiązywania ustawy – Prawo o prokuraturze pokazał, że wprowadzony model ustroju i organizacji prokuratury okazał się trafny i zasadny. Przyjęte rozwiązania zwiększyły efektywność działań prokuratury, stworzyły warunki do zapewnienia sprawności i szybkości postępowania przygotowawczego...*”.

Warto zatem przyrzeć się, w jaki sposób te warunki zostały wykorzystane i jaka jest rzeczywista efektywność działania prokuratury w świetle oficjalnych danych statystycznych przedstawianych przez Prokuraturę Krajową. Dla uzyskania obiektywnego obrazu pracy prokuratury w 2019 roku dane te porównano z wynikami uzyskanymi w latach 2013 - 2018.

Istotnym elementem determinującym pracę prokuratury jest tzw. roczny wpływ spraw. W 2019 roku zbliżył się do poziomu z 2013 roku, co wskazuje na to, że pomimo zapewnień o nadzwyczajnej mobilizacji państwa w eliminowanie przestępczości, dopiero w chwili obecnej zbliżono się do poziomu z przed 6 lat. Nie jest to jednak sukces, albowiem z jednej strony może świadczyć rzeczywiście o większej wykrywalności przestępstw, z drugiej zaś o rosnącej ich liczbie i to pomimo zapewnień o skutecznej prewencji ze strony państwa. Stanowisko w tym przedmiocie z całą pewnością wymaga pogłębionych badań, których jednak trudno oczekiwać od „dobrozmianowej” prokuratury żonglującej zazwyczaj wybiórczo różnorodnymi wskaźnikami. W tym kontekście można jednak pokusić się o stwierdzenie, że działania podejmowane w latach 2011 - 2015 mogły okazać się skuteczniejsze, albowiem realnie zmniejszyła się przestępczość o kilkanaście procent. Należy zatem wskazać, że na przestrzeni lat 2013 – 2019, wpływ spraw do prokuratury kształtował się następująco:

Spośród ogólnej liczby 1.122.076 spraw, które wpłynęły do prokuratury w 2019 roku, **1.109.608** stanowiących 98,9 % łącznego wpływu zarejestrowano w **prokuraturach rejonowych**, co spowodowało zwiększenie wpływu na ten szczebel prokuratury o 41.844 sprawy w stosunku do 2018 roku.

Pozostałe sprawy karne w liczbie **11.719**, stanowiące 1,1% łącznego wpływu zarejestrowane zostały na wyższych szczeblach: w Prokuraturze Krajowej i jej 11 wydziałach zamiejscowych 749 spraw, tj. 0,07 % łącznego wpływu, w 11 prokuraturach regionalnych - 901 spraw tj. 0,08 % łącznego wpływu i w 45 prokuraturach okręgowych 10.818 spraw tj. 1% łącznego wpływu.

W opracowaniu Prokuratury Krajowej pt. „*Nowa prokuratura w świetle danych statystycznych*” Warszawa 2018 wskazywano, że po reformie prokuratury w 2016 roku nastąpił gwałtowny wzrost liczby spraw prowadzonych w jednostkach wyższego szczebla prokuratury. Porównano wówczas łączny wpływ spraw w latach **2013 i 2014** do prokuratur okręgowych i apelacyjnych, do łącznego wpływu spraw do Prokuratury Krajowej, prokuratur regionalnych i prokuratur okręgowych, który wynosił odpowiednio 11.940 i 29.266 spraw. Pominięto **dane z 2015 roku** z uwagi na, jak stwierdzono, błędną realizację zmiany przepisów o właściwości rzeczowej, co miało doprowadzić do przekazywania spraw zarejestrowanych w prokuraturach okręgowych - po ich uprzedniej analizie - do prokuratur rejonowych.

Porównanie tych danych miało pokazać, jak realizowany jest postulat odciążenia prokuratur rejonowych. W przywołanym wyżej opracowaniu pominięto fakt, że w **2016 roku** bardzo wiele spraw było przekazywanych między jednostkami wyższego szczebla, gdzie były co najmniej dwukrotnie rejestrowane (choć nie były sprawami wszczętymi w 2016 roku, lecz we wcześniejszym okresie), a niejednokrotnie postępowania te były kontynuowane przez tego samego prokuratora, którego wraz ze sprawą lub sprawami delegowano na wyższy szczebel prokuratury.

Na podstawie danych przedstawionych przez Prokuratora Krajowego w dniu 21 grudnia 2017 roku w odpowiedzi na interpelację poselską nr 17810 można przyjąć, że w 2016 roku zarejestrowano w prokuraturach wyższych szczebli łącznie 15.577 spraw tj. 1,7% łącznego wpływu. W 2017 roku zarejestrowano w prokuraturach wyższych szczebli znacznie mniej, bo już 13.689 spraw tj. 1,4 % ogólnego wpływu, w 2018 roku - 13.594 sprawy tj. 1,3 % ogólnego wpływu, a w 2019 roku - 11.719 spraw, co stanowi 1,1% łącznego wpływu. **Bez większego wysiłku można zauważyć zatem sukcesywny spadek wpływu spraw na wyższe szczeble prokuratury, a to oznacza, iż wbrew szumnym zapowiedziom kierownictwa prokuratury, nie nastąpiło faktyczne odciążenie jednostek prokuratury szczebla rejonowego.**

Z analizy danych wynika, że podstawową formą postępowania przygotowawczego jest dochodzenie prowadzone przez Policję oraz śledztwo powierzone przez prokuratora w całości do prowadzenia Policji lub innym uprawnionym organom. Postępowania prowadzone w formie dochodzenia w 2019 roku stanowiły 97,9 % wszystkich wszczętych postępowań, których liczba wynosiła 676.930 i była mniejsza o 6.770 niż zarejestrowanych w 2018 roku w prokuraturach w całym kraju. Wszczęte postępowania stanowią natomiast tylko 60,3% wszystkich spraw karnych.

Sukcesywnie na przestrzeni lat maleje ilość wszczętych śledztw, w tym śledztw w całości prowadzonych przez prokuratora:

	śledztwa wszczęte	śledztwa własne prokuratora	śledztwa powierzone w części
2013	125.597	11.018	3.221
2014	126.108	10.266	3.308
2015	98.173	7.290	2.631
2016	81.604	6.183	2.374
2017	80.244	6.501	2.682
2018	79.967	6.089	2.414
2019	79.918	5.356	2.250

Na ilość wszczętych śledztw bez wątpienia miała wpływ zmiana katalogu spraw, w których ta forma postępowania przygotowawczego jest obligatoryjna, wprowadzona nowelą z dnia 27 września 2013 roku. Niemniej jednak w 2015 roku śledztwa stanowiły 17,6% wszystkich wszczętych postępowań, natomiast w 2019 roku tylko 11%. Udział śledztw prokuratorskich w ogólnej liczbie śledztw wynosi tylko 6,7% (w 2018 roku było to 7,6%). Jest to kolejny przykład niezrealizowania zapowiedzi kierownictwa „dobrozmianowej” prokuratury podkreślającego wielokrotnie, że jednym z zasadniczych priorytetów jest zwiększenie aktywności prokuratorów w realizacji czynności z zakresu zwalczania przestępczości oraz wyciągnięcie ich z za biurka.

Zdecydowanie największym problemem prokuratury kierowanej przez Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobro jest sprawność prowadzenia i nadzorowania postępowań przygotowawczych, której miernikiem jest liczba tzw. „*spraw starych*”. W 2019 roku po raz kolejny w okresie funkcjonowania tzw. „*nowoczesnej prokuratury*” zakończono mniej spraw niż ich wpłynęło i ilość spraw pozostałych do załatwienia z poprzedniego roku lub nawet lat w dalszym ciągu wzrasta. Ponadto stale wzrasta liczba starych spraw, to jest takich, w których czas postępowania przygotowawczego trwa dłużej niż 6 miesięcy do roku, powyżej roku do 2 lat, powyżej 2 do 5 lat oraz powyżej 5 lat. Poniższa tabela przedstawia liczby starych spraw, które pozostawały w biegu na dzień 31 grudnia danego roku.

	Powyżej 6 miesięcy do roku	Powyżej roku do 2 lat	Powyżej 2 lat	Powyżej 5 lat
2013	3.464	787	389	85

2014	3.787	927	474	75
2015	6.351	1.016	604	106
2016	7.419	1.933	833	173
2017	9.073	2.677	1.138	209
2018	13.120	3.410	1.721	263
2019	14.040	4.487	2.323	353

Dane te pokazują, że w ostatnich czterech latach w porównaniu do roku 2014 liczba spraw długotrwałych w każdej wymienionej wyżej kategorii wzrosła od około 270% w przypadku spraw trwających powyżej 6 miesięcy do 370 - 390 % w przypadku spraw starszych, przy porównywalnym wpływie spraw.

Systematycznie rosnąca liczba spraw niezakończonych, w których postępowanie toczy się długotrwanie wskazuje na to, że Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny nie przywiązuje należytej wagi do tego, że wynikające z art. 45 ust. 1 Konstytucji prawo do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki oraz z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności prawo do rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie dotyczy również postępowania przygotowawczego. Powstałe zaległości prowadzą również do pogłębiającej się niewydolności prokuratury poprzez stale rosnące obciążenie prokuratorów.

Największą dynamikę wzrostu starych spraw w porównaniu do 2018 roku w kategorii spraw trwających powyżej 6 miesięcy do roku odnotowały okręgi prokuratur regionalnych w Rzeszowie (z 414 do 708) i w Białymstoku (z 237 do 742), spraw, w których postępowanie trwa dłużej niż rok, ale nie przekroczyło 2 lat - okręgi prokuratur regionalnych w Rzeszowie (ze 148 do 301), w Krakowie (z 424 do 597), w Gdańsku (z 326 do 507) i w Katowicach (z 405 do 532), spraw, w których postępowanie toczy się dłużej niż dwa lata, lecz krócej niż 5 lat - okręgi prokuratur regionalnych w Rzeszowie (z 56 do 102), w Gdańsku (ze 172 do 236), w Krakowie (ze 162 do 244), w Katowicach (z 263 do 322), gdzie takich spraw jest najwięcej w kraju. Ten ostatni okręg regionalny odnotował również największy wzrost spraw, w których postępowanie toczy się dłużej niż 5 lat z 38 na koniec 2018 roku do 56 na koniec 2019 roku.

Długotrwałość prowadzonych postępowań skutkuje wydłużeniem czasu stosowania tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym. W tabeli przedstawiono wykazywaną w rocznych sprawozdaniach statystycznych liczbę osób tymczasowo aresztowanych według czasu trwania tymczasowego aresztowania od daty jego zastosowania do daty jego uchylenia, skierowania sprawy do sądu lub przekazania go do dyspozycji innego organu bądź trwania tego środka na koniec danego roku.

Wynika z niej, że liczba osób, wobec których w postępowaniu przygotowawczym

stosowano tymczasowe aresztowanie najdłużej, w stosunku do 2014 roku wzrosła o 226% w przypadku aresztu przekraczającego 1 rok i o 443% w przypadku aresztu przekraczającego 2 lata.

	Liczba podejrzanych, wobec których zastosowano tymcz. aresztowanie	Liczba osób aresztowanych powyżej 6 miesięcy do roku	Liczba osób aresztowanych powyżej 1 roku do 2 lat	Liczba osób aresztowanych powyżej 2 lat
2013	17.490	1.689	244	6
2014	17.231	1.763	164	14
2015	12.580	1.432	157	11
2016	13.791	1.538	130	21
2017	17.140	2.177	215	18
2018	17.762	2.717	452	35
2019	20.340	2.915	535	76

Kolejna tabela ilustruje stosunek podejrzanych tymczasowo aresztowanych i podejrzanych, wobec których w postępowaniu przygotowawczym stosowane są wolnościowe środki zapobiegawcze, a także liczbę uchylonych w toku postępowania przygotowawczego. Dająca się zaobserwować tendencja wzrostowa co do stosowania tych środków w postępowaniu przygotowawczym w zestawieniu z wyraźnym spadkiem najpoważniejszej przestępczości kryminalnej (z wyjątkiem zabójstw i zgwałceń) budzi wątpliwości i ewentualnie może wskazywać na surowsze traktowanie sprawców przestępstw gospodarczych. Warto również zwrócić uwagę na dane statystyczne Komendy Głównej Policji, dotyczące ilości wszczynanych postępowań przygotowawczych w sprawach gospodarczych. W 2015 roku wszczęto 102 905 takich postępowań, w 2016 - 101 562 postępowania, w 2017 roku - 107 870 postępowań, w 2018 roku - 106 358 postępowań i w 2019 roku - 113 492 postępowania. Na ich podstawie trudno obronić tezę o lawinowym wzroście spraw o przestępstwa gospodarcze po 2015 r.

W 2019 roku Fundacja Court Watch Polska opracowała raport „Aktualna praktyka stosowania tymczasowego aresztowania w Polsce”. Z jego analizy wynika, że liczba osób przebywających w aresztach śledczych pozostających zarówno do dyspozycji sądu jak i prokuratury od kilku lat wzrasta. Trend ten stoi w sprzeczności zarówno z powszechnymi na świecie staraniami, aby ograniczać liczbę izolacyjnych środków zapobiegawczych, a także długotrwałość ich stosowania. Chociaż do 2015 roku liczba osadzonych malała, to w przypadku tymczasowo aresztowanych, trend się zmienił i od końca 2015 roku do października 2019 roku w polskich

aresztach śledczych przybyło 4455 osób. Liczba ta jest dwukrotnie wyższa niż 4 lata temu, podczas gdy w tym samym okresie wyraźnie spadła ilość osób odbywających orzeczoną już karę pozbawienia wolności.

W dalszej części wskazanego Raportu jego autorzy zauważają „...*Chociaż formalnie to sądy odpowiadają za stosowanie tymczasowego aresztowania, faktycznie o liczbie osadzonych decydują wytyczne Prokuratora Generalnego i ocena śledczych, w jakich przypadkach wnioskować o zastosowanie środków izolacyjnych, a w jakich nie. Nawet przy tak skokowym zwiększeniu liczby osób, które zdaniem prokuratury należałoby pozbawić wolności, z jakim mieliśmy do czynienia w ostatnich latach, sądy przyjmowały argumentację prokuratorów równie często, jak wtedy, gdy prokuratorzy byli zdania, że postępowania mogą prowadzić pozbawiając wolności o połowę mniej osób niż obecnie...*”.

	Liczba podejrzanych, wobec których zastosowano tymczasowe aresztowanie	Liczba aresztowanych w dacie skierowania sprawy do sądu	Liczba osób, wobec których zastosowano wolnościowe środki zapobiegawcze	Liczba osób, wobec których były stosowane środki zapob. w dacie skierowania sprawy do sądu
2013	17.490	9.084	50.991	38.054
2014	17.231	8.662	52.457	38.730
2015	12.580	6.059	40.773	28.541
2016	13.791	6.659	40.817	26.602
2017	17.140	8.578	47.516	32.855
2018	17.762	9.260	49.944	33.435
2019	20.340	10.509	55.339	38.287

Z analizy danych statystycznych wynika, że w 2019 roku odnotowano zmniejszenie liczby spraw zawieszanych, aniżeli miało to miejsce w 2018 roku, co mogło być rezultatem wydanej przez Prokuraturę Krajową instrukcji zakazującej zawieszania postępowań przygotowawczych, z uwagi na konieczność oczekiwania na wydanie opinii biegłych różnych specjalności. Zapewne skutkowało to po części zwiększeniem liczby „spraw starych”. Zbilansowano także liczbę spraw zawieszonych oraz podjętych w 2019 roku, co pozwoliło z kolei na utrzymanie generalnej liczby postępowań zawieszonych na poziomie przekraczającym 110 000, który i tak jest wyższy o 30 000 spraw, aniżeli miało to miejsce w czasach „prokuratury niezależnej”. Warto jednak zwrócić uwagę na liczbę spraw zawieszonych dłużej, aniżeli 5 lat wynoszącą 22.843 postępowań.

Sytuację w tym zakresie przedstawia poniższa tabela:

	Liczba spraw zawieszonych w danym roku	Liczba spraw podjętych z zawieszenia	Liczba spraw zawieszonych wg stanu na koniec roku
2013	41.846	41.730	78.360
2014	43.915	40.470	81.758
2015	41.381	42.236	80.840
2016	44.392	39.919	85.626
2017	48.901	44.152	89.967
2018	70.309	49.459	110.558
2019	58.186	58.114	110.414

Z analizy danych statystycznych poszczególnych okręgów regionalnych wynika, że jedynie w okręgu białostockim i rzeszowskim podjęto więcej spraw niż ich zawieszono. Najwięcej spraw zawieszono w okręgu warszawskim, bo aż 9.266, co stanowi prawie 11 % wszystkich zakończonych spraw (bez odmów wszczęcia postępowania przygotowawczego). Również i w Prokuraturze Krajowej i jej 11 wydziałach zamiejscowych zawieszono ponad 10 % załatwionych przez tę jednostkę spraw.

Dalszemu pogorszeniu uległa również sytuacja w zakresie skarg na przewlekłość postępowania przygotowawczego, co obrazuje kolejna tabela:

	Liczba skarg	skargi rozpoznane	skargi uwzględnione	zasądzona kwota
2013	588	249	59	205.000 zł
2014	927	355	63	188.000 zł
2015	682	275	61	224.500 zł
2016	603	260	86	242.000 zł
2017	693	298	97	329.500 zł
2018	815	332	92	314.500 zł

2019	907	415	128	390.400 zł

W 2019 roku ponownie zwiększeniu uległ odsetek skarg na przewlekłość postępowania przygotowawczego uwzględnionych w stosunku do skarg rozpoznanych, albowiem w latach 2013 - 2015 kształtował się na poziomie odpowiednio: 23,6 %, 17,7%, 22,2%, natomiast w latach 2016 - 2019 wynosił odpowiednio 33,1% , 32,5% , 27,7% i 30,8 %.

Wraz ze wzrostem ilości spraw zwiększyła się liczba spraw skierowanych do sądu, nieznacznie przekraczając ich poziom z 2014 roku. Niewielkie różnice występują między ilością spraw umorzonych, zaś istotnie zwiększyła się liczba spraw, w których odmówiono wszczęcia postępowania przygotowawczego.

	Liczba spraw skierowanych do sądu	Liczba spraw umorzonych	Liczba spraw, w których odmówiono wszczęcia postępowania przygotowawczego
2013	354.885	429.919	235.808
2014	297.836	406.466	235.860
2015	265.173	271.018	141.526
2016	282.934	308.142	162.475
2017	270.891	360.399	218.895
2018	297.729	397.471	240.602
2019	302.668	406.770	283.330

W okresie ostatnich 6 lat, sprawy skierowane do sądu stanowiły od 32% wszystkich załatwionych w danym roku spraw w latach 2015 i 2016, do około 28% w latach: 2014, 2017 i 2018 oraz 27% w 2019 roku. Wymierna jednak dla efektywności postępowań jest ilość osób oskarżonych w drodze skierowania do sądu aktu oskarżenia oraz samodzielnego wniosku o skazanie przez sąd na posiedzeniu bez przeprowadzenia rozprawy, co jest równoznaczne z postawieniem dotychczasowego podejrzanego w stan oskarżenia. Łączna ilość oskarżonych w 2019 roku zbliżyła się znacznie do ilości oskarżonych w 2013 roku.

	Liczba spraw, w których wniesiono akt oskarżenia	Liczba spraw, w których skierowano samodzielny wniosek o	Łączna liczba osób objętych aktami oskarżenia

		skazanie bez rozprawy (art.335§ 1 kpk)	i wnioskami o skazanie bez rozprawy
2013	338.058		393.851
2014	282.347		330.240
2015	179.612	82.696	286.313
2016	171.436	92.145	302.803
2017	201.308	52.583	290.954
2018	238.286	43.348	314.733
2019	250.453	36.168	376.393

Widoczny jest również sukcesywny spadek liczby spraw osądzonych przez sądy, w tym z udziałem prokuratora. Wskazuje to, iż propagowana powszechnie przez Ministerstwo Sprawiedliwości reforma sądownictwa nie przynosi żadnych efektów. Co więcej prowadzi do sytuacji, w której coraz mniej spraw osądzanych jest z udziałem prokuratora. W efekcie nie realizuje on swojej zasadniczej roli, jaką jest udział w wymiarze sprawiedliwości w charakterze oskarżyciela publicznego.

W 2019 roku statystycznie w skali kraju prokurator jako oskarżyciel publiczny wziął udział w osądzeniu 27,9 % spraw. Wyłączając z tej liczby sprawy rozpoznawane przed sądami okręgowymi, gdzie udział prokuratora jest obowiązkowy, współczynnik ten w sądach rejonowych ulega zmniejszeniu do 25,6% spraw. Faktycznie zatem co czwarta sprawa w Polsce rozpoznawana jest z udziałem prokuratora i najczęściej dotyczy to tych kategorii, gdzie jego obecność również jest obowiązkowa.

Istnieją przy tym okręgi regionalne, w których ten udział znacznie odbiega od średniej krajowej i wynosi 12,9% dla szczecińskiego okręgu regionalnego, 13,4 % dla okręgu katowickiego i 14% dla warszawskiego okręgu regionalnego.

Największy odsetek spraw w sądach rejonowych z udziałem prokuratora, bo 40% i 39%, zostało osądzonych odpowiednio w okręgu gdańskim i w okręgu białostockim.

	sprawy osądzone w I instancji	sądy rejonowe	sądy okręgowe	z udziałem prokuratora
2013	420.915	412.915	8.596	210.235 - 50%
2014	365.132	357.245	7.887	185.596 -50,8%

2015	328.393	318.722	9.671	171.8321 - 52,3%
2016	319.349	310.889	8.460	159.582 - 50%
2017	301.891	292.400	9.491	116.003 - 38,4%
2018	318.168	310.090	8.078	98.067 - 30,8%
2019	328.112	317.745	10.367	91.821 - 27,9%

Aktualne kierownictwo prokuratury szczególną wagę przywiązuje do **stosowania zabezpieczenia majątkowego**. Przedstawiając ogromne kwoty zabezpieczeń majątkowych buduje narrację o zwiększeniu skuteczności w walce z przestępczością poprzez pozbawianie sprawców nielegalnych zysków, a nade wszystko o znaczącym przyczynieniu się prokuratury do wzrostu dochodów budżetu Państwa, co miało pozwolić na finansowanie projektów socjalnych rządu.

Zarówno Prokurator Generalny jak i Prokuratura Krajowa co do wielkości zabezpieczeń majątkowych w kolejnych latach podają bardzo różne kwoty i tak:

- w tekście z dnia 13 lutego 2020 roku opublikowanym na stronie internetowej Prokuratury Krajowej pt. *„Informacja przekazana w raporcie NIK nie polega na prawdzie”* porównano okres 3 lat 2013 - 2015, kiedy to prokuratorzy mieli zabezpieczyć 2 mld 100 mln zł z okresem 4 lat 2016 - 2019, kiedy to łączna kwota zabezpieczonego mienia miała wynieść 6 mld 860 mln zł, a w samym tylko 2019 roku - 3 mld 800 mln zł. Nie podano w jaki sposób te wartości zostały obliczone. Jest to zresztą przykład swoistej gigantomanii, gdzie w trakcie konferencji prasowych przedstawia się ogromne liczby, które potem nie znajdują odzwierciedlenia w sprawozdaniach statystycznych. W piśmie do Najwyższej Izby Kontroli, które stanowi załącznik do Informacji z ustaleń kontroli *„Odzyskiwanie mienia pochodzącego z przestępstw”* Prokurator Krajowy odwołał się do sprawozdania statystycznego PK – P1K, które zawiera dane przedstawione poniżej,
- w tekście z dnia 8 października 2019 roku opublikowanym na stronie internetowej Prokuratury Krajowej *„Przełomowe działania prokuratury w zakresie zabezpieczenia przestępczego mienia”* podano, że w 2015 roku wartość faktycznie zabezpieczonego mienia wynosiła nieco ponad 755 mln zł, podczas gdy w I połowie 2019 roku osiągnęła już niemal 3,3 mld zł. Na wysokość tej kwoty miała wpływ wartość mienia zabezpieczonego od karteli narkotykowych w wysokości 1,4 mld zł,
- w wywiadzie udzielonym tygodnikowi *„Do Rzeczy”* (nr 39/341, z dnia 23 września 2019 roku) Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro poinformował, że *„...wartość zabezpieczonego przestępczego mienia tylko w tym roku (2019) do sierpnia przekroczyła 3,3 mld zł, a w roku gdy po raz ostatni prokuratorem generalnym był polityk PO (doprawdy trudno Andrzeja Seremeta uznać za polityka - przypis LSO) wyniosła zaledwie 160 mln. To porównanie 3,3 mld do 160 mln wystarczyłoby za cały komentarz do różnicy*

pracy prokuratury wtedy i dziś....”

- na naradzie służbowej (informacja z dnia 26 kwietnia 2019 roku na stronie internetowej Prokuratury Krajowej) Prokurator Krajowy porównał rok 2018 z rokiem 2017 posługując się danymi ze sprawozdania statystycznego, tj. odpowiednio 1.049.806.591 zł i 474.873.197 zł, a następnie podał, że w postępowaniach prowadzonych w 2018 roku wydano postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym na łączną kwotę ponad 1.103.774.000 zł,
- w komunikacie z dnia 6 kwietnia 2018 roku na stronie internetowej Prokuratury Krajowej wskazano, iż „*Ponad miliard złotych z przestępstwa zostało przejętych przez prokuraturę z handlu narkotykami, w jednej sprawie zabezpieczono 1 miliard 270 milionów zł*”, natomiast wyżej jest mowa o tym, że w całym 2018 roku zabezpieczono 1 miliard 103 miliony zł,
- w kolejnym komunikacie z tego samego dnia „*Prokuratorzy zabezpieczyli majątek sprawców o wartości prawie 2 miliardów zł*” podano, że w 2017 roku zabezpieczono majątek o wartości prawie 2 miliardów zł i porównano do kwot objętych zabezpieczeniem majątkowym w sprawach kierowanych do sądu w 2016 (251.890.000 zł) i 2015 (303.509.000 zł) wynikających ze sprawozdania statystycznego,
- w opracowaniu „*Nowa Prokuratura w świetle danych statystycznych*” na str. 28 podano, że w 2017 roku zabezpieczono 1.430.643.217 zł, a w 2015 roku - 755.112.583 zł.

Analiza przedstawionych powyżej internetowych komunikatów Prokuratury Krajowej wskazuje na brak rzetelności podawanych informacji oraz dość swobodne podejście do ich prezentowania w sposób znacząco odbiegający od oficjalnych danych statystycznych prezentowanych później w stosownych sprawozdaniach.

Z opublikowanych sprawozdań statystycznych PK-P1K oraz sprawozdań Prokuratora Generalnego wynikają następujące dane dotyczące liczby spraw, w których zastosowano zabezpieczenia majątkowe, jak również ich łącznej kwoty:

	Ilość spraw, w których zastosowano zabezpieczenie majątkowe	Ilość podejrzanych	Łączna kwota w zł
2013	56.716	60.376	363.533.158
2014	51.817	55.155	600.793.700
2015	28.400	30.820	303.509.100
2016	19.434	21.109	251.889.855
2017	36.852	39.810	474.873.197

2018	37.578	40.881	1.049.806.591
2019	40.980	44.768	1.058.807.657

W kontekście przedstawionych danych łączna kwota mienia zabezpieczonego wykazanego w roku 2019 jest istotnie najwyższa od wielu lat i wyniosła 1.058.807.657 zł, jednak biorąc pod uwagę ilość spraw i ilość podejrzanych, na których mieniu zabezpieczono wykonanie kar i środków karnych o charakterze majątkowym to okazuje się, że w 2014 była ona znacząco wyższa. Kwota ta ilustruje wartość mienia faktycznie zabezpieczonego w sprawach skierowanych w danym roku do sądu i obejmuje łącznie zabezpieczenie wszystkich kar i środków o charakterze majątkowym przewidzianych w Kodeksie karnym, których wykonanie można zabezpieczyć, a więc grożącą podejrzanemu grzywnę, świadczenie pieniężne, przepadek, środek kompensacyjny, zwrot pokrzywdzonemu, którym nie zawsze jest Skarb Państwa lub innemu uprawnionemu podmiotowi korzyści majątkowej, jaką sprawca osiągnął z popełnionego przestępstwa albo jej równowartości a nawet koszty postępowania (art. 291 § 1-3 kpk). Kodeks karny skarbowy pozwala także na zabezpieczenie uiszczenia należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym. Ponadto warto nadmienić, że w wyżej wymienionym sprawozdaniu statystycznym wartość zabezpieczonego mienia jest wykazywana w momencie skierowania sprawy do sądu w danym roku, a zatem zabezpieczenie majątkowe mogło zostać dokonane w latach poprzedzających rok, w którym skierowano akt oskarżenia.

W tym stanie rzeczy należy w pełni podzielić stanowisko NIK, iż w istocie rzeczy nie da się wyodrębnić wartości mienia stanowiącego owoce uzyskane w wyniku przestępstwa spośród całości zabezpieczeń z uwagi między innymi na to, że zajmowane są też składniki uzyskane w sposób legalny.

W odpowiedzi na ustalenia NIK, Prokurator Krajowy zaprezentował również kwotę zabezpieczenia majątkowego przypadającego średnio na osobę. Jest to zabieg o czysto statystycznym charakterze, bowiem kwoty te uzyskuje się poprzez podzielenie wartości objętych zabezpieczeniem majątkowym w sprawach skierowanych do sądu, a więc zabezpieczonych w różnych okresach statystycznych przez ilość osób, wobec których w danym roku (w jednym okresie statystycznym) zastosowano zabezpieczenie majątkowe.

Konkluzje raportu NIK są takie, iż udział prokuratury w faktycznym odzyskiwaniu mienia jest niewielki. Jak ustaliła NIK znaczącą rolę w procesie odzyskiwania mienia - około 80% wartości zabezpieczeń majątkowych wykazywanych przez Prokuraturę Krajową jest realizowanych przez organy Policji.

Najwyższa Izba Kontroli ustaliła również, że w Prokuraturze Krajowej nie funkcjonował system pozwalający na dokonanie rzetelnej analizy skuteczności procesu zabezpieczeń majątkowych stosowanych przez prokuratorów. Ministerstwo Sprawiedliwości gromadziło natomiast jedynie dane statystyczne na temat liczby skazanych, wobec których orzeczono przepadek przedmiotów lub korzyści majątkowych, natomiast **nie dysponowało danymi za**

lata 2014 – 2018 pozwalającymi wskazać wartość wykonanych orzeczeń o przepadku, w tym m.in. kwot jakie wpłynęły na rachunki Skarbu Państwa z tytułu przepadku mienia lub zwrotu korzyści majątkowych uzyskanych z przestępstwa. Nie prowadzono bowiem systematycznych i rzetelnych analiz skuteczności zabezpieczeń majątkowych.

Reasumując należy w pierwszej kolejności stwierdzić, iż teza o zasilaniu budżetu państwa środkami stanowiącymi przedmiot zabezpieczenia jest nieprawdziwa o tyle, że może to nastąpić dopiero po prawomocnym orzeczeniu przez Sąd ich przepadku w wyroku kończącym postępowanie. Tym samym na etapie postępowania przygotowawczego, a następnie toczącego się procesu sądowego winny one pozostawać w dyspozycji gospodarza postępowania. Wydaje się jednak, iż aktualna władza zmierza do uzyskania kontroli nad tymi środkami i wykorzystania ich w gospodarce budżetowej, czego ewidentnym przejawem jest projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo o prokuraturze z dnia 16 września 2019 roku, na mocy której wszystkie sumy depozytowe miałyby zostać przekazane Ministrowi Finansów. W tej sprawie Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia wydało krytyczną opinię kierując ją w dniu 20 kwietnia 2020 roku do Ministra Sprawiedliwości.

Ponadto wszystkie wyżej przedstawione dane i ustalenia NIK jednoznacznie wskazują na to, że Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny, podlegli mu wiceministrowie oraz Prokurator Krajowy mimo, że nie posiadali żadnej wiedzy o rzeczywistej wielkości wpływów do Skarbu Państwa środków pochodzących z egzekucji przepadku korzyści uzyskanych przez przestępców w latach 2016 – 2019, przedstawiali opinii publicznej dane nierzetelne, oparte o bardzo swobodne szacunki, co w konsekwencji pozwalało formułować tezy o rzekomych miliardowych kwotach odebranych przestępcom, które zasiły budżet Państwa.

Jedną z fundamentalnych zmian w prokuraturze po 4 marca 2016 roku miało być zlikwidowanie zbędnych działań nadzorczych i przeniesienie wszystkich prokuratorów do pracy przy referatach. Każdy prokurator miał zatem realnie realizować czynności związane z prowadzeniem postępowań przygotowawczych oraz sprawowaniem funkcji oskarżyciela publicznego przed Sądem. Perspektywa 4 ostatnich lat pokazuje w sposób jednoznaczny, iż była to kolejna fasadowa zapowiedź, albowiem referaty wszystkich prokuratorów są fikcją, a w prokuraturach nadal rządzi nadzór i zbieranie informacji o ustaleniach poczynionych w prowadzonych postępowaniach. Na uwagę zasługują w tym aspekcie dane dotyczące nadzoru sprawowanego przez prokuratora nadrzędnego:

	wpływ spraw do nadzoru (Dsn) (sprawy karne)	w tym nadzór służbowy	nadzór-sprawy cywilne	nadzór-sprawy administracyjne
2013	7.990	3.749	105	115
2014	9.706	3.452	129	108
2015	7.299	2.733	86	64
2016	35.491	3.008	124	111

2017	42.163	3.353	179	85
2018	43.776	3.779	555	50
2019	41.605	3.431	410	37

Dane liczbowe dotyczące nadzoru sprawowanego przez prokuratora nadrzędnego pokazują, że deklaracje kierownictwa prokuratury i wyeliminowanie słowa „nadzór” z nazw komórek organizacyjnych prokuratury, które w rzeczywistości zajmują się wymienioną kategorią spraw, były i są pozorne. Aczkolwiek zauważalny jest pozytywny trend polegający na niewielkim zmniejszeniu liczby spraw pozostających w różnych formach nadzorczych (ok. 2%).

Zmiany proponowane w Regulaminie wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury mają jednak prowadzić do dalszego wzmocnienia nadzoru służbowego prokuratora nadrzędnego i ograniczania niezależności prokuratorów, zwłaszcza w sprawach o szczególnym znaczeniu dla koalicji rządzącej.

I na koniec warto jeszcze zwrócić uwagę na dane dotyczące stosowania Europejskiego Nakazu Aresztowania, a zwłaszcza wykonanie przez państwa członkowskie Unii Europejskiej ENA kierowanego do nich z Polski w postępowaniu przygotowawczym.

	Ilość wniosków prokuratora do sądu o wydanie ENA na podstawie art.607a kpk	Ilość wydanych ENA przez sądy na podst.art. 607a kpk	Ilość zrealizowanych wniosków przez państwa UE
2013	365	307	482
2014	257	206	376
2015	246	238	279
2016	214	189	238
2017	273	233	240
2018	480	412	158
2019	478	456	198

Z powyższego zestawienia wynika, że chociaż prokuratura w 2019 roku, podobnie jak w 2018 roku wykazała się największą od lat aktywnością w zakresie kierowania do sądu wniosków o wydanie Europejskiego Nakazu Aresztowania i sądy znaczącą ich część uwzględniły, to ilość zrealizowanych wniosków przez państwa Unii Europejskiej w tych ostatnich latach jest najmniejsza. Powyższe jest oczywiście skutkiem „reformy

sądownictwa”, która zburzyła zaufanie do polskiego wymiaru sprawiedliwości i jest to dostrzegalne nawet w danych prezentowanych przez Prokuraturę Krajową.

Uwzględniając przedstawione dane statystyczne należy stwierdzić, iż stan zapaści polskiej prokuratury się pogłębia. Widać to wyraźnie na podstawie liczby spraw długotrwałych, realnych efektów jej pracy, ale także czynnika nie do końca mierzalnego, jakim jest jakość prowadzonych i przekazywanych do sądów postępowań przygotowawczych. To oczywiście wpływa na czas rozpoznania sprawy przed sądem. Warto też podkreślić, iż jednostki szczebla rejonowego rozpoznające 98,9% spraw borykają się z ogromnymi problemami kadrowymi, które są efektem irracjonalnej polityki kadrowej Prokuratora Krajowego opartej na budowaniu ogromnych struktur nadzorczych (np. w Prokuraturze Krajowej) w celu zapewnienia sobie kontroli nad konkretnymi postępowaniami przygotowawczymi. W istocie rzeczy przez okres 4 lat nie wprowadzono żadnych rozwiązań organizacyjnych, które spowodowałyby faktyczną poprawę warunków pracy prokuratorów, przyczyniłyby się do zwiększenia skuteczności i efektywności ścigania oraz zagwarantowałyby większe zaangażowanie prokuratorów w wykonywanie obowiązków służbowych.

Analiza kolejnych wyników statystycznych pozwala więc na sformułowanie wniosku, iż prokuratura pod rządami Zbigniewa Ziobry jako Prokuratora Generalnego i Bogdana Święczkowskiego jako Prokuratora Krajowego nie spełnia europejskich standardów funkcjonowania tego organu, jak i zasad kształtujących status prokuratora. Stała się organem służącym partii rządzącej, a nie działającym w imieniu społeczeństwa i interesie publicznym.

Czas na zmiany.

III

SPRAWY KADROWE

Po ponad 4 latach funkcjonowania tzw. dobrej zmiany w prokuraturze można śmiało stwierdzić, że podstawę jej funkcjonowania stanowią kadry, w sposób elastyczny dobierane przez kierownictwo prokuratury. Ich dowolne kształtowanie było możliwe między innymi poprzez zniesienie kadencyjności na stanowiskach kierowniczych, jak również likwidację konkursów na wyższe stanowiska służbowe. Praktyka pokazuje, że w przeciwieństwie do trybu konkursowego, aktualny awans prokuratora na wyższe stanowisko służbowe jest całkowicie uznaniowy. Jedynym kryterium jest staż pracy na niższym stanowisku służbowym, bądź w innym zawodzie prawniczym (art. 76 Prawa o prokuraturze). Kryterium to nie jest jednak wiążące, albowiem powołanie na wyższe stanowisko służbowe może być dokonane z pominięciem odpowiednich wymogów, zgodnie z art. 76 § 5 Prawa o prokuraturze, a także w trybie nagrodowym, stosownie do treści art. 133 § 2 cytowanej wyżej ustawy. Aktualnie, w żaden sformalizowany sposób nie ocenia się i nie dokumentuje tego, czy istotnie kandydat na wyższe stanowisko służbowe wykazuje się fachowością, kompetencjami, doświadczeniem zawodowym, czy w sposób szczególny, wyróżniający wykonuje zadania służbowe. Zlikwidowanie konkursów na wyższe stanowiska prokuratorskie, obniżenie wymogów formalnych, wykreowanie szczególnie uzasadnionych przypadków określanych jako tryb nagrodowy (art. 76 § 5 Prawa o prokuraturze) - pozwala Prokuratorowi Generalnemu na prowadzenie dowolnej polityki kadrowej, a tym samym dało mu swobodę w kształtowaniu ścieżki awansowej prokuratorów bez zachowania kryteriów merytorycznych.

Kolejnym etapem aktywności kadrowej są delegacje prokuratorów do wyższych jednostek. Fluktuacja kadry orzeczniczej jest ogromna i nieznana w dotychczasowej historii prokuratury.

Obecnie jednak uzyskanie pełnych danych w tym zakresie jest mocno utrudnione, bowiem Prokuratura Krajowa odmawia przekazania informacji dotyczących danych prokuratorów, którzy uzyskali tytuły prokuratorów Prokuratury Krajowej, jak również liczby i danych personalnych prokuratorów delegowanych do tej jednostki. W podobny sposób postępują prokuratury okręgowe i regionalne. W przypadku prokuratur okręgowych odpowiedzi uzyskano z 33 jednostek. Pozostałe prokuratury okręgowe, tj. w Jeleniej Górze, w Warszawie, w Krakowie, Legnicy, Katowicach, Toruniu, Ostrołęce, Suwałkach, Lublinie, Warszawa Praga w Warszawie, Koszalinie i Włocławku nie przekazały odpowiedzi na wnioski Stowarzyszenia, bądź odmawiały udzielenia informacji publicznej uzasadniając swoje stanowisko przetworzonym charakterem żądanych informacji. W tożsamy sposób postąpili kierownicy prokuratur regionalnych w: Warszawie, Gdańsku i Lublinie. W uzasadnieniu swoich odmownych decyzji wskazywali m.in. na czasochłonność działań, ponadnormatywne zaangażowanie pracowników prokuratury, konieczność analizy wielu dokumentów, przeglądania akt osobowych prokuratorów i akt z zakresu administracji prokuratora²⁵.

²⁵ Decyzja Prokuratora Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 09 kwietnia 2020r. (sygn. PO I IP 8.2020), decyzja Prokuratora Okręgowego w Krakowie z dnia 26 marca 2020r. (sygn. PO V IP 12.2020), wezwanie Prokuratury Regionalnej w Gdańsku z dnia 02 kwietnia 2020r. (sygn. RP IV IP 12.2020).

Nie sposób podzielić tych stanowisk, choćby z uwagi na funkcjonujące w prokuraturze elektroniczne wykazy prokuratorów, jak również fakt, iż w latach poprzednich informacje te były udostępniane przez tych samych prokuratorów okręgowych bądź regionalnych. Spostrzeżenia wynikające z jednobrzmiących treści wszystkich sporządzanych w sprawie decyzji bądź pism wskazują także na to, że, utrudnianie i odmowa dostępu do informacji publicznej ma charakter skoordynowany. Co więcej kierownicy jednostek - reprezentujący instytucje zobowiązane, sami dostarczają argumentów pozwalających na ocenę takiego zachowania jako nieuzasadnioną odmowę udostępnienia informacji publicznej przez podmiot zobowiązany w kontekście dyspozycji art. 23 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. 2001 nr 112 poz. 1198).

Wskazać należy, że Prokurator Regionalny w Katowicach - Pan Tomasz Janeczek wprawdzie udzielił odpowiedzi, jednak była ona niezgodna z wnioskiem Stowarzyszenia, a mianowicie zamiast podać dane osób, które uzyskały wyższe stanowisko służbowe w okresie od 01 stycznia 2019 r. do 29 lutego 2020 r. w tej jednostce, przekazał informacje dotyczące powołania na wyższe stanowiska funkcyjne dwóch prokuratorów w tym okresie. Domniemywać należy, że zapewne tego rodzaju odpowiedź była jedynie efektem niezrozumienia treści wniosku, a nie świadomego unikania przekazania żądanych przez Stowarzyszenie informacji.²⁶

Stosownie do treści pisma Zastępcy Dyrektora Biura Prezydialnego Prokuratury Krajowej z dnia 22 marca 2020 r. w okresie objętym zapytaniem na stanowisko prokuratorów Prokuratury Krajowej zostało powołanych **8 osób**, które uprzednio zajmowały stanowiska prokuratorów Prokuratury Regionalnej. Prokuratura Krajowa odmówiła podania nazwisk awansowanych prokuratorów. Taka postawa kierownictwa prokuratury jest niezrozumiała, przecież nie powinna wstydzić się swoich nominatów.

Jak wynika z treści publikowanych na stronie internetowej Prokuratury Krajowej oświadczeń na podstawie art. 103a § 1 i 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku prawo o prokuraturze, w zestawieniu z treścią oświadczeń majątkowych tytuły prokuratorów Prokuratury Krajowej, w okresie objętym zapytaniem otrzymali m.in.:

1. **Pan prok. Piotr Kowalczyk** - były Prokurator Regionalny we Wrocławiu, członek Stowarzyszenia Prokuratorów Ad Vocem²⁷, awansowany pod koniec 2007 r. w trybie nagrodowym na wniosek Pana prok. Roberta Hernanda na stanowisko prokuratora prokuratury apelacyjnej; w 2018 r. delegowany do Prokuratury Krajowej, początkowo pełnił funkcję Zastępcy Dyrektora Departamentu do Spraw Przeszłości Gospodarczej, w 2018 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 3.000 zł²⁸,
2. **Pani prok. Violetta Kowalska**²⁹ - prokurator Prokuratury Okręgowej w Opolu, z dniem 4 maja 2016 r. oddelegowana do Prokuratury Krajowej, gdzie objęła funkcję Zastępcy Dyrektora Departamentu do Sprawy Przeszłości Gospodarczej, w 2016 r. uzyskała nagrodę finansową w wysokości 6000 zł; w dniu 8 grudnia 2017 r. została powołana na

²⁶ Informacja Prokuratora Regionalnego w Katowicach z dnia 01 kwietnia 2020r. (sygn. RP III IP 10.2020).

²⁷ <https://pk.gov.pl/wp-content/uploads/2020/04/piotr-kowalczyk.pdf>

²⁸ Informacja Prokuratora Regionalnego we Wrocławiu z dnia 23 stycznia 2019r. (sygnatura RP IV IP 3.2019)

²⁹ <https://pk.gov.pl/wp-content/uploads/2020/04/violetta-kowalska.pdf>

stanowisko prokuratora Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu³⁰; w 2018 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 7.000 zł³¹,

3. **Pani prok. Lilianna Stojek** - prokurator Prokuratury Regionalnej w Gdańsku, od dnia w 30 stycznia 2017 r. delegowana do Prokuratury Krajowej³²,
4. **Pan prok. Krzysztof Kuk** - prokurator Prokuratury Regionalnej w Katowicach, członek Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP³³, pełniący funkcję Dyrektora Departamentu do Spraw Wojskowych Prokuratury Krajowej.
5. **Pani prok. Beata Wojdak** - prokurator Prokuratury Regionalnej w Lublinie, od 1 kwietnia 2016 r. delegowana do Departamentu ds. Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, pełni funkcję Zastępcy Dyrektora Departamentu do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji, w 2016 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 8.000 zł, w 2017 r. -12.000 zł, w 2018 r. - 7.000 zł³⁴.

Z niepełnych danych pozyskanych w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej wynika nadto, że w 2019 r. na delegacjach było co najmniej **270** prokuratorów, w tym:

- co najmniej 30 prokuratorów na delegacji w Prokuraturze Krajowej (nie licząc 125 prokuratorów delegowanych do Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej), w tym 11 z prokuratur rejonowych, 19 z prokuratur okręgowych,
- co najmniej 80 prokuratorów na delegacji w prokuraturach regionalnych (45 z prokuratur rejonowych, 35 z prokuratur okręgowych).
- co najmniej 160 prokuratorów na delegacji w prokuraturach okręgowych.

Dla porównania wskazać należy, że w 2018 r. na delegacjach przebywało łącznie **417** prokuratorów, w tym:

- 74 prokuratorów było na delegacji w **Prokuraturze Krajowej** (nie licząc 123 prokuratorów delegowanych do Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej), w tym 29 z prokuratur regionalnych, 42 z prokuratur okręgowych, 3 z prokuratur rejonowych),
- 103 prokuratorów było na delegacji w prokuraturach regionalnych,
- 240 prokuratorów było na delegacji w prokuraturach okręgowych.

Będąc na delegacjach tytuły prokuratorów prokuratur regionalnych i okręgowych otrzymało co

³⁰ Informacja Prokuratora Regionalnego we Wrocławiu z dnia 8 maja 2019 r. (sygnatura RP IV IP 4.2019)

³¹ Informacja Prokuratora Regionalnego we Wrocławiu z dnia 23 stycznia 2019r. (sygnatura RP IV IP 3.2019)

³² Informacja Prokuratury Regionalnej w Gdańsku z dnia 27 marca 2019r. (sygn. RP IV Ip 14.2019).

³³ <https://pk.gov.pl/wp-content/uploads/2020/04/krzysztof-kuk.pdf>

³⁴ Informacja Prokuratury Regionalnej w Lublinie z dnia 23 stycznia 2019r. (sygn. RP III Ip 3.2019).

najmniej **69 osób**, z tego 12 otrzymali prokuratorzy delegowani do Prokuratury Krajowej.

Przykładowo, wyższe tytuły w czasie trwania delegacji do Prokuratury Krajowej i Ministerstwa Sprawiedliwości oraz do prokuratur regionalnych otrzymali (kolejność alfabetyczna):

1. **Pani prok. Alina Biegajło** - prokurator Prokuratury Rejonowej od 10 lipca 2014r., w dniu 1 sierpnia 2018 r. delegowana do Prokuratury Regionalnej w Białymstoku, gdzie w dniu 1 czerwca 2019 r. otrzymała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Olsztynie,³⁵
2. **Pan prok. Grzegorz Bielski** - prokurator Prokuratury Rejonowej z 12 letnim stażem, delegowany w dniu 9 maja 2016 r. do Prokuratury Regionalnej w Białymstoku, gdzie w dniu 1 sierpnia 2017 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Białymstoku³⁶, w dniu 1 lutego 2019 r. powołany na stanowisko prokuratora Prokuratury Regionalnej w Białymstoku (w trybie przewidzianym w art. 76 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 Prawo o prokuraturze)³⁷; w 2018 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 10.000,00 zł,
3. **Pani prok. Urszula Kossakowska** - prokurator Prokuratury Rejonowej z 12 letnim stażem, delegowana w dniu 20 czerwca 2016 r. do Prokuratury Regionalnej w Białymstoku, gdzie w dniu 1 lipca 2017 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Białymstoku, w dniu 1 lutego 2019 r. powołana na stanowisko prokuratora Prokuratury Regionalnej w Białymstoku (w trybie przewidzianym w art. 76 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 Prawo o prokuraturze)³⁸; w 2017 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 10.000,00 zł,
4. **Pan prok. Michał Kurowski** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Łodzi od 29 lipca 2014 r., w dniu 4 maja 2016 r. delegowany do Prokuratury Krajowej; w 2019 r. otrzymał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Łodzi³⁹,
5. **Pan prok. Tomasz Krzesiewicz** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Jeleniej Górze od dnia 4 marca 2014r.; w dniu 1 kwietnia 2016 r. delegowany do Dolnośląskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przemocności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej; w dniu 22 sierpnia 2016 r. powołany na stanowisko prokuratora Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze (w trybie przewidzianym w art. 76 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 Prawo o prokuraturze) 2016 r.⁴⁰; w dniu 1 października 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu,
6. **Pani prok. Hanna Biernat-Łożańska** - prokurator Prokuratury Rejonowej od 2 lipca 2015 r.⁴¹, delegowana w dniu 8 lutego 2017 r. do Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie, gdzie 10 września 2019 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w

³⁵ Informacja Prokuratury Okręgowej w Olsztynie z dnia 30 marca 2020r. (sygn. PO IV IP 8.2020).

³⁶ Informacja Prokuratury Okręgowej w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2018r. (sygn. PO IV IP 3.2018).

³⁷ Informacja Prokuratury Regionalnej w Białymstoku dnia 31 marca 2020r. (sygn. RP III IP 7.2020).

³⁸ Informacja Prokuratury Regionalnej w Białymstoku dnia 31 marca 2020r. (sygn. RP III IP 7.2020).

³⁹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Łodzi z dnia 25 marca 2020r. (sygn. RP III IP 4.2020).

⁴⁰ Informacja Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze z dnia 22 sierpnia 2017r. (sygn. PO IV WOS 0132.1.2017).

⁴¹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z sierpnia 2017r. (sygn. RP III IP 18.2017).

Rzeszowie,⁴²

7. **Pani prok. Justyna Maciejewska** - prokurator Prokuratury Rejonowej Kraków Nowa Huta, od dnia 15 stycznia 2015 r., delegowana do Prokuratury Krajowej, w dniu 10 września 2019 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Nowym Sączu⁴³,
8. **Pani prok. Dorota Sokółowska-Mach** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Rzeszowie od 5 października 2010 r., delegowana do Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie w dniu 1 czerwca 2016 r.⁴⁴; 15 lutego 2019 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Przemyślu⁴⁵,
9. **Pan prok. Sebastian Mrowicki** - prokurator Prokuratury Rejonowej od 9 lat, w dniu 15 maja 2017 r. delegowany do Łódzkiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu ds. Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, gdzie 5 lutego 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Łodzi⁴⁶,
10. **Pani prok. Elżbieta Orzel** - od 16 maja 2012 r. powołana na stanowisko Prokuratora Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu; w dniu 1 czerwca 2016 r. delegowana do Departamentu do Spraw Przystępczości Gospodarczej Prokuratury Krajowej, gdzie 25 kwietnia 2019 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu⁴⁷; w 2016 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 6000 zł⁴⁸,
11. **Pan prok. Pan Przemysław Ostojki** - radca prawny, dr hab. nauk prawnych, w dniu 5 czerwca 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, delegowany tego dnia do Prokuratury Krajowej⁴⁹,
12. **Pani prok. Małgorzata Ułaszonek-Kubacka** - radca prawny z Białegostoku, która po przystąpieniu do Stowarzyszenia Prokuratorów *Ad Vocem* w październiku 2019 r.⁵⁰ została od razu powołana na stanowisko prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie i oddelegowana do Biura Prezydialnego Prokuratury Krajowej,
13. **Pan prok. Marcin Rosiak** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Turku od 25 maja 2015 r., od 1 czerwca 2016 r. delegowany do Prokuratury Okręgowej w Koninie, od dnia 10 stycznia 2019 r. delegowany do Prokuratury Krajowej, gdzie w dniu 10 września 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Koninie⁵¹,
14. **Pan prok. Czesław Stanisławczyk** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Limanowej od dnia 26 kwietnia 2018 r., delegowany do Prokuratury Krajowej, w 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Nowym Sączu w **trybie nagrodowym** (przewidzianym w art. 76 § 5 Ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze),

⁴² Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z dnia 31 marca 2020 r. (sygn. RP III IP 18.2020).

⁴³ Informacja Prokuratury Okręgowej w Nowym Sączu z dnia 03 kwietnia 2020 r. (sygn. PO IV IP 8.2020).

⁴⁴ Informacja prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z dnia 31 marca 2020 r. (RP III IP 18.2020).

⁴⁵ Informacja prokuratury Okręgowej w Przemyślu z dnia 01 kwietnia 2020 r. (sygn. PO IV IP 9.2020).

⁴⁶ Informacja Prokuratury Okręgowej w Łodzi z dnia 06 kwietnia 2020 r. (PO V IP 16.2020).

⁴⁷ Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 17 maja 2020 r. (sygn. RP IV IP 12.2020).

⁴⁸ Informacja Prokuratora Okręgowego we Wrocławiu z dnia 9 kwietnia 2018 r.

⁴⁹ Informacja Prokuratury Okręgowej w Poznaniu z kwietnia 2020 r. (sygn. PO V IP 8.2020).

⁵⁰ <https://pk.gov.pl/wp-content/uploads/2020/05/ulaszonek-kubacka-malgorzata.pdf>

⁵¹ Informacja Prokuratury Okręgowej w Koninie z dnia 03 kwietnia 2020r. (sygn. PO IV IP 5.2020).

15. **Pan prok. Jakub Tietz** - prokurator Prokuratury Rejonowej od 8 lat; 25 lipca 2016 r. delegowany do Ministerstwa Sprawiedliwości, gdzie w dniu 1 sierpnia 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Łodzi⁵², pełni funkcję głównego specjalisty w Departamencie Funduszu Sprawiedliwości, powoływany do komisji konkursowych przyznających środki z Funduszu Sprawiedliwości⁵³,
16. **Pani prok. Izabela Trykacz** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Łukowie od dnia 20 stycznia 2016 r., delegowana do Prokuratury Krajowej 15 czerwca 2018 r., gdzie 10 września 2019 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Radomiu⁵⁴,
17. **Pan prok. Michał Walendzik** - prokurator Prokuratury Rejonowej od 6 lat; w dniu 7 maja 2018 r. delegowany do Łódzkiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu ds. Przemocności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, w dniu 1 sierpnia 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Łodzi⁵⁵, w dniu 17 września 2020 r. Pan prokurator, już jako prokurator Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, w toku postępowania o sygnaturze PK XIV Ds. 46.2019 wydał postanowienie o żądaniu wydania rzeczy i przeszukaniu, żądając od Pani Beaty Morawiec - sędzi Sądu Okręgowego w Krakowie przedłożenia opracowania „Windykacja należności sądowych w aspekcie wydziału karnego” oraz innej dokumentacji związanej z umową zawartą z tytułu sporządzenia wskazanego opracowania; Pan prokurator zarządził jednocześnie dokonanie przeszukania pomieszczeń mieszkalnych oraz gospodarczych zajmowanych przez Panią sędzię Beatę Morawiec, prezesa Zarządu Stowarzyszenia Sędziów Themis, zlecając wykonanie wydanego postanowienia Delegaturze Centralnego Biura Antykorupcyjnego w Katowicach,
18. **Pani prok. Anna Szymańska** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Grójcu, od 8 września 2015 r., delegowana do Prokuratury Krajowej, w dniu 18 kwietnia 2018 r., gdzie 15 lutego 2019 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Radomiu⁵⁶,
19. **Pan prok. Mariusz Wyłomański** - prokurator Prokuratury Rejonowej od 15 lipca 2016 r., delegowany do Prokuratury Okręgowej w Opolu 15 maja 2017 r., gdzie 10 września 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Opolu.⁵⁷

Z zebranych danych wynika nadto, że kontynuowana jest polityka kadrowa powoływania na wyższe stanowiska służbowe prokuratorów funkcyjnych (szefów jednostek, zastępców bądź naczelników wydziałów). Można założyć, iż stanowi ona swego rodzaju „*polisę na przyszłość*”, która pozwoli uniknąć kontynuacji wykonywania obowiązków służbowych w kierowanej dotychczas jednostce, po ewentualnej utracie powierzenia funkcji. Oprócz tego benefitu, równoległe osobom awansowanym przyznawane są inne gratyfikacje związane chociażby z uczestnictwem w komisjach egzaminacyjnych.

⁵² Informacja Prokuratury Okręgowej w Łodzi z dnia 06 kwietnia 2020r. (sygn. PO V IP 16.2020).

⁵³ Dziennik Urzędowy Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 7 lutego 2019 r. , poz. 45

⁵⁴ Informacja Prokuratury Okręgowej w Radomiu z dnia 28 kwietnia 2020r. (sygn. PO IV IP 10.2020).

⁵⁵ Informacja Prokuratury Okręgowej w Łodzi z dnia 06 kwietnia 2020r. (sygn. PO V IP 16.2020).

⁵⁶ Informacja Prokuratury Okręgowej w Radomiu z dnia 28 kwietnia 2020r. (sygn. PO IV IP 10.2020).

⁵⁷ Informacja Prokuratury Okręgowej w Opolu z dnia 31 marca 2020r. (sygn. PO IV IP 4.2020).

Warte szczególnego odnotowania jest powierzanie obowiązków służbowych rzeczników dyscyplinarnych osobom, zajmującym przez dość krótki okres czasu stanowisko prokuratora prokuratury rejonowej, z równoległym ich oddelegowaniem do prokuratury regionalnej. Taka sytuacja rodzi możliwość oddziaływania na prokuratora wszczynającego i prowadzącego postępowania dyscyplinarne wobec swoich „kolegów po fachu” celem osiągnięcia pożądanego efektu takiego postępowania.

Powyższe stanowisko obrazują następujące przykłady:

1. **Pan prok. Dariusz Dryjas** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Kielcach od dnia 1 marca 2005 r., aktualnie pełni funkcję **Prokuratora Okręgowego w Kielcach**, w dniu 17 lutego 2020 r. otrzymał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie⁵⁸; zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 marca 2019 r. powołany na członka Komisji Egzaminacyjnej do spraw aplikacji radcowskiej przy Ministrze Sprawiedliwości z siedzibą w Kielcach⁵⁹,
2. **Pan prok. Marcin Faszcz** - tytuł prokuratora Prokuratury Rejonowej uzyskał z pominięciem trybu konkursowego w dniu 24 stycznia 2017 r.⁶⁰, następnie w dniu 18 kwietnia 2017 r. delegowany do Prokuratury Regionalnej w Białymstoku, gdzie w dniu 1 września 2018 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Suwałkach; 16 grudnia 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Białymstoku (w trybie przewidzianym w art. 76 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 Prawo o prokuraturze); pełni funkcję Naczelnika Wydziału III Organizacyjno - Sądowego Prokuratury Regionalnej w Białymstoku⁶¹,
3. **Pani prok. Beata Hlawacz** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Krakowie od dnia 1 maja 2004 r., delegowana do Prokuratury Krajowej, gdzie pełni funkcję Dyrektora Biura Współpracy Międzynarodowej; w dniu 10 września 2019 r. otrzymała tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie⁶²; w 2016 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 9.000 zł, kolejną w wysokości 7.000 zł w 2018 r.⁶³,
4. **Pani prok. Agnieszka Leszczyńska** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wielkopolskim z 16 letnim stażem, w dniu 1 października 2019 r. otrzymała tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Szczecinie; jednocześnie Pani prokurator pozostaje oddelegowana do Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wielkopolskim, w związku z pełnieniem funkcji Prokuratora Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim; w 2017 r. uzyskała nagrodę finansową w wysokości 10 000 zł⁶⁴,
5. **Pan prok. Marcin Mróz** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Ropczycach od 14 grudnia 2017 r., delegowany do Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie, gdzie od dnia 20 grudnia

⁵⁸ Informacja Prokuratury Regionalnej w Krakowie z dnia 02 kwietnia 2020r. (sygn. RP III IP 14.2020).

⁵⁹ Dziennik Urzędowy Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 marca 2019r., poz. 90.

⁶⁰ Informacja Prokuratury Regionalnej w Białymstoku dnia 10 sierpnia 2017 (sygn. RP III IP 17.2017).

⁶¹ Informacja Prokuratury Okręgowej w Suwałkach z dnia 10 stycznia 2019r. (sygn. PO IV IP 1.2019).

⁶² Informacja Prokuratury Regionalnej w Krakowie z dnia 2 kwietnia 2020r. (sygn. RP III IP 14.2020).

⁶³ Informacja Prokuratury Regionalnej w Krakowie z dnia 2 kwietnia 2020r. (sygn. RP III IP 14.2020).

⁶⁴ Informacja Prokuratury Regionalnej w Szczecinie z dnia 9 kwietnia 2018r. (sygn. RP III IP 11. 2018).

2018 r. pełni funkcję Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego dla rzeszowskiego okręgu regionalnego,⁶⁵

6. **Pan prok. Jacek Motawski** - prokurator Prokuratury Rejonowej we Wrześni od 1 września 2007 r.; w dniu 12 października 2016 r. otrzymał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu; w okresie od 2 stycznia 2017 r. do 31 maja 2019 r. delegowany do Prokuratury Krajowej⁶⁶; w dniu 1 czerwca 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Poznaniu⁶⁷ w **trybie nagrodowym** (przewidzianym w art. 76 § 5 Ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze), aktualnie pełni funkcję Prokuratora Regionalnego w Poznaniu,
7. **Pani prok. Justyna Trawicka-Brzezińska** - z dniem 15 grudnia 2006r. powołana na stanowisko prokuratora Prokuratury Okręgowej w Legnicy; od dnia 18 września 2017 r. delegowana do Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu⁶⁸, gdzie 16 grudnia 2019 r. została powołana na stanowisko prokuratora Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu; pełni funkcję Naczelnika Wydziału IV Organizacyjnego; Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 marca 2019 r. powołana na członka Komisji Egzaminacyjnej do spraw aplikacji radcowskiej przy Ministrze Sprawiedliwości z siedzibą we Wrocławiu⁶⁹,
8. **Pan prok. Jerzy Ziarkiewicz** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Zamościu od dnia 1 maja 2009 r., delegowany do Prokuratury Regionalnej w Lublinie w okresie od dnia 12 września 2018 r., w dniu 12 lutego 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora tej jednostki, aktualnie jest jej kierownikiem.⁷⁰

Z danych pozyskanych w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej wynika, że na delegacje do wyższych jednostek trafiają często prokuratorzy z niewielkim stażem zawodowym, krótko po uzyskaniu nominacji na stanowisko prokuratora prokuratury rejonowej. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest polityka kadrowa oparta często na przekonaniu, iż prokurator z niewielkim stażem, bez wymaganego doświadczenia zawodowego wykaże się lojalnością i będzie realizował zadania wyznaczone mu przez prokuratorów przełożonych.

Przykładami takich delegacji są:

1. **Pan prok. Mariusz Oleś** - prokurator Prokuratury Rejonowej Kraków-Śródmieście Zachód w Krakowie powołany na stanowisko z dniem 25 kwietnia 2019 r., delegowany do Prokuratury Regionalnej Krakowie w dniu 10 maja 2019 r.⁷¹,
2. **Pan prokurator Damian Jażdżewski** - prokurator Prokuratury Rejonowej Gdańsk -

⁶⁵ Informacja Prokuratury Okręgowej w Tarnobrzegu z dnia 10 marca 2020r. (sygn. PO IV IP 14.2020).

⁶⁶ Informacja Prokuratury Okręgowej w Poznaniu z dnia 26 września 2017r. (sygn. PO V IP 35.2017).

⁶⁷ Informacja Prokuratury Regionalnej w Poznaniu z dnia 01 kwietnia 2020r. (sygn. RP III IP 12.2020).

⁶⁸ Informacja Prokuratury Okręgowej w Legnicy (sygn. PO IV IP 3.2018).

⁶⁹ Dziennik Urzędowy Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 marca 2019r., pozycja 97.

⁷⁰ Informacja Prokuratury Okręgowej w Zamościu z dnia 01 kwietnia 2020r. (sygn. PO IV IP 4.2020).

⁷¹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Krakowie z dnia 02 kwietnia 2020r. (sygn. RP III IP 14.2020).

Wrzeszcz w Gdańsku od dnia 25 marca 2019 r., po czym po 5 miesiącach, tj. w dniu 19 sierpnia 2019 r. został oddelegowany do jednostki najwyższego szczebla - Prokuratury Krajowej⁷²,

3. **Pan prok. Adam Wróbel** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Białymstoku od 1 grudnia 2018 r., delegowany w 2019 r. do Prokuratury Regionalnej w Białymstoku⁷³,
4. **Pani prok. Agata Panek** - prokurator Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu powołana z dniem 30 stycznia 2019 r., delegowana w 2019 r. do Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu⁷⁴,
5. **Pan prok. Łukasz Kornowski** - prokurator Prokuratury Rejonowej Gdańsk – Wrzeszcz w Gdańsku od 2 stycznia 2018 r., delegowany w 2019 r. do Prokuratury Okręgowej w Gdańsku⁷⁵,
6. **Pan prok. Paweł Nawara** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Strzelcach Opolskich od 26 kwietnia 2018 r. (powołany z pominięciem trybu konkursowego)⁷⁶, delegowany w 2019 r. do Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu,⁷⁷
7. **Pan prok. Tomasz Cieśla** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Opolu od 30 kwietnia 2018 r., delegowany do Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu w 2019 r.⁷⁸,
8. **Pan prok. Marcin Mróz** - powołany na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ropczycach w dniu 14 grudnia 2017 r., delegowany od 15 kwietnia 2019 r. do Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie⁷⁹,
9. **Pani prok. Agnieszka Markiewicz** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Opolu od 25 kwietnia 2017 r., w 2019 r. delegowana do Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu,⁸⁰
10. **Pani prok. Joanna Reluga** - prokurator Prokuratury Rejonowej Gdańsk Śródmieście w Gdańsku od dnia 29 lutego 2016 r., delegowana do Prokuratury Krajowej w dniu 19 sierpnia 2019 r.⁸¹,
11. **Pani prok. Aleksandra Botul** - prokurator Prokuratury Rejonowej od 15 lipca 2016 r., delegowana do Biura Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej od 20 stycznia 2020 r.⁸²,
12. **Pan prok. Krzysztof Harlak** - prokurator Prokuratury Rejonowej od dnia 15 lipca 2016 r., delegowany do Łódzkiego Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w dniu 04 lutego 2020 r.,⁸³
13. **Pani prok. Patrycja Czerwik** - prokurator Prokuratury Rejonowej Częstochowa Północ

⁷² Informacja Prokuratury Okręgowej w Gdańsku z dnia 01 kwietnia 2020r. (sygn. PO V IP 14.2020).

⁷³ Informacja Prokuratury Regionalnej w Białymstoku z dnia 31 marca 2020r. (sygn. RP III IP 7.2020).

⁷⁴ Informacja Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu z dnia 07 kwietnia 2020r. (sygn. PO IP 8.2020).

⁷⁵ Informacja Prokuratury Okręgowej w Gdańsku z dnia 01 kwietnia 2020r. (sygn. PO V IP 14.2020).

⁷⁶ Informacja Prokuratury Okręgowej w Opolu z dnia 09 stycznia 2019r. (sygn. IP 1.2019).

⁷⁷ Informacja Prokuratury Okręgowej w Opolu z dnia 1 marca 2020r. (sygn. PO IV IP 4.2020).

⁷⁸ Informacja Prokuratury Okręgowej w Opolu z dnia 1 marca 2020r. (sygn. PO IV IP 4.2020).

⁷⁹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z dnia 31 marca 2020r. (sygn. RP III IP 18.2020).

⁸⁰ Informacja Prokuratury Okręgowej w Opolu z dnia 1 marca 2020r. (sygn. PO IV IP 4.2020).

⁸¹ Informacja Prokuratury Okręgowej w Gdańsku z dnia 01 kwietnia 2020r. (PO V IP 14.2020).

⁸² Informacja Prokuratury Okręgowej w Łodzi z dnia 06 kwietnia 2020r. (PO V IP 16.2020).

⁸³ Informacja Prokuratury Okręgowej w Łodzi z dnia 06 kwietnia 2020r. (sygn. PO V IP 16.2020).

w Częstochowie od dnia 15 września 2016 r. (powołana na stanowisko z pominięciem trybu konkursowego)⁸⁴, delegowana w 2019 r. do Prokuratury Regionalnej w Katowicach,

14. **Pani prok. Małgorzata Gawłowska** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Goleniowie od 14 grudnia 2017 r., delegowana do Prokuratury Regionalnej w Szczecinie w 2019 r.,⁸⁵
15. **Pani prok. Beata Jońca-Pięta** - prokurator Prokuratury Rejonowej Łódź - Bałuty od dnia 15 września 2016 r., delegowana w dniu 20 lutego 2019 r. do Prokuratury Regionalnej w Łodzi,⁸⁶
16. **Pani prok. Izabela Kosińska** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim, delegowana z dniem 11 kwietnia 2019 r. do Prokuratury Regionalnej w Łodzi,⁸⁷
17. **Pan prok. Jacek Jaskulski** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Kolbuszowej od 26 lutego 2013 r., delegowany do Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie od 21 grudnia 2018 r.⁸⁸,
18. **Pan prok. Marek Szczyrba** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie (14 lat jako PPO), delegowany w dniu 1 kwietnia 2016 r. do Podkarpackiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, gdzie w dniu 1 czerwca 2019 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie.⁸⁹

Podkreślenia wymaga także kwestia delegowania bezpośrednio do prokuratur regionalnych asesorów, którzy realizując obowiązki służbowe podlegają aprobacie przełożonych. Takim przykładem jest delegacja Pani Agnieszki Kremiec, która w dniu 24 lipca 2019 r. została powołana na stanowisko asesora Prokuratury Rejonowej Katowice - Południe w Katowicach, a następnie po powołaniu, oddelegowana do Prokuratury Regionalnej w Katowicach. Zdziwienie budzi fakt, iż w odpowiedzi na wniosek Stowarzyszenia z dnia 1 kwietnia 2020 r. Prokurator Regionalny w Katowicach - Pan Tomasz Janeczek, tak jak w przypadku osób powołanych na wyższe stanowiska służbowe błędnie wskazał, że Pani prokurator zajmuje stanowisko prokuratora, podczas gdy w rzeczywistości jest powołanym w ubiegłym roku asesorem⁹⁰.

Odnotowania wart jest także przypadek awansowania prokuratora w innej jednostce niż ta, w której faktycznie wykonuje swoje obowiązki. Przykładem jest Pan prok. Tomasz Salwa - prokurator Prokuratury Rejonowej od 13 grudnia 2007 r., który odszedł w stan spoczynku w dniu 21 listopada 2015 r. Z uzyskanych danych wynika, że w dniu 6 czerwca

⁸⁴ Informacja Prokuratury Okręgowej w Gliwicach z dnia 06 września 2017r. (sygn. PO V IP 35.2017).

⁸⁵ Informacja Prokuratury Regionalnej w Szczecinie z dnia 03 kwietnia 2020r. (sygn. RP III IP 11.2020).

⁸⁶ Informacja Prokuratury Regionalnej w Łodzi z dnia 25 marca 2020r. (sygn. RP III IP 4.2020).

⁸⁷ Informacja Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 30 marca 2020r. (sygn. PO IP 5.2020).

⁸⁸ Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z dnia 31 marca 2020r. (sygn. RP III IP 18.2020).

⁸⁹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z dnia 31 marca 2020r. (sygn. RP III IP 18.2020).

⁹⁰ Informacja Prokuratury Regionalnej w Katowicach z dnia 1 kwietnia 2020 r. (sygnaturę RP III Ip 10.2020

2018 r. został ponownie powołany na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej Wrocław Krzyki Wschód we Wrocławiu, zaś w dniu 2 września 2019 r. powołany na stanowisko prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, po czym został na stałe oddelegowany do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu⁹¹.

Podsumowując wskazać należy, iż dostęp do informacji kadrowych prokuratury, od chwili zainicjowania pseudoreformy określanej przez jej apologetów „dobrą zmianą”, staje się coraz bardziej utrudniony.

Jak wskazano w poprzednich rozdziałach, pomimo tego, że informacje kadrowe są w dużej części objęte systemami elektronicznej ewidencji, zarówno Prokuratura Krajowa, jak i poszczególne jednostki w sposób szczególny chronią informacje o awansach. Na tym tle pojawiają się także inne głosy świadczące o swego rodzaju rozdrażnieniu, jakiemu ulegają przede wszystkim beneficjenci dobrej zmiany. Mowa tu o przewodniczącym organizacji związkowej skupiającej prokuratorów - Panu prok. Jacku Skale, który część aktywności Stowarzyszenia Lex Super Omnia, ujawniającej dane osób, awansujących na wyższe stanowiska służbowe postrzega jako „szerzenie mowy nienawiści”. Taka ocena wydaje się być kuriozalna w świetle wcześniejszej praktyki publikowania pełnych danych o osobach, które uzyskały awans prokuratorski. Przy bliższym oglądzie może być ona jednak zrozumiała, skoro już wcześniej dało się zauważyć, że czynnikiem przyspieszającym pożądaną efekt, jakim jest osiągnięcie wyższego tytułu, może być przynależność związkowa.

Spostrzeżenia wynikające z tej części raportu pozwalają także na sformułowanie innego wniosku. O ile w czasach słusznie minionych, przynależność do partii rządzącej była czynnikiem warunkującym możliwość objęcia funkcji w prokuraturze, teraz, jak się wydaje takim czynnikiem musi być przynależność do Niezależnego Stowarzyszenia Prokuratorów *Ad Vocem*. Potwierdzają to przykłady nowo przystępujących do tego stowarzyszenia prokuratorów, którzy objęli funkcje m.in. Prokuratorów Regionalnych w Lublinie oraz Warszawie, w okresie objętym zapytaniem.

Wspomniany w niniejszym raporcie Pan prok. Jerzy Ziarkiewicz przystąpił do Niezależnego Stowarzyszenia Prokuratorów *Ad Vocem* w marcu 2018 r.⁹², natomiast prokurator Jakub Romelczyk - w październiku 2018 r.⁹³. Obaj stanowiska funkcyjne objęli już po złożeniu deklaracji członkowskich.

Na podstawie zebranych danych można nadto sformułować wniosek o stale wzrastającej liczbie etatów prokuratorskich oraz prokuratorów powoływanych na najwyższe stanowiska służbowe. Najlepiej widać to na przykładzie jednostki najwyższego szczebla - Prokuratury Krajowej.

Na dzień 4 marca 2016 r. w Prokuraturze Generalnej było zatrudnionych **59 Prokuratorów**

⁹¹ Informacja Prokuratury Okręgowej w Poznaniu z kwietnia 2020r. (PO V IP 8.2020).

⁹² <https://pk.gov.pl/wp-content/uploads/2020/04/jerzy-ziarkiewicz-edycja.pdf>

⁹³ <https://pk.gov.pl/wp-content/uploads/2020/04/ROMELCZYK-JAKUB.pdf>

Prokuratury Generalnej.

Jak wynika z odpowiedzi Biura Prezydyjnego Prokuratury Krajowej z dnia 24 kwietnia 2017 r. na wniosek w przedmiocie udostępnienia informacji w trybie ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej, w Prokuraturze Krajowej na dzień udzielenia informacji było zatrudnionych **61 prokuratorów Prokuratury Krajowej.**

Natomiast po 3 latach, **prokuratorów Prokuratury Krajowej było już 69.** Tym samym liczba osób powołanych na najwyższe stanowiska służbowe od marca 2016 r. do marca 2020 r. wzrosła o blisko 20 %, w zestawieniu z obsadą etatową pozornie zlikwidowanej Prokuratury Generalnej.

Konsekwentna rozbudowa Prokuratury Krajowej pozostaje w sprzeczności z deklarowanym przez Prokuratora Generalnego oraz kierownictwo prokuratury wzrostem bezpieczeństwa obywateli oraz spadkiem przestępczości. Tutaj trend jest odwrotny. Rośnie struktura biurokratyczna jednostki najwyższego szczebla, kosztem drenażu prokuratur okręgowych oraz rejonowych, co znajduje odzwierciedlenie w ilości delegacji do jednostek wyższego szczebla. Delegacje sporo kosztują. Należy przypomnieć, że prokurator będący na delegacji w jednostkach wyższego szczebla uzyskuje prawo do znacznie wyższego wynagrodzenia zasadniczego według zasad określonych w art. 108 Prawa o prokuraturze po 6 miesiącach delegacji, a delegowani do dwóch departamentów Prokuratury Krajowej, w tym jej wydziałów zamiejscowych po 3 miesiącach. W skrajnych przypadkach prokurator prokuratury rejonowej może awansować w ten sposób ze stawki 1 do 7.

Konsekwencją tak irracjonalnie prowadzonej polityki, są braki kadrowe w prokuraturach rejonowych i okręgowych i rosnąca liczba postępowań długotrwałych, o czym była mowa w rozdziale II niniejszego opracowania. Przypomnieć jedynie należy, że to w tych jednostkach prowadzi się ponad 99% spraw, a wyniki statystyczne w ostatnich czterech latach w porównaniu do roku 2014 w zakresie liczby spraw długotrwałych uległy znaczącemu pogorszeniu. O około 270% wzrosła liczba spraw trwających powyżej 6 miesięcy do 370 - 390 % w przypadku spraw starszych, przy porównywalnym wpływie spraw.

Dla kierownictwa prokuratury, kwestia rozbudowanych delegacji do jednostek wyższego szczebla, wydaje się być jednak dobrym narzędziem. Powierzenie najpoważniejszych spraw prokuratorom o słabszej pozycji służbowej daje możliwość oddziaływania na referenta sprawy tak, aby zakończył on postępowanie w sposób pożądaný przez jego przełożonych (czy to odmową wszczęcia śledztwa, umorzeniem postępowania, czy aktem oskarżenia). Dodatkowo choćby z tego powodu, będzie starał się unikać konfrontacji poglądów z przełożonymi, bowiem w każdy czasie może zostać odwołany z delegacji.

Szczególne zdziwienie budzi fakt delegowania asesorów prokuratury bezpośrednio po ich powołaniu do prokuratury regionalnej. Powoduje to skutek tego rodzaju, że asesor, sprawując nadzór zwierzchni nad sprawami prowadzonymi w prokuraturach okręgowych dokonuje oceny pracy doświadczonych prokuratorów, w tym prokuratorów prokuratur okręgowych, sam podlegając aprobacie. Ponadto uwzględniając, iż postępowania przygotowawcze prowadzone w prokuraturach regionalnych należą do spraw długotrwałych, może okazać się, że oceniany nie zdoła w okresie asesury zakończyć jakiegokolwiek sprawy prawomocnym wyrokiem.

Tego rodzaju delegacja może być także złym sygnałem dla młodych prokuratorów i asesorów wskazującym, iż „*jest droga na skróty*” i że awans służbowy niekoniecznie musi wiązać się z kształtowaniem warsztatu poprzez nabywanie zawodowego doświadczenia na niższych szczeblach.

Powyższa uwaga dotyczy także kontynuowanej - jak widać – praktyki powoływania osób wywodzących się z innych zawodów prawniczych bądź środowisk naukowych od razu na stanowiska prokuratorów prokuratury okręgowej z jednoczesnym i natychmiastowym ich oddelegowaniem do Prokuratury Krajowej. Uwzględniając wiek nowopowolywanych prokuratorów z innych zawodów prawniczych można odnieść wrażenie, że decydują się oni często na zmianę zawodu prawniczego kierując się chęcią uzyskania świadczenia w postaci stan spoczynku.

IV

NAGRODY

Prawie 90-stronicowy poselski projekt ustawy Prawo o prokuraturze nadający olbrzymie kompetencje nadzorcze Prokuratorowi Generalnemu - czynnemu politykowi, połączone z możliwością oddziaływania na bieg konkretnych spraw, określaniem kierunków polityki karnej, nieograniczoną autonomią w sferze zarządzania (kadrową i finansową), został zaopatrzony w 10-stronicowe uzasadnienie ograniczające się do ogólnych sformułowań. Ponadto projekt nie zawierał oceny skutków regulacji, w szczególności nie wskazywał skutków finansowych związanych z kosztami wprowadzanych zmian.

Jednak w tak zwięzłym uzasadnieniu znalazło się miejsce na krytyczną ocenę zlikwidowania możliwości tzw. wcześniejszego awansu nagrodowego oraz przyznawania nagród pieniężnych lub rzeczowych wyróżniającym się prokuratorom. Stwierdzono, że w ten sposób prokuratura utraciła instrumenty prawne umożliwiające zachęcenie prokuratorów do *wytężonej i energicznej pracy* (str. 89 projektu ustawy nr 162). Podobne stanowisko przedstawiła Rada Ministrów w swojej opinii do tego projektu z dnia 13 stycznia 2016 r. (nr DKRM. ZK.140.156 (3) 2015.MN) wskazując, że powrót do systemu nagrodowego ma *zachęcić i zmotywować prokuratorów do efektywnej i wytężonej pracy*.

Uchwalona w dniu 28 stycznia 2016 r. nowa ustawa Prawo o prokuraturze, która weszła w życie z dniem 4 marca 2016 r. przywróciła system nagród i wyróżnień w art. 133 tego aktu prawnego, kopiując treść art. 73 ustawy o prokuraturze przyjętej w 1985 r.

Tak więc nowa ustawa Prawo o prokuraturze dała Prokuratorowi Generalnemu nie tylko szerokie kompetencje w zakresie dowolnego i niekontrolowanego kształtowania polityki kadrowej w prokuraturze, ale również w zakresie przyznawania nagród finansowych.

W dniu 26 kwietnia 2016 roku Prokurator Generalny wydał zarządzenie nr 24/16 w sprawie ustalenia rodzajów wyróżnień i nagród dla prokuratorów oraz trybu ich przyznawania. Nie sposób z jego treści uzyskać informacji o kryteriach przyznawania nagród, których spełnienie pozwoliłoby prokuratorowi na jej utrzymanie. Reguluje ono kwestie techniczne, a nie merytoryczne, co oznacza, iż podejmujący decyzje w tym zakresie Prokurator Generalny i Prokurator Krajowy mają dużą swobodę w ich przyznawaniu.

Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia, jak co roku, zwróciło się w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej do Prokuratury Krajowej, prokuratur regionalnych i okręgowych o udostępnienie danych personalnych prokuratorów, którzy otrzymali nagrody finansowe, ich wysokości i uzasadnienia ich przyznania.

W odpowiedzi Prokuratura Krajowa poinformowała, iż zarządzeniem Prokuratora Generalnego nr 19/19 z dnia 06 listopada 2019 r. wydanym na podstawie art. 13 § 1 w zw. z art. 133 § 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze ustanowiony został fundusz nagrodowy w kwocie **300.000,00 zł**. Natomiast zarządzeniem Prokuratora Krajowego nr 126/19 z dnia 11 października 2019 r. ustanowiono fundusz nagrodowy w kwocie **700.000,00 zł**.

Dla porównania, w 2016 r. fundusze nagrodowe dla prokuratorów ustanowione przez Prokuratora Generalnego i Prokuratora Krajowego stanowiły łączną kwotę 950.000,00 zł, w 2017 r. - 1.065.000,00 zł, w 2018 r. - 1.100.000,00 zł. Z powyższego wynika, iż fundusze nagrodowe na 2019 r. stanowiące kwotę 1.000.000 zł były zbliżone do środków finansowych przeznaczonych na ten cel w latach poprzednich.

W 2016 r. nagrody otrzymało 84 prokuratorów, w tym 47 delegowanych do Prokuratury Krajowej w kwocie 573.000,00 zł, prokuratorzy Prokuratury Krajowej otrzymali najprawdopodobniej nagrody w wysokości 350.000,00 zł (dane szacunkowe z uwagi na odmowę udzielenia informacji w tym zakresie). W 2017 r. nagrody otrzymało 70 prokuratorów, w tym 30 delegowanych do Prokuratury Krajowej o wartości 702.000,00 zł. Pozostałą część funduszu nagrodowego w wysokości 362.000 zł przekazano prokuratorom Prokuratury Krajowej. W 2018 r. na przyznanych co najmniej 78 nagród finansowych, 53 otrzymali prokuratorzy będący na delegacji w jednostkach wyższego szczebla w kwocie co najmniej 605.000,00 zł. Pozostałą część funduszu nagrodowego w kwocie 395.000,00 zł otrzymali prokuratorzy Prokuratury Krajowej.

Szczegółowe dane dotyczące przyznanych nagród w 2019 r. przedstawiają się następująco:

- **w okręgu Prokuratury Regionalnej w Warszawie** - 13 prokuratorom w łącznej kwocie 135.000 zł,
- **w okręgu Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu** - 7 prokuratorom w łącznej kwocie 83.000 zł,
- **w okręgu Prokuratury Regionalnej w Lublinie** - 5 prokuratorom w łącznej kwocie 58.000 zł,
- **w okręgu Prokuratury Regionalnej w Gdańsku** - 5 prokuratorom w łącznej kwocie 63.000 zł,
- **w okręgu Prokuratury Regionalnej w Łodzi** - 3 prokuratorom w łącznej kwocie 32.000 zł,
- **w okręgu Prokuratury Regionalnej w Białymstoku** - 4 prokuratorom w łącznej kwocie 41.000 zł,
- **w okręgu Prokuratury Regionalnej w Poznaniu** - 4 prokuratorom w łącznej kwocie 49.000 zł,
- **w okręgu Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie** - 3 prokuratorom w łącznej kwocie 39.000 zł,
- **w okręgu Prokuratury Regionalnej w Szczecinie** - 4 prokuratorom w łącznej wysokości 51.000 zł,
- **w okręgu Prokuratury Regionalnej w Katowicach** - 2 prokuratorów w łącznej wysokości 24.000 zł.

W powyższym zestawieniu brakuje danych z Prokuratury Regionalnej w Krakowie i Katowicach oraz z Prokurator Okręgowych w Krakowie, Katowicach i w Kielcach, które

odmówiły udostępnienia informacji wskazując, że nie dysponują wykazami prokuratorów, którzy otrzymali nagrody, bowiem są przyznawane przez Prokuratora Generalnego i Prokuratora Krajowego.

Po raz kolejny Prokuratura Krajowa nie przekazała wykazu prokuratorów Prokuratury Krajowej, którym przyznano nagrody finansowe, uzasadniając swoją decyzję tym razem koniecznością cyt. „*podjęcia pracochłonnych i skomplikowanych czynności wymagających ponadstandardowego nakładu pracy*”.⁹⁴

Na podstawie zatem niepełnych danych, należy wskazać, iż w 2019 r. nagrody finansowe zostały przyznane co najmniej **50** prokuratorom, w kwocie nie **niższej niż 575.000 zł.**

Najwięcej nagród przyznano w okręgu Prokuratury Regionalnej w Warszawie i Wrocławiu, co nie uległo zmianie w odniesieniu do lat poprzednich. Okoliczność ta nie budzi zdziwienia, gdy przyjmie się, że w tych jednostkach prowadzone są postępowania przygotowawcze o charakterze medialnym lub pozostające w tzw. zainteresowaniu” kierownictwa prokuratury.

Strukturalnie nagrody przyznano:

- **21** prokuratorom delegowanym do Prokuratury Krajowej,
- **9** prokuratorom delegowanym do prokuratur regionalnych,
- **6** prokuratorom delegowanym do prokuratur okręgowych,
- **2** prokuratorom prokuratur regionalnych,
- **10** prokuratorom prokuratur okręgowych,
- **2** prokuratorom prokuratur rejonowych,

w tym 10 prokuratorom wojskowym w łącznej kwocie 86.000,00 zł.

I Prokuratorzy delegowani do Prokuratury Krajowej (kolejność alfabetyczna):

1. **Pani prok. Elżbieta Boguszewska** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie, delegowana do Biura Kadr Prokuratury Krajowej; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w kwocie 12.000,00 zł⁹⁵,
2. **Pan prok. Adam Gierk** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Łodzi delegowany w dniu 16 marca 2017 r. do Prokuratury Krajowej, 6 grudnia 2018 r. otrzymał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Łodzi⁹⁶, pełni funkcję **Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych w Prokuraturze Krajowej**; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w kwocie 10.000,00 zł⁹⁷,

⁹⁴ PK I Ip 49.2020 Prokuratury Krajowej z dnia 02 marca 2020r.

⁹⁵ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020) i rzecznika prasowego Prokuratury Okręgowej w Warszawie (sygn. PO V IP 2.2020).

⁹⁶ Informacja Prokuratury Regionalnej w Łodzi z dnia 14 stycznia 2019r. (sygn. RP III IP 1.2019).

⁹⁷ Informacja Prokuratury Regionalnej w Łodzi z dnia 09 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

3. **Pan prok. Witold Grdeń** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Szczecinie, w dniu 1 listopada 2016 r. delegowany do Zachodniopomorskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, 1 stycznia 2018 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Szczecinie⁹⁸; w 2016 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 5.000,00 zł, w 2019 r. - 12.000,00 zł⁹⁹,
4. **Pan prok. Aleksander Gozdur** - w dniu 19 stycznia 2017 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, tego dnia delegowany do Prokuratury Krajowej Departamentu do Spraw Wojskowych¹⁰⁰; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w kwocie 10.000,00 zł¹⁰¹,
5. **Pan prok. Kazimierz Haładaj** - w dniu 5 kwietnia 2016 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, tego dnia delegowany do Prokuratury Krajowej¹⁰², zastępca dyrektora Departamentu ds. Wojskowych, w 2017 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu¹⁰³, w 2019 r. - prokuratora Prokuratury Krajowej; w 2016 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 8.000,00 zł, w 2017 r. - 10.000,00 zł, w 2019 r. - 10.000,00 zł¹⁰⁴; od 2 marca 2020 r. w stanie spoczynku¹⁰⁵,
6. **Pan prok. Jarosław Kaluźny** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie, z dniem 4 kwietnia 2016 roku delegowany do Prokuratury Krajowej do Zespołu Śledczego nr 1 ds. katastrofy smoleńskiej, 1 września 2017 roku uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Warszawie¹⁰⁶; w 2016 roku otrzymał nagrodę finansową w wysokości 7.000,00 zł, w 2019 r. - 10.000,00 zł¹⁰⁷; Pan prokurator podpisał decyzję w sprawie ekshumacji ciał Arkadiusza (Arama) Rybickiego oraz Leszka Solskiego, do której - wbrew protestom rodzin obu ofiar katastrofy - doszło w maju 2018 roku¹⁰⁸,
7. **Pani prok. Dorota Kaniak** - prokurator Prokuratury Regionalnej w Warszawie, delegowana do Departamentu Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁰⁹,

⁹⁸ Informacja Prokuratury Regionalnej w Szczecinie z dnia 10 stycznia 2019r. (sygn. RP III IP 2.2019).

⁹⁹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Szczecinie z dnia 13 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁰⁰ Informacja Prokuratury Okręgowej w Poznaniu z dnia 09 kwietnia 2019r. (sygn. PO V IP 10.2019).

¹⁰¹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Poznaniu z dnia 08 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020) i Prokuratury Okręgowej w Poznaniu (sygn. PO V IP 1.2020).

¹⁰² Informacja Prokuratury Okręgowej w Poznaniu z dnia 09 kwietnia 2019r. (sygn. PO V IP 10.2019).

¹⁰³ Strona internetowa Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu „oświadczenia majątkowe za 2017”.

¹⁰⁴ Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 07 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020).

¹⁰⁵ Oświadczenie o stanie majątkowym za 2019r.

¹⁰⁶ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 06 kwietnia 2018r. (sygn. RP IV IP 5.2018).

¹⁰⁷ Informacja udzielona przez Prokuratora Regionalnego w Warszawie pismem z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020).

¹⁰⁸ <https://www.gdansk.pl/wiadomosci/ekshumacja-zwlok-arkadiusza-rybickiego-na-gdanskim-srebrzysku-rodzina-kontra-setki-policjantow,a,114353>

¹⁰⁹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020).

8. **Pani prok. Violetta Kowalska** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Opolu, z dniem 4 maja 2016 r. oddelegowana do Prokuratury Krajowej, gdzie objęła funkcję **Zastępcy Dyrektora Departamentu do Spraw Przestępczości Gospodarczej**, 8 grudnia 2017 r. została powołana na stanowisko prokuratora Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu¹¹⁰, od 1 lutego 2020 r. prokurator Prokuratury Krajowej¹¹¹; w 2016 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 6.000,00 zł, w 2018 r. - 7.400,00 zł¹¹², w 2019 r. - 10.000,00 zł¹¹³,
9. **Pan prok. Łukasz Kudyk** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Legnicy, w dniu 1 kwietnia 2016 r. delegowany do Dolnośląskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, 1 stycznia 2018 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu¹¹⁴; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w kwocie 12.000,00 zł¹¹⁵,
10. **Pan prok. Marcin Michaluk** - od lipca 2016 r. Zastępca Prokuratora Okręgowego w Warszawie ds. wojskowych, w dniu 1 września 2017 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Warszawie i tego dnia został delegowany do Departamentu ds. Wojskowych Prokuratury Krajowej¹¹⁶, w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 10.000,00 zł¹¹⁷,
11. **Pan Sławomir Modliński** - prokurator Prokuratury Regionalnej w Łodzi, delegowany w dniu 3 kwietnia 2016 r. do Biura Współpracy Międzynarodowej Prokuratury Krajowej, w 2019 r. otrzymał nagrodę w wysokości 12.000 zł¹¹⁸,
12. **Pan prok. Andrzej Naumczuk** - prokurator Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie, delegowany w dniu 17 marca 2016 r. do Prokuratury Krajowej, 1 kwietnia 2016 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Warszawie¹¹⁹, pełni funkcję **Zastępcy Dyrektora Biura Prezydialnego w Prokuraturze Krajowej**; w 2016 r. otrzymał nagrodę finansową w kwocie 5.000,00 zł, w 2019 r. - 10.000,00 zł¹²⁰,
13. **Pani prok. Wioletta Rybicka** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, delegowana 3 października 2016 r. do Prokuratury Krajowej; w 2019 r. otrzymała nagrodę w kwocie 12.000,00 zł¹²¹,

¹¹⁰ Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 26 stycznia 2018r. (sygn. RP IV IP 4.2018).

¹¹¹ Oświadczenie majątkowe za 2019r.

¹¹² Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 23 stycznia 2019r. (sygn. RP IV IP 3.2019).

¹¹³ Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 07 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020).

¹¹⁴ Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 21 stycznia 2019r. (sygn. RP IV IP 2.2019).

¹¹⁵ Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 07 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020).

¹¹⁶ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 29 marca 2019r. (sygn. RP IV IP 11.2019).

¹¹⁷ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020).

¹¹⁸ Informacja Prokuratury Regionalnej w Łodzi z dnia 09 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹¹⁹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 04 sierpnia 2017r. (sygn. RP IV IP 41.2017).

¹²⁰ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020).

¹²¹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Poznaniu z dnia 08 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020) i Prokuratury Okręgowej w Poznaniu (sygn. PO V IP 1.2020).

14. **Pani prok. Beata Sobieraj-Skoniczna** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Sochaczewie, w dniu 15 marca 2016 r. została delegowana do Prokuratury Krajowej, gdzie pełni funkcję **Zastępcy Dyrektora Biura Prezydialnego w Prokuraturze Krajowej**, tego dnia została powołana na stanowisko prokuratora Prokuratury Okręgowej w Płocku¹²², po upływie 1 roku i 9 miesięcy, tj. w dniu 5 grudnia 2017 r. w trybie nagrodowym uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Łodzi¹²³, w 2016 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 7.000,00 zł¹²⁴, w 2018 r. - 7.000,00 zł¹²⁵, w 2019 r. - 10.000,00 zł¹²⁶, przewodnicząca komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu prokuratorskiego w 2018 r. i 2019 r.¹²⁷,
15. **Pan prok. Sławomir Stojak** - prokurator Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie od 9 października 2013 r., delegowany w dniu 1 sierpnia 2017 r. do Departamentu do Spraw Przestępczości Gospodarczej Prokuratury Krajowej; w 2018 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 10.000,00 zł¹²⁸, w 2019 r. - 12.000,00 zł¹²⁹, członek komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu prokuratorskiego w 2018 r., współautor metodyk postępowań w sprawach o poszczególne rodzaje przestępstw współfinansowany ze środków unijnych, za który otrzymał dodatek specjalny jako formę wynagrodzenia, **naczelnik w Departamencie do Spraw Przestępczości Gospodarczej w Prokuraturze Krajowej**,
16. **Pan prok. Marcin Szumacher** - powołany na pierwsze stanowisko prokuratorskie - prokuratora Prokuratury Rejonowej w Gdyni w dniu 16 stycznia 2013 r., 11 kwietnia 2016 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Gdańsku; w dniu 18 kwietnia 2016 r. delegowany do Prokuratury Krajowej, gdzie po upływie 19 miesięcy w trybie nagrodowym, tj. w dniu 5 grudnia 2017 r. powołany na stanowisko prokuratora Prokuratury Regionalnej w Gdańsku; do marca 2020 r. pełnił funkcję **dyrektora Biura Współpracy Międzynarodowej w Prokuraturze Krajowej**; w 2017 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł, w 2018 r. - 10.000,00 zł, w 2019 r. - 15.000,00 zł¹³⁰,
17. **Pani prok. Ewelina Świątalska** - w dniu 9 października 2013 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu, w dniu 4 maja 2016 r. delegowana do Dolnośląskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, 10 kwietnia 2017 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu¹³¹; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w kwocie 12.000,00

¹²² Informacja Prokuratury Regionalnej w Łodzi z dnia 26 stycznia 2018r. (sygn. RP III IP 6.2018).

¹²³ Informacja Prokuratury Regionalnej w Łodzi z dnia 09 kwietnia 2018r. (sygn. RP III IP 10.2018).

¹²⁴ Informacja Prokuratury Okręgowej w Płocku z dnia 11 kwietnia 2018r. (sygn. PO IV IP 5.2018).

¹²⁵ Informacja Prokuratury Regionalnej w Łodzi z dnia 14 stycznia 2019r. (sygn. RP III IP 2.2019).

¹²⁶ Informacja Prokuratury Regionalnej w Łodzi z dnia 09 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹²⁷ Dziennik urzędowy Ministra Sprawiedliwości 2018 i www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/rok-2019.

¹²⁸ Informacja Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 15 stycznia 2019r. (sygn. PO V IP 2.2019).

¹²⁹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020) i Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 14 stycznia 2020r. (sygn. PO V IP 1.2020).

¹³⁰ Informacja Prokuratury Regionalnej w Gdańsku z dnia 16 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 2.2020).

¹³¹ Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 30 sierpnia 2017r. (sygn. RP IV IP 17.2017).

zł¹³²,

18. **Pan prok. Marek Zajkowski** - prokurator Prokuratury Regionalnej w Białymstoku, delegowany w dniu 3 kwietnia 2016 r. do Prokuratury Krajowej, pełni funkcję **Dyrektora Biura Informatyzacji i Analiz** w tej jednostce; w 2016 r. uzyskał nagrodę finansową w wysokości 11.000,00 zł, w 2017 r. - 8.000,00 zł, w 2019 r. - 15.000,00 zł¹³³,
19. **Pan prok. Adam Zbieranek** - prokurator Prokuratury Rejonowej Kraków Śródmieście - Wschód w Krakowie od 1 lutego 2012 r., delegowany do Prokuratury Okręgowej w Warszawie, gdzie 21 marca 2016 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie; tego samego dnia delegowany do Prokuratury Krajowej, gdzie pełnił funkcję **Zastępcy Dyrektora Biura Prokuratora Krajowego, aktualnie jest jego dyrektorem**; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 10.000,00 zł,¹³⁴
20. **Pan prok. Karol Zok** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach, delegowany w 2017 r. do Prokuratury Okręgowej w Gliwicach, a następnie do Śląskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w kwocie 12.000 zł¹³⁵,
21. **Pani prok. Beata Wojdak** - prokurator Prokuratury Regionalnej w Lublinie, od 01 kwietnia 2016 r. delegowana do Departamentu ds. Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, gdzie pełni funkcję **Zastępcy Dyrektora Departamentu do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji**; aktualnie prokurator Prokuratury Krajowej¹³⁶; w 2016 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 8.000 zł, w 2017 r. - 12.000 zł, w 2018 r. - 7.000 zł¹³⁷, w 2019 r. - 10.000 zł¹³⁸, *Pani prokurator w 2017 r. z tytułu zawartej z Krajową Szkołą Sadownictwa i Prokuratury uzyskała dodatkowy dochód w wysokości 1.092 zł, w 2018 r. także z tytułu zawartej umowy ze wskazanym podmiotem dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 4200 zł¹³⁹, w 2019 r. z tego tytułu uzyskała kwotę 900 zł¹⁴⁰.*

II Prokuratorzy delegowani do prokuratur regionalnych (kolejność alfabetyczna):

1. **Pani prok. Aleksandra Cader-Krupa** - w dniu 1 kwietnia 2017 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu, 8 maja 2017 r. delegowana do

¹³² Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 07 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020).

¹³³ Informacja Prokuratury Regionalnej w Białymstoku z dnia 15 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹³⁴ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020).

¹³⁵ Informacja Prokuratury Okręgowej w Gliwicach z dnia 07 stycznia 2020r. (sygn. PO IV IP.1.2020).

¹³⁶ W dacie udzielenia nagrody prokurator Prokuratury Regionalnej w Lublinie.

¹³⁷ Informacja Prokuratury Regionalnej w Lublinie z dnia 23 stycznia 2019r. (sygn. RP III IP 3.2019).

¹³⁸ Informacja Prokuratury Regionalnej w Lublinie z dnia 14 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹³⁹ Oświadczenie majątkowe Beaty Wojdak na stronie internetowej Prokuratury Regionalnej w Lublinie.

¹⁴⁰ Oświadczenie majątkowe Beaty Wojdak na stronie internetowej Prokuratury Krajowej.

Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu¹⁴¹; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁴²,

2. **Pan prok. Łukasz Gospodarek** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wielkopolskim od 13 czerwca 2013 r., delegowany od 4 lipca 2016 r. do Prokuratury Regionalnej w Szczecinie¹⁴³; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 15.000,00 zł¹⁴⁴,
3. **Pani prok. Anna Józwiak** - prokurator Prokuratury Rejonowej Szczecin - Prawobrzeże w Szczecinie, delegowana w dniu 5 maja 2017 r. do Prokuratury Regionalnej w Szczecinie, w dniu 1 sierpnia 2018 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Szczecinie¹⁴⁵, w 2019 r. uzyskała nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁴⁶,
4. **Pan prok. Grzegorz Kryk** - w dniu 10 marca 2017 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Zamościu, w 2018 r. delegowany do Prokuratury Regionalnej w Lublinie; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁴⁷,
5. **Pani prok. Anna Lach** - prokurator Prokuratury Rejonowej Wrocław Krzyki Zachód we Wrocławiu od dnia 15 stycznia 2015r.¹⁴⁸, w 2017 r. delegowana do Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu¹⁴⁹; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 15.000,00 zł¹⁵⁰,
6. **Pani prok. Monika Milewska** - prokurator Prokuratury Rejonowej Warszawa - Śródmieście w Warszawie od 17 października 2012 r., delegowana w dniu 16 sierpnia 2016 r. do Prokuratury Okręgowej w Warszawie¹⁵¹, w 2018 r. delegowana do Prokuratury Regionalnej w Warszawie¹⁵²; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁵³,
7. **Pani prok. Dorota Nietopiel** - prokurator Prokuratury Rejonowej od 1 lutego 2012r., w 2017 r. delegowana do Prokuratury Okręgowej w Szczecinie¹⁵⁴, w dniu 1 sierpnia 2019 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Szczecinie, w tym samym roku

¹⁴¹ Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 30 sierpnia 2017r. (sygn. RP IV IP 17.2017).

¹⁴² Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 7 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP.1.2020 i Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu z dnia 15 stycznia 2020r. (sygn. PO V IP 2.2020).

¹⁴³ Informacja Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wlkp. z dnia 29 sierpnia 2017r. (sygn. PO IV IP 14.2017).

¹⁴⁴ Informacja Prokuratury Regionalnej w Szczecinie z dnia 13 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁴⁵ Informacja Prokuratury Okręgowej w Szczecinie z dnia 21 stycznia 2019r. (sygn. PO IV IP 2.2019).

¹⁴⁶ Informacja Prokuratury Regionalnej w Szczecinie z dnia 13 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁴⁷ Informacja Prokuratora Regionalnego w Lublinie z dnia 14 stycznia 2020r. (RP III IP 1.2020).

¹⁴⁸ Informacja Prokuratora Regionalnego we Wrocławiu z dnia 16 stycznia 2018r. (sygn. RP IV IP 4.2018).

¹⁴⁹ Informacja Prokuratora Regionalnego we Wrocławiu z dnia 16 stycznia 2018r. (sygn. RP IV IP 4.2018).

¹⁵⁰ Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 7 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP.1.2020).

¹⁵¹ Informacja Prokuratury Okręgowej w Warszawie z dnia 29 września 2017r. (sygn. PO V IP 123.2017).

¹⁵² Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2019r. (sygn. PO IV IP 1.2019).

¹⁵³ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020) i Prokuratury Okręgowej w Warszawie (sygn. PO V IP 2.2020).

¹⁵⁴ Informacja Prokuratury Okręgowej w Szczecinie z dnia 29 stycznia 2018r. (sygn. PO IV IP 2.2018).

delegowana do Prokuratury Regionalnej w Szczecinie¹⁵⁵; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁵⁶,

8. **Pan prok. Mariusz Topolski** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Wysokim Mazowieckim od 30 marca 2010 r., delegowany w dniu 9 maja 2016 r. do Prokuratury Regionalnej w Białymstoku, w dniu 15 grudnia 2017 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Łomży¹⁵⁷; w 2017 r. otrzymał nagrodę finansową w kwocie 10.000,00 zł, w 2019 r. - 12.000,00 zł¹⁵⁸,
9. **Pan prok. Michał Rzeźnik** - prokurator Prokuratury Rejonowej Gdańsk - Oliwa w Gdańsku od dnia 28 maja 2013 r., delegowany do Prokuratury Regionalnej w Gdańsku w 2019 r.¹⁵⁹; w 2018 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 10.000,00 zł, w 2019 r. - 12.000,00 zł¹⁶⁰.

III Prokuratorzy delegowani do prokuratur okręgowych (kolejność alfabetyczna):

1. **Pan prok. Piotr Groniek** - prokurator Prokuratury Rejonowej Gdańsk - Wrzeszcz w Gdańsku, delegowany do Prokuratury Okręgowej w Gdańsku; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁶¹,
2. **Pan prok. Andrzej Lebedowicz** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Chełmie, w 2018 r. delegowany do Prokuratury Okręgowej w Lublinie¹⁶²; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁶³,
3. **Pan prok. Piotr Myszkowicz** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Lublinie - Dział ds. Wojskowych, w 2018 r. delegowany do Prokuratury Okręgowej w Warszawie¹⁶⁴; od 16 grudnia 2019 r. prokurator Prokuratury Okręgowej w Poznaniu; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁶⁵,
4. **Pani prok. Katarzyna Skrzeczkowska** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Nowym Dworze Mazowieckim, delegowana w 2017 r. do Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 15.000,00 zł¹⁶⁶,

¹⁵⁵ Informacja Prokuratury Regionalnej w Szczecinie z dnia 03 kwietnia 2020r. (sygn. RP III IP 11.2020).

¹⁵⁶ Informacja Prokuratury Regionalnej w Szczecinie z dnia 13 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁵⁷ Informacja Prokuratury Okręgowej w Łomży z dnia 25 stycznia 2018r. (sygn. PO IP 2.2018).

¹⁵⁸ Informacja Prokuratury Regionalnej w Białymstoku z dnia 15 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁵⁹ Informacja Prokuratury Okręgowej w Gdańsku z dnia 01 kwietnia 2020r. (sygn. PO V IP 14.2020).

¹⁶⁰ Informacja Prokuratury Regionalnej w Gdańsku z dnia 16 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 2.2020).

¹⁶¹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Gdańsku z dnia 16 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 2.2020).

¹⁶² Informacja Prokuratury Okręgowej w Lublinie z dnia 11 stycznia 2019r. (sygn. PO IV IP 2.2019).

¹⁶³ Informacja Prokuratury Regionalnej w Lublinie z dnia 14 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁶⁴ Informacja Prokuratury Okręgowej w Lublinie z dnia 11 stycznia 2019r. (sygn. PO IV IP 2.2019).

¹⁶⁵ Informacja Prokuratury Regionalnej w Lublinie z dnia 14 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁶⁶ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020) i Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 14 stycznia 2020r. (sygn. PO V IP 1.2020).

5. **Pan prok. Łukasz Stanke** - prokurator Prokuratury Rejonowej Poznań - Grunwald w Poznaniu od 18 kwietnia 2012r., delegowany do Prokuratury Okręgowej w Poznaniu w dniu 6 listopada 2017 r.¹⁶⁷; w 2019 r. uzyskał nagrodę finansową w kwocie 12.000,00 zł¹⁶⁸,
6. **Pan prok. Wojciech Tomkiel** - prokurator Prokuratury Rejonowej Białystok - Północ w Białymstoku, delegowany w 2019 r. do Prokuratury Okręgowej w Warszawie do **wydziału ds. wojskowych**¹⁶⁹, w 2019 r. uzyskał nagrodę finansową w wysokości 8.000,00 zł¹⁷⁰.

IV Prokuratorzy prokuratur regionalnych (kolejność alfabetyczna):

1. **Pani prok. Sylwia Fabiś** - prokurator Prokuratury Regionalnej w Poznaniu, **Naczelnik Wydziału I do spraw Przestępczości Gospodarczej w Poznaniu**; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w kwocie 15.000,00 zł¹⁷¹,
2. **Pan prok. Grzegorz Zarański** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Przemyślu, w dniu 21 marca 2016 r. delegowany do Prokuratury Krajowej, 20 kwietnia 2016 r. uzyskał tytuł prokuratora Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie¹⁷², po odwołaniu z delegacji, pełni funkcję **Naczelnika Wydziału I do spraw Przestępczości Gospodarczej Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie**; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 15.000,00 zł¹⁷³.

V Prokuratorzy prokuratur okręgowych (kolejność alfabetyczna):

1. **Pan prok. Wojciech Bigaj** - w 2018 r. otrzymał tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie, **wydział ds. wojskowych**; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 8.000,00 zł¹⁷⁴,
2. **Pan prok. Tomasz Giza** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Siedlcach, **pełni funkcję Naczelnika Wydziału I Śledczego** w tej jednostce; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁷⁵,
3. **Pani prok. Anna Gomulska** - od 2017 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Nowym Dworze Mazowieckim, w 2018 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w

¹⁶⁷ Informacja Prokuratury Okręgowej w Poznaniu z dnia 13 lutego 2018r. (sygn. PO V IP 5.2018).

¹⁶⁸ Informacja Prokuratury Regionalnej w Poznaniu z dnia 08 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020) i Prokuratury Okręgowej w Poznaniu pismem PO V IP 1.2020.

¹⁶⁹ Informacja Prokuratury Okręgowej w Białymstoku z dnia 27 marca 2020r. (sygn. PO IV IP 9.2020).

¹⁷⁰ Informacja Prokuratury Regionalnej w Białymstoku z dnia 15 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁷¹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Poznaniu z dnia 08 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁷² Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z sierpnia 2017r. (sygn. RP III IP 18.2017).

¹⁷³ Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z dnia 13 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁷⁴ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020) i Prokuratury Okręgowej w Warszawie (sygn. PO V IP 2.2020).

¹⁷⁵ Informacja Prokuratury Regionalnej w Lublinie z dnia 14 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

Warszawie, **wydział ds. wojskowych**; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 8.000,00 zł¹⁷⁶,

4. **Pan prok. Arkadiusz Jarosz** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Tarnobrzegu z od 05 września 2013 r.¹⁷⁷, delegowany w dniu 10 października 2016 r. do Prokuratury Okręgowej w Tarnobrzegu, gdzie w dniu 25 kwietnia 2017 r. otrzymał tytuł prokuratora tej jednostki¹⁷⁸; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁷⁹,
5. **Pani prok. Agnieszka Nickel-Rogowska** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Gdańsku, w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁸⁰,
6. **Pani prok. Anna Markuszewska-Wolfram** - w dniu 1 lutego 2017 r. delegowana do Prokuratury Okręgowej w Toruniu, gdzie 23 kwietnia 2018 r. uzyskała tytuł prokuratora tej jednostki¹⁸¹; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁸²,
7. **Pan prok. Jarosław Sej** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie, pełni **funkcję kierownika działu w wydziale ds. Wojskowych**; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 8.000,00 zł¹⁸³,
8. **Pan prok. Krzysztof Świątek** - prokurator Prokuratury Rejonowej w Lwówku Śląskim, w dniu 25 kwietnia 2016 r. delegowany do Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze, gdzie 15 czerwca 2016 r. uzyskał tytuł prokuratora tej jednostki¹⁸⁴; aktualnie **kierownik działu ds. Informatyzacji i Analiz Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze**; w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁸⁵,
9. **Pani prok. Małgorzata Wilkos** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie, **wydział ds. wojskowych**; w 2019 r. otrzymała nagrodę finansową w wysokości 8.000 zł¹⁸⁶,
10. **Pani prok. Agnieszka Zięba** - prokurator Prokuratury Rejonowej dla miasta Rzeszowa, w dniu 17 maja 2016 r. uzyskała tytuł prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie, pełni

¹⁷⁶ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020) i Prokuratury Okręgowej w Warszawie (sygn. PO V IP 2.2020).

¹⁷⁷ Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z sierpnia 2017r. (sygn. RP III IP 18.2017).

¹⁷⁸ Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z sierpnia 2017r. (sygn. RP III IP 18.2017).

¹⁷⁹ Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z dnia 13 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP.1.2020).

¹⁸⁰ Informacja Prokuratury Regionalnej w Gdańsku z dnia 16 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 2.2020).

¹⁸¹ Informacja Prokuratury Okręgowej w Toruniu z dnia 14 stycznia 2019r. (sygn. PO IV IP 1.2019).

¹⁸² Informacja Prokuratury Regionalnej w Gdańsku z dnia 16 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 2.2020).

¹⁸³ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020) i Prokuratury Okręgowej w Warszawie (sygn. PO V IP 2.2020).

¹⁸⁴ Informacja Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze z dnia 22 sierpnia 2017r.

¹⁸⁵ Informacja Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu z dnia 07 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020) i Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze z dnia 09 stycznia 2020r. (sygn. PO IV IP 1.2020).

¹⁸⁶ Informacja Prokuratury Regionalnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2020r. (sygn. RP IV IP 1.2020) i rzecznika prasowego Prokuratury Okręgowej w Warszawie (sygn. PO V IP 2.2020).

funkcję Naczelnika Wydziału I Śledczego Prokuratury Okręgowej w tej jednostce; w 2019 r. uzyskała nagrodę finansową w wysokości 12.000,00 zł¹⁸⁷.

VI Prokuratorzy prokuratur rejonowych:

1. **Pan prok. Andrzej Wilga** - prokurator Prokuratury Rejonowej Olsztyn Południe w Olsztynie, **dział wojskowy**, w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową w wysokości 6.000,00 zł¹⁸⁸,
2. **Pan prok. Michał Wołak** - członek Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury, prokurator Prokuratury Rejonowej w Częstochowie, pełni **funkcję zastępcy w tej jednostce**: w 2019 r. otrzymał nagrodę finansową 12.000,00 zł¹⁸⁹.

Z ustaleń poczynionych przez Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia wynika, że w 2019 r. suma nagród wypłaconych prokuratorom prokuratur regionalnych, okręgowych, rejonowych (bez prokuratorów Prokuratury Regionalnej w Katowicach, Krakowie, prokuratorów Prokuratury Okręgowej w Katowicach, Krakowie i Kielcach) wyniosła co najmniej **575.000,00 zł**. Do tego należało by dodać nagrody finansowe otrzymane zapewne przez kierownictwo Prokuratury Krajowej, jak również dyrektorów, zastępców poszczególnych departamentów, których wysokość w latach ubiegłych kształtowała się na poziomie od 7.000 zł do 12.000 zł. Rosnąca inflacja mogła spowodować ich wzrost.

Wskazać należy, że na co najmniej przyznanych **50 nagród finansowych**, **36** z nich otrzymali prokuratorzy, będący **na delegacjach** w jednostkach wyższego szczebla, co stanowi ponad **70%** wszystkich nagród. Wśród nich dominują nagrody udzielone prokuratorom delegowanym do Prokuratury Krajowej. Było ich **21**, w tym 8 otrzymały osoby pełniące funkcje kierownicze, tj. dyrektorzy lub zastępcy dyrektorów departamentów i biur, naczelnicy wydziałów. Wskazać należy, że prokuratorzy ci otrzymują także dodatki funkcyjne z tytułu zajmowanych stanowisk i dodatki specjalne za wykonywanie często rutynowych, zwykłych zadań.

Jednym z nich jest Pan **prok. Adam Gierk**, naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, którego wyróżniono nagrodą w wysokości 10.000,00 zł. Ponadto można wyodrębnić prokuratorów, którzy są wyróżniani w sposób permanentny, zarówno w trybie awansowym, jak i finansowym. Przykładem jest Pani prok. **Violetta Kowalska** - aktualnie prokurator Prokuratury Krajowej. Od 4 maja 2016 r., będąc na delegacji w Prokuraturze Krajowej uzyskała dwa wyższe tytuły prokuratorские, pełni funkcję Zastępcy Dyrektora Departamentu do Spraw Przestępczości Gospodarczej, a ponadto w latach 2016 - 2019 uzyskała nagrody finansowe w łącznej kwocie 23.400,00 zł. Nie sposób pominąć Pani prok. **Beaty Sobieraj-Skoniecznej**, która w Prokuraturze Krajowej zajmuje się m.in. rozpoznawaniem, a może bardziej stosowaniem ekwilibrystyki prawnej, mającej na celu udzielanie Stowarzyszeniu Prokuratorów Lex Super Omnia odmownych decyzji w przedmiocie udostępnienia danych w

¹⁸⁷ Informacja Prokuratury Regionalnej w Rzeszowie z dnia 13 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁸⁸ Informacja Prokuratury Regionalnej w Białymstoku z dnia 15 stycznia 2020r. (sygn. RP III IP 1.2020).

¹⁸⁹ Informacja udzielona Prokuratury Okręgowej w Częstochowie z dnia 08 stycznia 2020r. (sygn. PO IV IP.1.2020).

trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej. Zapewne jej konsekwencja w tym zakresie uzasadniona jest okolicznościami związanymi z przyspieszeniem kariery zawodowej: dwa wyższe tytuły zawodowe, stanowisko kierownicze, nagrody w łącznej kwocie 24.000,00 zł, dodatkowe gratyfikacje z tytułu udziału w komisjach egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminu prokuratorskiego. Nie można również zapomnieć o błyskotliwej karierze, wprawdzie już zakończonej, Pana prok. **Marcina Szumachera** - powołanego na pierwsze stanowisko prokuratorskie w dniu 16 stycznia 2013 r., który uzyskał dwa wyższe tytuły i pełnił funkcję dyrektora Biura Współpracy Międzynarodowej w Prokuraturze Krajowej. Dodatkowo w latach 2017 - 2019 otrzymał nagrody finansowe w łącznej kwocie 37.000,00 zł.

Poważne zastrzeżenie budzi fakt, że wśród nagrodzonych jest jedynie **14 prokuratorów, mających ustabilizowaną sytuację zawodową**, w tym wyróżniono 7 osób pełniących funkcje kierownicze. Dla porównania: w latach 2016 - 2017 było to 37 prokuratorów, w tym 8 pełniących funkcje kierownicze, w 2018 r. - 20 prokuratorów, w tym 8 pełniących funkcje kierownicze.

Zestawiając powyższe dane z danymi uzyskanymi w poprzednich latach należy wskazać na zmniejszającą się liczbę prokuratorów, w tym prokuratorów prokuratur rejonowych, wyróżnianych nagrodami finansowymi przez kierownictwo prokuratury (w latach 2016 - 2017 było to **10** prokuratorów, w 2018 r. - **2**, w 2019 r. - **2**, w tym jeden pełniący funkcję kierowniczą).

Nie kwestionując stopnia skomplikowania spraw prowadzonych w jednostkach wyższego szczebla nie można zapominać, że w prokuraturach rejonowych w dalszym ciągu prowadzonych jest prawie 99% łącznego wpływu spraw do powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury. Braki kadrowe spowodowane irracjonalną polityką kadrową skutkują zwiększającą się liczbą spraw w referatach. **Mimo znacznego obciążenia obowiązkami służbowymi prokuratorów prokuratur rejonowych ich praca nie jest doceniana przez przełożonych.** Trudno znaleźć racjonalne uzasadnienie i zrozumienie dla niemożności znalezienia wśród 3885 prokuratorów tego szczebla takich, którzy swoje obowiązki wykonują wzorowo i sumiennie. Jednak kierownictwo prokuratury ich nie zauważa nie tylko przy przyznawaniu gratyfikacji finansowych, ale również przy braku faktycznego odciążenia ich od coraz większych obowiązków służbowych. Uwaga ta dotyczy również prokuratur okręgowych, w których prowadzone są wielowątkowe i skomplikowane postępowania przygotowawcze, być może nie mające medialnego charakteru, ale równie pracochłonne jak i te prowadzone na wyższych szczeblach prokuratury.

Wydaje się, że stworzony przez kierownictwo prokuratury nietransparentny system nagradzania prokuratorów, nie sprzyja umacnianiu ich niezależności. Co więcej, permanentne odmawianie przez Prokuraturę Krajową przekazania danych personalnych nagrodzonych prokuratorów i wysokości przyznanych im nagród, jak również uzasadnienia decyzji odmownych, mogą utwierdzać w przekonaniu, iż stworzony system ułatwia Prokuratorowi Generalnemu prowadzenie polityki personalnej promującej „swoich” za lojalność, gotowość do pracy, czy decyzję merytoryczną zgodną z oczekiwaniami przełożonych. Powyższą konkluzję potwierdza choćby okoliczność, że na 45 prokuratur okręgowych w 23 z nich nie było prokuratora, który spełniałby wymogi określone w zarządzeniu nr 24/16 Prokuratora Generalnego z dnia 26 kwietnia 2016 r.

Brak jawności działań ze strony Prokuratury Krajowej budzi poważne zastrzeżenia w kontekście przestrzegania zasady jawności życia publicznego, ale również i konsternację, szczególnie, gdy słyszy się z ust Prokuratora Generalnego i Prokuratora Krajowego słowa o przyznawaniu nagród finansowych prokuratorom wyróżniającym się starannością, terminowością, zaangażowaniem, czy też szczególną dbałością o upowszechnianie właściwego wizerunku prokuratury w społeczeństwie. Z danych zbieranych przez okres 3 lat przez Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia wynika, że zdecydowana większość nagradzanych osób wywodzi się z najwyższych szczebli organizacyjnych prokuratury, a prym wiodą prokuratorzy wykonujący obowiązki służbowe w Prokuraturze Krajowej. Jest to tym bardziej bulwersujące, gdy weźmie się pod uwagę fakt, iż osoby te uzyskują i tak zwiększone wynagrodzenie w postaci dodatków funkcyjnych i specjalnych, a ponadto nie wykonują żadnych czynności, które mogłyby uzasadniać konieczność ich szczególnego nagradzania. Zupełnie inaczej traktowani są prokuratorzy „liniowi”, prowadzący postępowania przygotowawcze, którym przyznanie nagrody finansowej ma charakter wyjątkowy, wręcz incydentalny.

Oczywiście nie sposób wykluczyć, iż w określonych przypadkach nagrody finansowe otrzymują prokuratorzy za realną pracę, co przy braku transparentności działań, nie zmienia negatywnej oceny mechanizmu przyznawania nagród przez Prokuratora Generalnego i Prokuratora Krajowego.

Dlaczego kierownictwo prokuratury oficjalnie nie gratuluje nagrodzonym? Dlaczego Prokuratura Krajowa i kilka prokuratur regionalnych tak pilnie strzeże nazwisk nagrodzonych prokuratorów? Prokuratorzy w poszczególnych jednostkach organizacyjnych prokuratury uzyskują informacje w tym zakresie w formie korytarzowych plotek, snując różne uzasadnienia dla tych decyzji. Dopiero coroczny raport Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia przedstawia rzetelne dane na temat udzielanych nagród finansowych. Niestety dane te z omawianych już powodów nie są kompletne.

Przecież każdy prokurator powinien wzorować się na osobach nagradzanych, docenianych przez kierownictwo prokuratury, winien zatem znać kryteria i możliwości ich spełnienia, tym bardziej, iż stara się rzetelnie i sumiennie wykonywać swoje obowiązki służbowe. Okazuje się, że nie każdy z Nas może wiedzieć, co wyjątkowego musiałby uczynić, aby móc być zauważonym i finansowo docenionym przez kierownictwo prokuratury.

*„Człowiek, który dla interesu poświęca swój honor,
Traci i swój honor i interes”.*

(Michel de Montaigne).

V

ANALIZA WYKONANIA BUDŻETU PROKURATURY ZA 2019 ROK

Analizę budżetu prokuratury ograniczono do przedstawienia wydatków budżetowych wszystkich jednostek organizacyjnych prokuratury dokonanych w 2019 roku oraz Prokuratury Krajowej w oparciu o uzyskane w trybie dostępu do informacji publicznej sprawozdania Rb - 28 łączne (dotyczące wszystkich jednostek prokuratury w kraju) oraz jednostkowe (dotyczące Prokuratury Krajowej) i porównania ich z niektórymi wydatkami dokonanymi w poprzednich latach.

Plan wydatków budżetowych prokuratury w poszczególnych latach, zgodnie z właściwymi ustawami budżetowymi wynosił:

na 2014 rok - **1.864.434.000 zł.**

na 2015 rok - 1.946.461.000 zł,

na 2016 rok - 2.071.685.000 zł,

na 2017 rok - 2.449.422.000 zł,

na 2018 rok - 2.418.799.000 zł

na 2019 rok - **2.625.431.000 zł**

Dane te wskazują, iż plan wydatków prokuratury był w ustawach budżetowych na przestrzeni ostatnich lat sukcesywnie zwiększany.

I tak: na 2015 rok o ok. 82 mln zł, na rok 2016 o 125 mln zł, natomiast na rok 2017 o blisko 378 mln zł i na zbliżonym poziomie został utrzymany w 2018 roku, natomiast na 2019 rok został zwiększony o kolejne 206 mln zł. Różnica między kwotą wydatkowaną z budżetu państwa na prokuraturę w 2015 roku, a w 2019 roku wynosi ponad 700 mln zł, co stanowi wzrost o ok. 36 %.

Plan wydatków prokuratury w ustawie budżetowej z dnia 14 lutego 2020 roku (Dz. U. z 2020 roku, poz. 571) na rok 2020 został ustalony na poziomie 2.915.310.000 zł.

Budżet prokuratury ogółem po stronie wydatków w 2019 roku został zwiększony o około 30 mln i zrealizowano go w wysokości **2.655.038.008 zł** (wydano zatem na funkcjonowanie prokuratury o ponad 232 mln zł więcej niż w 2018 roku) zaś wydatki Prokuratury Krajowej ukształtowały się na poziomie **205.514.929 zł** (to kwota o ponad 54 mln wyższa niż w 2018 roku). Dla porównania Prokuratura Generalna w 2015 roku wykonała wydatki na poziomie **92.792.000 zł**. Różnica zatem wynosi blisko **113 mln zł**. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że wydatki związane z funkcjonowaniem 11 wydziałów zamiejscowych Prokuratury Krajowej ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji pokrywane są, stosownie do treści art. 20 § 2 Prawa o prokuraturze, przez prokuratury regionalne i nie stanowią wydatków Prokuratury Krajowej.

Pierwszoplanową kwotę wydatków w budżecie prokuratury stanowią **wydatki na wynagrodzenia**. Wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym, zwanym popularnie

trzynastą pensją w 2019 roku wydatkowano na ten cel **1.555.018.557 zł**.

Na wynagrodzenia osobowe prokuratorów, asesorów i aplikantów wydatkowano w 2019 roku - **1.026.636.843 zł**, co stanowi kwotę wyższą o 86 mln zł niż w 2018 roku.

Na wynagrodzenia osobowe urzędników i innych pracowników przeznaczono **426.519.266 zł**, co stanowi kwotę wyższą o ok. 42 mln zł niż w 2018 roku. Obsadę stanowisk urzędniczych zapewniają urzędnicy, audytorzy wewnętrzni, analitycy kryminalni i informatycy i asystenci prokuratora.

Nadto na uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne w 2019 roku wydatkowano kwotę **356.629.437 zł** tj. o ponad 28 mln zł więcej niż w 2018 roku.

Prokuratura Krajowa łącznie na wynagrodzenia wydatkowała **50.255.215 zł**, w tym na wynagrodzenia prokuratorów kwotę **23.667.607 zł** i na wynagrodzenia urzędników i innych pracowników kwotę **23.416.922 zł**.

W 2017 roku łączne **wydatki na postępowania prokuratorskie**, w skład których wchodzi między innymi koszty opinii biegłych wydawanych przez osoby fizyczne oraz instytucje wyznaczane do wydawania opinii, koszty doręczania wezwań i innych pism, koszty przewozu zwłok, koszty oględzin, badań powziętych w toku postępowania oraz przesyłek i przechowywania zajętych przedmiotów wyniosły 203.826.068 zł, w 2018 roku - 231.359.132 zł, co stanowi kwotę wyższą od kosztów postępowań poniesionych przez prokuraturę w 2017 roku o ponad 27,5 mln zł, zaś w 2019 roku wydatki te wyniosły łącznie w skali kraju **248.298.965 zł** czyli o **16,9 mln zł** więcej niż w 2018 roku. Prokuratura Krajowa w 2019 roku na koszty postępowań wydatkowała kwotę 1.884.489 zł to jest o 2.723.770 zł mniej niż w 2018 roku.

Niższe o prawie 10 mln niż w 2018 roku były **wydatki na zakup materiałów i wyposażenia** związanych z utrzymaniem i funkcjonowaniem jednostek (z wyjątkiem wydatków na zakupy inwestycyjne to jest takie, które mogą być zaliczone do środków trwałych) i wyniosły one blisko 29 mln zł. Niższe o blisko 3 mln zł niż w 2018 roku były wydatki na zakup usług remontowych i wyniosły 28,9 mln zł.

Sukcesywnie na przestrzeni lat 2017 - 2019 malały **wydatki na pożyczki** dla prokuratorów udzielane przez Prokuratora Krajowego i prokuratorów regionalnych na podstawie art.122 ustawy Prawo o prokuraturze i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 lutego 2017 roku w sprawie pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych prokuratorów i prokuratorów w stanie spoczynku (Dz. U. z 2017 r. poz.454). W 2017 roku wydatki na ten cel wyniosły nieco ponad 10,5 mln zł, w 2018 roku - 6 .499.000 zł, natomiast w 2019 roku w skali kraju udzielono prokuratorom pożyczek w łącznej kwocie **5.717.000 zł**.

Z informacji uzyskanych w trybie dostępu do informacji publicznej wynika, że wydatki te kształtują się bardzo różnie w różnych okręgach regionalnych, a w okręgu szczecińskim w ogóle takich wydatków, z uwagi na brak wniosków prokuratorów, nie dokonywano.

W pozostałych jednostkach szczebla regionalnego wydatki te wynosiły od 100.000 zł (okręg poznański) czy 150.000 zł (okręg wrocławski) przez 600.000 zł - 650.000 zł (okręgi krakowski

i warszawski) po 840.000 zł (okręg lubelski) czy 1.603.000 zł (okręg katowicki). Zróżnicowana jest również wysokość udzielanych prokuratorom pożyczek i wynosi ona od 45.000 zł - 50.000 zł (okręg lubelski i wrocławski) do 300.000 zł (Prokuratura Krajowa) czy nawet wyższych, jak to ma miejsce w przypadku okręgu katowickiego, gdzie wyliczona średnia wynosi ponad 320.000 zł, ponieważ Prokurator Regionalny w Katowicach odmówił udzielenia odpowiedzi na pytanie o nazwiska prokuratorów, którym udzielono pożyczki i jej wysokości, z uwagi na, jak stwierdził w wydanej decyzji administracyjnej, ochronę danych osobowych. Argumentację tę w kontekście jawności oświadczeń majątkowych prokuratorów, w których informacje te winny być podane, należy uznać za absurdalną.

Znacznie wzrosły natomiast **wydatki na podróże służbowe z 9.112.000 zł w 2015 roku, 13.476.273 zł w 2017 roku i 14.491.679 zł w 2018 roku do kwoty 14.838.981 zł w 2019 roku.**

Na uwagę również zasługują wydatki na krajowe podróże służbowe Prokuratury Krajowej w 2017 roku, które wyniosły **5.817.856 zł**, w 2018 roku wzrosły do **6.554.579 zł** zaś w 2019 roku wyniosły **7.100.564 zł** co stanowi **48%** wydatków na ten cel w skali całego kraju i **31,4%** wydatków Prokuratury Krajowej na wynagrodzenia prokuratorowskie.

Kwota ta szokuje, biorąc pod uwagę ilość osób zatrudnionych w Prokuraturze Krajowej, bez prokuratorów delegowanych do wydziałów zamiejscowych, których koszty delegacji służbowych pokrywają prokuratury regionalne.

W 2017 roku wykonanie **wydatków majątkowych** wyniosło **236.119.465 zł** i w porównaniu z rokiem 2015 było wyższe o **204,7 mln zł** (w 2015 roku wydatki te wyniosły 31.403.000 zł), przy czym kwotę 215.771.929,00 zł wydatkowano na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych.

Prokuratura Krajowa na ten cel wydatkowała kwotę **152.844.410 zł**, tj. **70,8 %** ogółu wydatków w skali kraju. W kwocie tej mieści się zakup 2 budynków biurowych połączonych łącznikiem o łącznej powierzchni użytkowej 20 510 m² (całkowita powierzchnia wynosi 36 955,62 m²), posiadającego 6 kondygnacji nadziemnych oraz 3 kondygnacje podziemne, usytuowanych w Warszawie przy ul. Postępu 3. Dla porównania można podać, że wydatki Prokuratury Krajowej za administrowanie i czynsz budynku przy ul. Rakowieckiej 26-30 wyniosły w 2019 roku 7.856.977 zł.

W 2018 roku wydatki majątkowe wyniosły **69.903.905 zł**, w tym wydatki inwestycyjne w kwocie 43.993.152 zł. Prokuratura Krajowa na inwestycję w postaci przebudowy budynku przy ul. Postępu 3 w Warszawie wydatkowała kwotę 16.669.994 zł, tj. 38% ogółu wydatków inwestycyjnych w skali kraju.

W 2019 roku wydatki majątkowe wyniosły 98.627.160 zł, w tym wydatki inwestycyjne 87.290.356 zł. Prokuratura Krajowa zrealizowała wydatki na inwestycję w kwocie **53.813.902 zł**, tj. **62%** ogółu wydatków inwestycyjnych w skali kraju.

W 2018 roku ogłoszono 2 przetargi dotyczące tej nieruchomości.

Pierwszy przetarg (nr PK XF 261.6.2018) na opracowanie dokumentacji projektowej dla przebudowy budynków nowej siedziby został rozstrzygnięty i w dniu 7 maja 2018 roku

ogłoszono wykonawcę, tj. ECO-INWESTMENT POLAND sp. z o.o., którego oferta wyniosła **505.161 zł**.

Przedmiotem drugiego przetargu (nr PK XF 261.7.2018) była kompleksowa obsługa inwestorska w ramach inwestycji pn. „Przebudowa budynku przy ul. Postępu 3 w Warszawie dla potrzeb Prokuratury Krajowej”. W dniu 24 kwietnia 2018 roku dokonano wyboru wykonawcy - inwestora zastępczego Sweco Consulting sp. z o. o. w Poznaniu, którego oferta wyniosła **392.370 zł**.

Na przebudowę i przystosowanie budynków do potrzeb Prokuratury Krajowej uzyskano pozwolenie na budowę w dniu 12 października 2018 roku.

W 2019 roku ogłoszono i przeprowadzono 2 przetargi. Pierwszy z nich (nr PK XF 261.6.2019) na przebudowę i rozbudowę instalacji elektrycznej, wykonanie okablowania strukturalnego miedzianego i światłowodowego dla potrzeb sieci LAN, przeciwpożarowego systemu alarmowego, przeciw włamaniowego systemu alarmowego, instalacje niskiego napięcia oraz system kontroli dostępu - został ogłoszony w dniu 19 lutego 2019 r. W dniach 16 i 30 maja poinformowano o wyborze najkorzystniejszych ofert. Całe wysokospecjalistyczne zadanie zostało podzielone na cztery części. Do realizacji trzech z nich na łączną kwotę **10.190.873 zł** wybrano ofertę złożoną przez przywiezienny zakład pracy Mazowiecką Instytucję Gospodarki Budżetowej MAZOVIA w Warszawie, zaś do realizacji czwartej na kwotę **789.591 zł** wybrano Noma 2 spółkę z o.o. w Katowicach.

Zakończono również postępowanie przetargowe (PK XF 261.3.2019) na kompleksową dostawę i wykonanie instalacji klimatyzacji i wentylacji w budynkach przy ul. Postępu 3 w Warszawie, wybierając wykonawcę Lider-SAR PW spółkę z o.o. z/s w Warszawie, który przedstawił ofertę na kwotę **21.976.018,05 zł**.

Pozostałe przetargi dotyczą usług w postaci realizacji przeprowadzki, utrzymania czystości budynku, dostaw energii cieplnej i energii elektrycznej.

Na stronie internetowej Prokuratury Krajowej w zakładce „Zamówienia publiczne - zamówienia do 30 tys. euro” można w 2019 roku znaleźć jeszcze trzy zamówienia związane z inwestycją na ul. Postępu 3 w Warszawie :

- PK XF 230.158.2019 na dostawę i montaż żaluzji pionowych i rolet rzymskich- wybrano ofertę na kwotę **73.610,58 zł**,
- PK XF 223.34.2019 na mycie, czyszczenie elewacji oraz okien, balkonów i elementów metalowych ścian budynku - wybrano ofertę na kwotę **93.480 zł**,
- PK XF 262.3.2019 na remont renowacyjny posadzki kamiennej w hallu wejściowym na parterze budynku A (brak informacji o wyborze oferty).

Jak wynika ze sprawozdań finansowych Rb-28 Prokuratury Krajowej za lata 2018 -2019 w związku z realizacją omawianej inwestycji w 2018 roku wydatkowano kwotę 16. 669.994,07 zł, natomiast w 2019 roku kwotę 53.813.902,45 zł co łącznie daje kwotę **70.483.896,52 zł**. Analiza ogłoszonych i przeprowadzonych przez Prokuraturę Krajową postępowań wykazała,

że przy zastosowaniu przepisów ustawy o zamówieniach publicznych na realizację przebudowy zakupionego wcześniej budynku, którego dokładna cena zakupu została utajniona przez prokuraturę, wydatkowano kwotę **34.022.103,63 zł** tj. około 50% całego kosztu przebudowy.

W dniu 19 lutego 2020 roku media poinformowały o rozpoczęciu kontroli przez Najwyższą Izbę Kontroli w Prokuraturze Krajowej. Jej ustalenia, o ile dotyczyć będzie również opisanej wyżej inwestycji i sposobu jej realizacji mogą okazać się bardzo istotne z punktu widzenia prawidłowości wydatkowania ponad 200 milionów środków publicznych na nową siedzibę Prokuratury Krajowej.

VI

BEZPIECZEŃSTWO PRACY W PROKURATURZE W OKRESIE PANDEMII COVID-19 W POLSCE.

Istotnym zagadnieniem z punktu widzenia działalności finansowej prokuratury, ale także w sferze organizacyjnej oraz bezpieczeństwa było zabezpieczenia prokuratorów oraz pracowników jednostek organizacyjnych w okresie istnienia stanu epidemii związanego z szerzącym się zagrożeniem COVID-19. Była to ze wszech miar sytuacja wyjątkowa, której nie sposób było przewidzieć, niemniej jednak pozwala ocenić sprawność działania prokuratury „dobrej zmiany”, której centralizacja miała służyć skutecznemu zarządzaniu.

Pierwszy przypadek epidemicznego zachorowania na terenie Polski na ostrą zakaźną chorobę układu oddechowego COVID-19 wywołwaną przez koronawirusa SARS-CoV-2 stwierdzono w dniu 4 marca 2020 roku w szpitalu w Zielonej Górze, gdzie zdiagnozowano zachorowanie 66-letniego mężczyzny, który przyjechał autokarem z Niemiec. Niemniej jednak realne niebezpieczeństwo pojawienia się koronawirusa w Polsce było znane już pod koniec stycznia 2020 roku, a zatem kierownictwo Prokuratury miało blisko 5 tygodni, aby podjąć działania zmierzające do przygotowania urzędu oraz wszystkich pracowników do funkcjonowania w tym niebezpiecznym okresie, a przede wszystkim zakupienia sprzętu ochronnego. Podobnie jak w przypadku całej władzy wykonawczej, nie podjęto w tym okresie żadnych działań i dopiero były one podjęte po ujawnieniu w Polsce pierwszego zakażenia.

Ocena działań Prokuratury Krajowej oraz kierownictwa poszczególnych jednostek szczebla regionalnego oraz okręgowego wymaga przedstawienia pewnej chronologii zdarzeń.

W okresie **od 14 do 20 marca 2020 roku** obowiązywał w Polsce **stan zagrożenia epidemicznego**, wprowadzony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 roku w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2020 roku, poz. 433)¹⁹⁰.

Zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 roku, poz. 1239 z późn. zm.), stan zagrożenia epidemicznego to sytuacja prawna wprowadzona na danym obszarze w związku z ryzykiem wystąpienia epidemii w celu podjęcia określonych w ustawie działań zapobiegawczych.

Od 20 marca 2020 roku obowiązuje w Polsce **stan epidemii**, wprowadzony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 roku w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2020 roku, poz. 491 z późn. zm.)¹⁹¹.

Zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 z późn. zm.) stan epidemii to sytuacja prawna wprowadzona na danym obszarze w związku z wystąpieniem epidemii w celu podjęcia

¹⁹⁰ <http://dziennikustaw.gov.pl/D2020000043301.pdf>

¹⁹¹ <http://dziennikustaw.gov.pl/D2020000049101.pdf>

określonych w ustawie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych dla zminimalizowania skutków epidemii.

Pierwsze działania o charakterze organizacyjnym, Prokuratura Krajowa podjęła w dniu 10 marca 2020 roku, a zatem 4 dni po ujawnieniu pierwszego przypadku. Na mocy tego pisma (sygn. PK I BP 024.8.2020), Prokurator Krajowy zobowiązał szefów Wydziałów PK oraz prokuratorów regionalnych i okręgowych między innymi do:

- 1) codziennego zapoznawania się z komunikatami Głównego Inspektora Sanitarnego,
- 2) bezzwłocznego zaopatrzenia jednostek w odpowiednią ilość środków dezynfekcyjnych,
- 3) bieżące zachowanie wszelkich możliwych środków ostrożności i bezzwłoczne reagowanie na wszystkie przypadki podejrzenia wystąpienia choroby COVID-19,
- 4) upoważniające do ograniczania kontaktów z interesantami (w przypadku bezzwzględnej konieczności).

W kolejnym piśmie z dnia 13 marca 2020 r. (sygn. PK I BP 024.8.2020) Zastępca Dyrektora Biura Prezydialnego Prokuratury Krajowej zawarł prośbę o bieżące informowanie o stwierdzonych w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury przypadkach związanych z SARS-CoV-2 oraz o zaistniałych z tego powodu zakłóceniach w pracy.

Natomiast w dniu 19 marca 2020 roku pojawił się komunikat Działu Prasowego Prokuratury Krajowej, w którym wskazano, iż w celu ograniczenia potencjalnego zarażenia się koronawirusem, w prokuraturze podjęto szereg działań prewencyjnych, a najważniejszym ich celem było „*ograniczenie rotacji osób w budynkach prokuratury, jak również wdrożenie zalecanych podwyższonych standardów sanitarnych dla zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy*”¹⁹². Podkreślono, iż do prokuratorów na bieżąco przekazywane są środki dezynfekujące i dysponują one również środkami ochrony osobistej, takimi jak maski i rękawiczki. Ponadto wskazano, iż w ramach ochrony przed zakażeniem koronawirusa polecono kierownikom jednostek znaczące ograniczenie realizacji zadań, których uczestnikami miały być strony procesowe.

Z kolei w odpowiedzi na artykuł na portalu TVN24.pl pt. „*Pod krawatem, bez kombinezonu*”, wskazujący na istotne braki zabezpieczenia prokuratorów, w tym brak jakichkolwiek procedur związanych z realizacją czynności przez prokuratorów na miejscu zdarzenia, a także przeprowadzania sekcji zwłok, Prokuratura Krajowa w dniu 24 marca 2020 r. oświadczyła, że prokuratorzy i pracownicy prokuratorów mają w wystarczającej ilości środki ochrony osobistej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa w czasie wykonywania przez nich obowiązków służbowych w warunkach epidemii. Zaznaczono, że nie ma sygnałów z prokuratorów o żadnych brakach środków ochronnych wymaganych do bezpiecznego przeprowadzania wszelkich czynności procesowych, które mogłyby narazić prokuratorów i osoby z nimi współpracujące na zakażenie koronawirusem¹⁹³.

Z uwagi na odmienne informacje uzyskane od prokuratorów z całej Polski, w dniu **26 marca**

¹⁹² <https://pk.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-prokuratury-krajowej/prokuratura-dynamicznie-reaguje-na-rozwoj-sytuacji-epidemiologicznej/>

¹⁹³ <https://pk.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-prokuratury-krajowej/oswiadczenie-prokuratury-krajowej-9/>

2020 r. Zarząd Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia skierował do Prokuratora Krajowego pismo w sprawie przygotowania prokuratorów i pracowników prokuratury do wykonywania obowiązków w stanie epidemii, które zostało także opublikowane na stronie internetowej.

Następnego dnia, tj. 27 marca 2020 r. pojawił się kolejny komunikat Działu Prasowego Prokuratury Krajowej pt. „*Działania prokuratury w związku z epidemią koronawirusa*”¹⁹⁴. W komunikacie tym zaznaczono, że od 16 marca 2020 roku Prokurator Krajowy systematycznie kieruje pisma do wszystkich szefów powszechnych jednostek prokuratury, polecając wdrożenie podwyższonych standardów sanitarnych oraz zasad zabezpieczających prawidłowe funkcjonowanie prokuratur, w tym m.in. ograniczenie liczby osób przebywających w budynkach, badanie temperatury ciała osób wchodzących do budynków prokuratur, wprowadzenie pracy w systemie rotacyjnym i pracy zdalnej. Ponadto wskazano, że w Prokuraturze Krajowej w dniu 24 marca 2020 roku powołano Zespół do spraw koordynacji działań w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury w celu przeciwdziałania epidemii COVID-19. Do jego zadań należała m.in. ocena zarówno występujących, jak i potencjalnych zagrożeń dla życia i zdrowia prokuratorów oraz pracowników prokuratury, a także zapewnienie ciągłości działania jednostek prokuratury. Według komunikatu, wszystkie prokuratury miały mieć zapewnione niezbędne środki ochronne, w tym: środki dezynfekujące, maseczki, rękawiczki i kombinezony konieczne do bezpiecznego wykonywania czynności procesowych i w tym celu miały mieć one zabezpieczone środki budżetowe. Podkreślono przy tym, iż powołany Zespół podjął działania mające zabezpieczyć dostawy niezbędnych środków ochrony od wielu producentów, szczególnie maseczek i kombinezonów. Środki te zostały rozdzielone do poszczególnych jednostek prokuratury zgodnie z ich potrzebami. Zwrócono też uwagę na efektywność pracy Zespołu, który monitorował standardy bezpieczeństwa przeprowadzania czynności procesowych z osobami, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie zakażenia koronawirusem, zapewniając właściwe procedury przeprowadzenia oględzin zwłok, jak i innych czynności procesowych wskazanych w przepisach kodeksu postępowania karnego. Miały być one realizowane z zachowaniem odpowiednich środków sanitarnych.

W piśmie z dnia 1 kwietnia 2020 r. (sygn. PK I BP 024.8.2020) zawarte zostało **polecenie** Zastępcy Prokuratora Generalnego Krzysztofa Sieraka zobowiązujące szefów Wydziałów PK oraz prokuratorów regionalnych i okręgowych, w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem, do m.in.:

- 1) wykorzystywania przy czynnościach procesowych wideokonferencji,
- 2) wykonywania czynności w specjalnie wyznaczonym i zabezpieczonym pomieszczeniu, przy jednoczesnym **wyposażeniu osób** uczestniczących w **adekwatne** (czyli spełniające normy sanitarne oraz kompletne) **środki ochrony osobistej**, z zachowaniem odległości i dezynfekcji pomieszczeń,
- 3) w przypadku nagłego zgonu - uzyskiwania informacji, co do potencjalnego zagrożenia,

¹⁹⁴ <https://pk.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-prokuratury-krajowej/komunikat-dotyczacy-dzialan-prokuratury-w-zwiazku-z-epidemia-koronawirusa/>

powiadomienie właściwego inspektora sanitarnego, a ewentualne **ogłędziny przeprowadzać przy wykorzystaniu środków ochrony osobistej,**

- 4) zorganizowania stanowisk pracy z zachowaniem odległości 1,5 metra pomiędzy pracownikami,
- 5) zobowiązania pracowników do używania rękawiczek oraz udostępnienia im płynów dezynfekcyjnych,
- 6) zabezpieczenia odpowiednich środków ochrony osobistej dla prokuratorów pełniących dyżury zdarzeniowe, uczestniczących w sekcjach zwłok i wykonujących inne czynności procesowe, potencjalnie niosące zagrożenie,
- 7) ustalenie ZMS, w których możliwe będzie bezpieczne przeprowadzenie sekcji zwłok,
- 8) stała współpraca i cykliczne spotkania z Prezesami Sądów, komendantami Policji, inspektorami sanitarnymi,
- 9) zabezpieczenie pracowników mających styczność z korespondencją papierową.

Ponieważ dotychczasowe działania Prokuratury Krajowej nie były wystarczające, w dniu 3 kwietnia 2020 roku pojawiło się kolejne wystąpienie Zarządu LSO do Prokuratora Krajowego w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa prokuratorów i pracowników prokuratury w okresie epidemii COVID-19.

Pismem z dnia 3 kwietnia 2020 r. (sygn. PK I BP 024.8.2020) Zastępca Dyrektora Biura Prezydialnego Prokuratury Krajowej, powołując się na stanowisko Ministra Zdrowia wskazała, że większość Zakładów Medycyny Sądowej działających w ramach uczelni wyższych jest przygotowana do wykonywania badań w podwyższonym reżimie sanitarnym, gdzie środki ochrony osobistej zapewnia Kierownik Zakładu Medycyny Sądowej. Natomiast w dniu 06 kwietnia 2020 r. (sygn. PK I BP 024.8.2020), Prokurator Krajowy polecił szefom Wydziałów PK oraz prokuratorom regionalnym i okręgowym m.in., aby w przypadku wątpliwości co do stanu zdrowia osoby uczestniczącej w czynności, przeprowadzać ją w formie wideokonferencji lub **innych formach** ograniczających bezpośredni kontakt oraz aby tak zorganizować pracę, aby odbywała się ona w warunkach zapewniających bezpieczeństwo zdrowotne.

Dalsza korespondencja przedstawiała się następująco:

- pismo Zastępcy Dyrektora Biura Prezydialnego Prokuratora Krajowego z dnia 08 kwietnia 2020 r. (sygn. PK I BP 024.8.2020), zawierające przypomnienie o konieczności osobistego przeprowadzania ogłędzin zwłok przez prokuratorów i **stosowania adekwatnych do zagrożenia środków ochrony osobistej,**
- pismo Zastępcy Dyrektora Biura Prezydialnego Prokuratora Krajowego z dnia **11 maja 2020 r.** (sygn. PK I BP 024.8.2020), zawierające pisemną informację Ministerstwa Zdrowia z której wynika, że jedynie 7 z 16 akademickich Zakładów Medycyny Sądowej zadeklarowało podjęcia się wykonania sekcji zwłok w reżimie sanitarnym, przy czym tylko w jednym (1) ośrodku istnieje możliwość wykonania badania na obecność koronawirusa

w wymazach pobieranych ze zwłok,

- pismo Zastępcy Prokuratora Krajowego Agaty Gałuszki - Górskiej z dnia 27 maja 2020 r. (sygn. PK I OD 0150.11.2020), odwołujące się do polecenia z dnia 16 marca 2020 roku, w którym wskazano na podstawy prawne uprawniające do dokonywania pomiarów wobec pracowników prokuratury.

Należy zauważyć, że zarówno treść powyższej korespondencji, jak i informacje przekazywane Stowarzyszeniu Prokuratorów Lex Super Omnia przez prokuratorów wskazują, że problematyka pomiarów temperatury osób wchodzących na teren jednostek prokuratury - nie została kompleksowo uregulowana. Również polecenie dokonywania pomiarów temperatur osób wchodzących - nie zostało zrealizowane we wszystkich jednostkach. Zauważalny był brak kompatybilności procedur w tym zakresie, z zasadami wypracowanymi w sądownictwie.

Prokuratura Krajowa nie informuje o liczbie prowadzonych przez prokuratorów czynności procesowych, w postaci oględzin miejsca ujawnienia zwłok osoby zakażonej lub wobec której zaistniało podejrzenie zakażenia koronawirusem, jak również liczbie zarządzonych sekcji zwłok takich osób, w których uczestniczył prokurator zaopatrzone w środki ochrony osobistej. Brak jest również informacji o ilości innych czynności procesowych z udziałem żyjących osób zakażonych lub wobec których zaistniało podejrzenie zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2, determinujących potrzebę korzystania przez prokuratorów ze środków ochrony osobistej. Brak jest nadto danych o liczbie zakażeń stwierdzonych u pracowników powszechnych jednostek organizacyjnych Prokuratury.

Z informacji uzyskanych przez Stowarzyszenie Lex Super Omnia wynika, że podejrzenie wystąpienia zakażeń wśród pracowników wystąpiło: w Prokuraturze Krajowej oraz prokuraturach: w Braniewie, Kielcach, Częstochowie i Lwówku Śląskim. Nie można obecnie stwierdzić, ile z tych ewentualnych zakażeń spowodowanych było nieprawidłowościami w stosowaniu środków ochrony osobistej.

Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia zwróciło się do Prokuratury Krajowej oraz wszystkich Prokuratur Regionalnych i Prokuratur Okręgowych z wnioskiem o udzielenie informacji w trybie ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej, w przedmiocie:

- ilości środków ochrony osobistej, zakupionych w ramach budżetu tych jednostek w okresie od 1 marca 2020 roku do 6 kwietnia 2020 roku,
- ilości środków ochrony osobistej przekazanych w okresie od 1 marca 2020 roku do 6 kwietnia 2020 roku do jednostek niższego szczebla,
- wysokości środków finansowych, przekazanych jednostkom niższego szczebla na zakup środków ochrony osobistej.

Odpowiedzi na powyższe zapytania udzieliło Stowarzyszeniu :

- 1) **22 z 45 jednostek organizacyjnych szczebla okręgowego**, za wyjątkiem Prokuratur Okręgowych w Białymstoku, Łomży, Ostrołęce, Suwałkach, Gdańsku, Bielsku Białej,

Częstochowie, Katowicach, Krakowie, Kielcach, Nowym Sączu, Lublinie, Radomiu, Siedlcach, Koninie, Poznaniu, Zielonej Górze, Gorzowie Wielkopolskim, Szczecinie, Warszawie, Warszawie - Pradze i Legnicy,

2) **3 z 11 jednostek szczebla regionalnego**, za wyjątkiem Prokuratur Regionalnych w Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Poznaniu, Rzeszowie i Warszawie.

Żądanej informacji **nie udzieliła także Prokuratura Krajowa**.

Powyższa sytuacja jest efektem obserwowanej od pewnego czasu tendencji kierownictwa powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury do podejmowania tego rodzaju działań prawnych, które utrudniają dostęp do informacji. Większość wymienionych prokuratur pozostających w zwłoce, uznała żądane dane za „informacje przetworzone”, dążąc do wydania negatywnej decyzji administracyjnej o odmowie dostępu do informacji publicznej i zmuszając niezależną organizację do wdrażania czasochłonnych postępowań administracyjnych, które w konsekwencji doprowadzą do wydania korzystnego orzeczenia. W tym kontekście postępowanie wymienionych kierowników jednostek organizacyjnych mających przecież stać na straży praworządności zasługuje na krytykę, szczególnie, gdy uwzględni się, że połowa z nich rozumiejąc jeszcze idee transparentności, takich informacji udziela.

Na podstawie informacji uzyskanych z części jednostek organizacyjnych, w powiązaniu z informacjami ujawnianymi w mediach, można wskazać, iż brakowało lub była niewystarczająca ilość odpowiednich środków ochrony osobistej na wyposażeniu powszechnych jednostek organizacyjnych Prokuratury, zwłaszcza w początkowym okresie epidemii, co skutkowało koniecznością zakupu w krótkim czasie deficytowych środków ochrony osobistej, jak również istniały istotne dysproporcje w ilości i rodzaju nabywanych środków ochrony osobistej.

Różnice ilościowe w zakupionych środkach ochrony osobistej przez prokuratury szczebla okręgowego kształtują się następująco:

- **kombinezony ochronne jednorazowe od 10 w Prokuraturze Okręgowej w Krośnie do 385 sztuk w Prokuraturze Okręgowej w Zamościu**, przy czym praktycznie nie były one wykorzystywane podczas realizacji czynności,

Należy zauważyć, że z informacji uzyskanych od prokuratorów wynika, że na wyposażeniu jednostek brak było odpowiednich kombinezonów, a po wybuchu epidemii zakupione zostały niewystarczające ilości kombinezonów ochronnych, które spełniałyby wymagania bezpieczeństwa epidemiologicznego, a często były to nieprzydatne kombinezony przeznaczone do prac budowlanych lub malarskich. Ponadto nawet jeśli nieliczne kombinezony posiadały odpowiednie certyfikaty, to najczęściej były niekompletne (brak ochronnego obuwia lub przynajmniej nakładek na buty, wymaganych maseczek z filtrem FFP-1 lub FFP-2, czasem brak sprzętu do ochrony oczu).

- okulary (gogle, przyłbice) ochronne od **braku zakupów** w Prokuraturze Okręgowej w Słupsku do **250 sztuk** w Prokuraturze Okręgowej w Koszalinie,

- maseczki jednorazowe od **157** w Gorzowie Wielkopolskim do **2552 sztuk** w Prokuraturze Okręgowej w Opolu.

Należy zauważyć, że z udostępnionych danych oraz informacji uzyskiwanych od prokuratorów wynika, że najczęściej były to maseczki jednorazowego lub wielorazowego użytku, a tylko dwie Prokuratury Okręgowe zakupiły maseczki ochronne z wymaganymi filtrami typu FFP, przy czym były to znikome ilości (36 i odpowiednio 50 sztuk).

- rękawiczki jednorazowe od **13 opakowań** po 10 sztuk w Prokuraturze Rejonowej w Jeleniej Górze do **282 opakowań** po 100 sztuk w Prokuraturze Okręgowej w Świdnicy,
- płyny dezynfekcyjne od 10 do 452 litrów.

W świetle poczynionych ustaleń odnoszących się do kwestii organizacyjnych stwierdzić należy, iż pozwalają one na sformułowanie tezy o niedostatecznym przygotowaniu Prokuratury do zapewnienia pracownikom bezpiecznych warunków pracy w czasie epidemii.

W szczególności dotyczy to braku wystarczającej ilości i jakości wymaganych środków ochrony osobistej i w dużej mierze tylko dzięki ich odpowiedzialności, można zawdzięczać brak szczególnie negatywnych skutków dla zdrowia pracowników.

Oczywiście pewnym rozwiązaniem było zamknięcie w istocie prokurator przed stronami postępowania i wprowadzenie szczególnych zasad kontaktu z pracownikami i prokuratorami, ale było to rozwiązanie najprostsze do realizacji, które w dłuższej perspektywie nie mogło być stosowane, z uwagi na konieczność realizowania codziennych zadań prokuratury.

Wyjątkowo niepokojącym jest fakt kreowania przez służby prasowe podległe Prokuraturze Krajowej fałszywego wizerunku Prokuratury, jako instytucji bardzo dobrze przygotowanej do funkcjonowania w okresie epidemii. W świetle wyników niniejszej analizy oraz danych przedstawionych przez prokuratorów, oceny tej nie można uznać za rzetelną.

Niezależnie od powyższego zauważalny był brak właściwego zarządzania kryzysowego przez Prokuraturę Krajową, która nie podjęła w odpowiednim czasie działań, celem wypracowania jednolitych procedur bezpieczeństwa pracy prokuratorów i innych pracowników Prokuratury w okresie epidemii. Dotyczy to zarówno braku procedur postępowania z osobami (np. obligatoryjnego mierzenia temperatury wszystkich osób wchodzących do siedzib prokurator, zasad bezpiecznego wykonywania czynności procesowych z udziałem świadków i podejrzanych), jak i dokumentami (na wzór stosowanej m.in. w sądach tzw. kwarantanny dokumentów papierowych). Powyższa uwaga dotyczy również sposobu organizacji pracy w budynkach prokurator, jak również czynności podejmowanych przez prokuratorów w terenie (ogłędziny, sekcje zwłok).

Zdumiewającą była postawa Prokuratury Krajowej na początku epidemii, polegająca na przerzuceniu odpowiedzialności na kierowników Zakładów Medycyny Sądowej za wyposażenie prokuratorów uczestniczących w sekcjach zwłok w środki ochrony indywidualnej oraz rekomendowanie możliwości zdalnego przeprowadzenia sekcji zwłok - bez uprzedniego sprawdzenia przygotowania ZMS-ów do realizacji wskazanych oczekiwań.

Z analizy danych udostępnionych Prokuraturze przez Ministerstwo Zdrowia, jak również informacji przekazanych przez prokuratorów wynika, że większość Zakładów Medycyny

Sądowej w kraju nie dysponuje możliwościami technicznymi do zdalnego (bezpiecznego dla prokuratora) przeprowadzenia sekcji zwłok osoby z podejrzeniem zakażenia koronawirusem.

W Prokuraturze Krajowej nie wypracowano również przynajmniej tymczasowych zasad postępowania, w przypadku wystąpienia w krótkim czasie na danym terenie dużej ilości zgonów osób z podejrzeniem zakażenia koronawirusem, w sytuacji istnienia przypuszczenia, że zgony te mogły zaistnieć w wyniku działań lub zaniechań osób trzecich. Należy zauważyć, że obowiązująca *Metodyka oględzin miejsc przestępstw o charakterze terrorystycznym i katastrof*¹⁹⁵ - nie dotyczy zdarzeń mnogich i masowych, związanych z zagrożeniem epidemiologicznym. Przewidywana konieczność dokonania oględzin w reżimie sanitarnym (np. w warunkach kwarantanny, szpitala lub domu opieki), a następnie przetransportowania dużej ilości zwłok osób ze stwierdzonym zakażeniem koronawirusem lub podejrzeniem choroby zakaźnej, wymaga podjęcia szczególnych doraźnych działań organizacyjnych, zwłaszcza w sytuacji ujawnionych problemów z dostępnością badań laboratoryjnych i sekcyjnych.

Dotychczasowe działania kierownictwa Prokuratury Krajowej, jak również specjalnego Zespołu do spraw koordynacji działań w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury w celu przeciwdziałania epidemii COVID-19 (który winien przedłożyć sprawozdanie ze swej działalności) określić należy zatem, jako niedostateczne, chaotyczne i spóźnione, co oczywiście wpłynęło na efektywność pracy prokuratorów, którzy w wielu przypadkach na najniższych szczeblach organizacyjnych (prokuratury okręgowe i rejonowe) zmuszeni byli radzić sobie sami w tej trudnej sytuacji i podejmować wielokrotnie nieuzasadnione ryzyko.

Nie sposób bowiem uznać, że ilość zabezpieczonego sprzętu, mimo podawanych liczb, była wystarczająca. Okazuje się bowiem, że w wielu przypadkach przez okres pandemii na jednego prokuratora przypadały dwie maseczki, zaś płyn dezynfekujący był dystrybuowany w prokuraturze okręgowej (jak miało to miejsce w Warszawie) i każda konieczność uzupełnienia dozownika wymagała kuriozalnego przejazdu do jednostki wyższego szczebla.

Szczególnie bulwersującym jest fakt, że Prokuratura Krajowa nie podjęła żadnych działań, celem przygotowania wytycznych dla funkcjonowania Prokuratury w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce. Sytuacja ta jest niezrozumiała, zważywszy, że tego rodzaju Wytyczne wydane zostały w porozumieniu z Głównym Inspektorem Sanitarnym w odniesieniu do Policji i innych organów ścigania już w dniu 28 lutego 2020 roku¹⁹⁶, a w dniu 15 maja 2020 roku także w odniesieniu do sądów¹⁹⁷.

Analiza danych dotyczących zakupionego w okresie od 4 marca 2020 roku do 6 kwietnia 2020 roku sprzętu ochronnego przedstawionych przez połowę jednostek szczebla okręgowego których zadaniem jest finansowa i organizacyjna obsługa także podlegających jednostek

¹⁹⁵ file:///C:/Users/Admin/Desktop/Metodyka_ogledzin_miejsc_przestepstw_o_charakterze_terrorystycznym_i_katastrof.pdf

¹⁹⁶ <http://www.sanepid.k->

[k-p.pl/PDF/WYTYCZNE%20GIS%20MSWiA_Policja%20KORONA_aktualizacja_28%2002.pdf](http://www.sanepid.k-p.pl/PDF/WYTYCZNE%20GIS%20MSWiA_Policja%20KORONA_aktualizacja_28%2002.pdf)

¹⁹⁷ <http://kurator.info/2020/05/20/wytyczne-oraz-zalecenia-ms-i-gis-dla-funkcjonowania-sadow-w-trakcie-epidemii-sars-cov-2-w-polsce/>

szczebla rejonowego wskazuje na ich niewystarczalność, co pozostaje w zgodzie z ocenami prokuratorów. O ile dostępność płynów dezynfekujących oraz rękawiczek była na dobrym poziomie (aczkolwiek w tym przypadku związane to było niewielkim ich wykorzystaniem), o tyle inne elementy, a w tym przede wszystkim maseczki były towarem deficytowym. Wystarczy bowiem zestawić liczby maseczek zakupionych przez poszczególne prokuratury okręgowe w ilości od 157 do 2552 sztuk z liczbą zatrudnionych pracowników (urzędników i prokuratorów) sięgającą minimum 150-200 osób nawet w najmniejszych jednostkach szczebla okręgowego, aby stwierdzić w jak niedostateczny sposób zaopatrzeni w sprzęt ochronny zostali pracownicy prokuratury.

Budzi to tym większe zaskoczenie, iż Minister Sprawiedliwości sprawujący jednocześnie funkcję Prokuratora Generalnego epatował posiadaniem ogromnej ilości maseczek, które miały być szyte w zakładach karnych. Tymczasem w świetle dostępnych danych podlegli mu pracownicy wykonujący swoje obowiązki w prokuraturach mieli do dyspozycji w okresie pierwszych miesięcy epidemii od 2 do 8 maseczek (brak jest informacji, czy były one jednorazowe, czy też istniała możliwość dłuższego wykorzystania), który to element wyposażenia uznany został przez Ministra Sprawiedliwości za najważniejszy i obligatoryjny. Sytuacja nie uległa zmianie także w okresie późniejszym, gdyż obserwacje członków LSO, a także sygnały pochodzące od prokuratorów wskazują na brak jakichkolwiek dostaw tego rodzaju sprzętu. Ze smutkiem należy stwierdzić, iż wobec braku dostępności odpowiedniej liczby sprzętu ochronnego, prokuratorzy oraz pracownicy sami zaopatrywali się w sprzęt, nabywając maseczki i przyłbice, a także przynosząc do swoich gabinetów ogromne ilości sprzętu dezynfekującego. Tylko dzięki ich odpowiedzialności, ostatecznie nie doszło do masowych zachorowań w prokuraturach.

Nie zmienia to jednak zasadniczego wniosku, iż w przypadku epidemii koronawirusa, scentralizowana i zhierarchizowana prokuratura dobrej zmiany zawiodła. Nie było odpowiedniego zarządzania w aspekcie odnoszącym się do przygotowania oraz wdrożenia właściwych ram prawnych i organizacyjnych działania prokuratury, jak również zabezpieczenia odpowiednich ilości sprzętu ochronnego. Aktywność organizacyjna Prokuratury Krajowej była pozorna, dostrzegalny był też brak rzetelnej wiedzy o wyposażeniu ilościowym i jakościowym podległych jednostek w środki ochrony osobistej, a także brak właściwej koordynacji zakupów oraz zabezpieczenia źródeł dostaw dla dokonujących zakupów jednostek szczebla apelacyjnego i okręgowego.

Natomiast niesamodzielne kierownictwo jednostek organizacyjnych prokuratury, pozbawione autonomii, nie było w stanie podejmować odpowiednich decyzji odnoszących się do funkcjonowania podległych im jednostek, a jedynie zaradność oraz zapobiegliwość pracowników, a także podejmowane przez nich ryzyko pozwoliło na utrzymanie w miarę bezpiecznych warunków pracy.

Stowarzyszenie podjęło także działania zmierzające do pozyskania informacji w zakresie wprowadzonego w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury tzw. „*systemu zmianowego*” pracy.

W dniu 21 maja 2020 r. skierowano do Prokuratora Krajowego wnioski o udostępnienie informacji publicznej, w związku z pismem z dnia 11 maja 2020 r. o sygn. PK I BP 024.8.2020,

stanowiącym polecenie zorganizowania pracy w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury, w systemie zmianowym z uwzględnieniem podanych w wymienionym piśmie reguł - poprzez podanie podstawy prawnej wydania tego pisma i sformułowania zawartego w nim polecenia, dotyczącego wszystkich pracowników i prokuratorów. Odpowiedzi na ten wniosek Stowarzyszenie nie uzyskało. Prokuratura Krajowa w piśmie z dnia 18 maja 2020 r. sygn. PK I BP 024.8.2020, mając wyjaśniać zgłaszane wątpliwości co do podstawy prawnej i zasadności wdrożenia tzw. „systemu zmianowego”, wskazała, że art. 15 x Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, zawiera szczególną względem przepisów Kodeksu Pracy regulację, zgodnie z którą w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii pracodawca jest m.in. uprawniony do zmiany systemu lub rozkładu czasu pracy pracowników w sposób niezbędny dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji. Zdaniem Prokuratury Krajowej, mimo bezpośredniego adresowania norm zawartych we wskazanym przepisie do enumeratywnie wymienionych rodzajów pracodawców, należy dopuścić jego stosowanie także do pracodawców nie będących przedsiębiorstwami. Wniosek taki jest wysuwany na podstawie art. 15 x ust. 2 pkt. 6 wskazanej ustawy, bowiem ma on także dawać możliwość stosowania tych regulacji pracodawcom nie będących przedsiębiorstwami. Upoważnienie takie w zakresie zmian organizacji pracy w pełnym zakresie pozwala pracodawcom zatrudniającym pracowników na obszarze lub terenie obiektu ważnego dla obronności, interesu gospodarczego państwa, bezpieczeństwa publicznego i innych ważnych interesów państwa. Prokuratura Krajowa wskazała, że jednostki organizacyjne prokuratury wykonują zadania ważne dla bezpieczeństwa publicznego, a więc podlegają regulacjom wskazanych przepisów. Jednocześnie zaznaczono, że nie są w tym wypadku potrzebne jakiegokolwiek zmiany regulaminów pracy, bowiem dokonane zmiany mają charakter tymczasowy, a nie trwałe. Z tego powodu, stanowiska organizacji związkowych, wyrażające negatywne opinie w zakresie wprowadzanych regulacji czasu pracy nie były uwzględniane.

Powyższe stanowisko Prokuratury Krajowej stanowi klasyczny przykład przyznawania sobie przez tę instytucję uprawnień takich, jakich nie przyznaje jej ustawodawca. Nadto Prokuratura Krajowa dokonuje nieuprawnionej, rozszerzającej wykładni przepisów prawa, bez podstawy prawnej i kreuje nową jakość i treści normy prawnej. W konsekwencji zamiast realizować przepisy prawa, sama je tworzy w sposób pozostający poza jej kompetencjami.

W tym miejscu niezbędnym jest zacytowanie przepisu art. 15 x wskazanej ustawy, bowiem jednoznacznie brzmiąca jego treść pozwala każdemu, nawet posiadającemu przeciętne umiejętności praktycznego czytania tekstów prawnych, zinterpretować przepis w zgodzie z zasadami sztuki wykładni. Zgodnie z przepisem art. 15 x :

1. W przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii pracodawca może, na czas oznaczony nie dłuższy niż do czasu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii:

- 1) zmienić system lub rozkład czasu pracy pracowników w sposób niezbędny dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji;

- 2) polecić pracownikom świadczenie pracy w godzinach nadliczbowych w zakresie i wymiarze niezbędnym dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji;
- 3) zobowiązać pracownika do pozostawania poza normalnymi godzinami pracy w gotowości do wykonywania pracy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, przepisu art. 151⁵ pozostawanie w gotowości do wykonywania pracy (dyżur) § 2 zdanie drugie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy nie stosuje się;
- 4) polecić pracownikowi realizowanie prawa do odpoczynku w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę.

2.Przepis ust. 1 stosuje się do pracodawców zatrudniających pracowników:

- 1) w przedsiębiorstwie prowadzącym działalność polegającą na zapewnieniu funkcjonowania:
 - a) systemów i obiektów infrastruktury krytycznej w rozumieniu art. 648 _ 3 pkt 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1398 oraz z 2020 r. poz. 148, 284, 374 i 695),
 - b) sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych w rozumieniu art. 3 objaśnienie pojęć ustawowych pkt 11a i 11b ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755, z późn. zm.);
- 2) w przedsiębiorstwie będącym podwykonawcą lub dostawcą, którzy nie są częścią infrastruktury krytycznej, o której mowa w pkt 1 lit. a i b, ale są kluczowi dla zachowania ciągłości działania infrastruktury krytycznej;
- 3) zapewniających funkcjonowanie stacji paliw płynnych w rozumieniu art. 3 objaśnienie pojęć ustawowych pkt 10h ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne oraz stacji gazu ziemnego w rozumieniu art. 2 pkt 26 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1124, 1495, 1527 i 1716 oraz z 2020 r. poz. 284 i 568);
- 4) u przedsiębiorcy, w stosunku do którego wydano polecenie, o którym mowa w art. 11 obowiązek wykonania poleceń wojewody ust. 2;
- 5) w przedsiębiorstwie pełniącym funkcję sprzedawcy z urzędu w rozumieniu art. 3 objaśnienie pojęć ustawowych pkt 29 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;
- 6) na obszarze lub na terenie obiektu ważnego dla obronności, interesu gospodarczego państwa, bezpieczeństwa publicznego i innych ważnych interesów państwa, o których mowa w art. 5 obszary, obiekty, urządzenia i transporty podlegające obowiązkowej ochronie ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, umieszczonych w wykazach, o których mowa w art. 462 _ 5 ust. 3 tej ustawy;
- 7) w przedsiębiorstwie prowadzącym działalność polegającą na świadczeniu czynności bankowych w rozumieniu art. 5 czynności bankowe ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 2357 oraz z 2020 r. poz. 284, 288 i 321);
- 8) w przedsiębiorstwie prowadzącym obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych kategorii A w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach

wydobywczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1849 oraz z 2020 r. poz. 284), którego działanie lub niewłaściwe działanie może spowodować poważny wypadek, wynikający z krótkoterminowej lub długoterminowej utraty stateczności tego obiektu obejmującej wszelkie awarie mechanizmów związanych z jego konstrukcją lub jego niewłaściwej eksploatacji, który skutkuje znacznym ryzykiem utraty życia, poważnego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub środowiska;

9) u przedsiębiorcy prowadzącego działalność w sektorze rolno-spożywczym związaną z wytwarzaniem lub dostarczaniem żywności.

Wskazany przepis zawiera także, co widać po nawet pobieżnej jego lekturze, wykaz podmiotów, do których zawarte w nim unormowania mają zastosowanie. W ust. 2 wymieniono, enumeratywnie, a nie przykładowo, podmioty uprawnione do zastosowania nowych regulacji czasu pracy.

Żaden z wymienionych podmiotów nie jest Prokuraturą.

Prokuratura Krajowa wskazuje i upatruje swej kompetencji do zmiany czasu pracy w treści art. 15 x ust. 2 pkt. 6. Niestety przepis ten cytuje wyłącznie do „przecinka” i zapomina, że skonkretyzowanie podmiotów mogących zastosować nową regulację jest wyraźnie w przepisie tym wskazane. Celowo przez Prokuraturę Krajową pomijane jest dookreślenie podmiotów wykonujących działalność na obszarze lub na terenie obiektu ważnego dla obronności, interesu gospodarczego państwa, bezpieczeństwa publicznego i innych ważnych interesów państwa. Prokuratura Krajowa w sposób rażący myli się twierdząc, że zapis ten dotyczy także Prokuratury, bowiem uregulowanie to, co wynika wprost z treści przepisu, nie odnosi się do wszystkich podmiotów, a wyłącznie takich - „o których mowa w art. 5 obszary, obiekty, urządzenia i transporty podlegające obowiązkowej ochronie ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, umieszczonych w wykazach, o których mowa w art. 462 _ 5 ust. 3 tej ustawy”.

Dla jeszcze dokładniejszego sprecyzowania należy podać, że zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o ochronie osób i mienia z dnia 22 sierpnia 1997 r. do podmiotów tych należą:

1) w zakresie obronności państwa, w szczególności:

- a) zakłady produkcji specjalnej oraz zakłady, w których prowadzone są prace naukowo-badawcze lub konstruktorskie w zakresie takiej produkcji,
- b) zakłady produkujące, remontujące i magazynujące uzbrojenie, urządzenia i sprzęt wojskowy,
- c) magazyny rezerw strategicznych, o których mowa w art. 15 ustawy z dnia 29 października 2010 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1846 oraz z 2020 r. poz. 374);

2) w zakresie ochrony interesu gospodarczego państwa, w szczególności:

- a) zakłady mające bezpośredni związek z wydobyciem surowców mineralnych o strategicznym znaczeniu dla państwa,
- b) porty morskie i lotnicze,
- c) banki i przedsiębiorstwa wytwarzające, przechowujące bądź transportujące wartości

pieniężne w znacznych ilościach;

3) w zakresie bezpieczeństwa publicznego, w szczególności:

- a) zakłady, obiekty i urządzenia mające istotne znaczenie dla funkcjonowania aglomeracji miejskich, których zniszczenie lub uszkodzenie może stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, w szczególności elektrownie i ciepłownie, ujęcia wody, wodociągi i oczyszczalnie ścieków,
- b) zakłady stosujące, produkujące lub magazynujące w znacznych ilościach materiały jądrowe, źródła i odpady promieniotwórcze, materiały toksyczne, odurzające, wybuchowe bądź chemiczne o dużej podatności pożarowej lub wybuchowej,
- c) rurociągi paliwowe, linie energetyczne i telekomunikacyjne, zapory wodne i śluzy oraz inne urządzenia znajdujące się w otwartym terenie, których zniszczenie lub uszkodzenie może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, środowiska albo spowodować poważne straty materialne;

4) w zakresie ochrony innych ważnych interesów państwa, w szczególności:

- a) zakłady o unikalnej produkcji gospodarczej,
- b) obiekty i urządzenia telekomunikacyjne, pocztowe oraz telewizyjne i radiowe,
- c) muzea i inne obiekty, w których zgromadzone są dobra kultury narodowej,
- d) archiwa państwowe;

5) obiekty, w tym obiekty budowlane, urządzenia, instalacje, usługi ujęte w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej.

Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie osób i mienia z dnia 22 sierpnia 1997 r. szczegółowe wykazy obszarów, obiektów i urządzeń, o których mowa w ust. 2, sporządzają: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, ministrowie, kierownicy urzędów centralnych i wojewodowie w stosunku do podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych jednostek organizacyjnych. Umieszczenie w wykazie określonego obszaru, obiektu lub urządzenia następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Wykazy te podlegają bieżącej aktualizacji, są przekazywane do właściwych terytorialnie wojewodów.

W żadnym z tych wykazów nie funkcjonują jednostki organizacyjne prokuratury, a nie sposób, mimo szczerych chęci przyjąć, by Prokuratury spełniały kryteria podane we wskazanych przepisach.

Konkluzja z tych rozważań jest wyłącznie jedna - **system pracy zmianowej wprowadzony w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury, został wdrożony bez podstawy prawnej, na podstawie pisma Prokuratora Krajowego, który nie posiadał także uprawnień do wydawania polecenia w tym zakresie, bowiem żaden z przepisów ustawy o prokuraturze nie daje takich uprawnień w zakresie kształtowania czasu pracy w jednostkach, których nie jest on „kierownikiem zakładu pracy”, „pracodawcą”.**

Uregulowanie czasu pracy przez Prokuratora Krajowego było możliwe wyłącznie w Prokuraturze Krajowej, natomiast nawet w niej nie istniała możliwość zastosowania przepisu art. 15 x Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

VII

AKTYWNOŚĆ POWSZECHNYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH PROKURATURY ZWIĄZANA ZE ZWALCZANIEM PRZESTĘPCZOŚCI PODATKOWEJ W ZAKRESIE PODATKU VAT.

Zwalczanie przestępczości finansowo - skarbowej (vatowskiej) od samego początku powstania dobrozmiannowej prokuratury w 2016 roku stało się hasłem przewodnim mającym uzasadnić niezbędność przeprowadzonych zmian kadrowych oraz ustrojowych, a także wykazać efektywność oraz sprawność włączonej w struktury władzy wykonawczej prokuratury.

Kierownictwo Prokuratury Krajowej wielokrotnie powtarzało, iż priorytetem zreformowanej prokuratury będzie bezkompromisowa walka z przestępstwami o charakterze finansowym i gospodarczym, które pozbawiają dorobku życia Polaków i przynoszą ogromne straty całemu państwu. Wielomilionowe kwoty, wyłudzone m.in. wskutek tzw. karuzel VAT-owskich, miały zasilać budżet Skarbu Państwa, służąc ważnym społecznym celom, a więc wszystkim obywatelom.

Posługujący się często bardzo obrazowym stylem wypowiedzi Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro mówił: *„Dzięki nam Polska przestaje być wyspą dla cwaniaków wyłudzających pieniądze od polskich rodzin. (...) Walczymy również z przestępczością związaną z wyłudzeniem VAT. Wcześniej prokuratura umarzała większość spraw”*¹⁹⁸.

Z kolei wtórujący mu Prokurator Krajowy Bogdan Świączkowski w jednym z wywiadów wskazywał, że: *„dla grup przestępczych, dla różnego rodzaju ludzi, którzy wyprowadzali na olbrzymią skalę pieniądze skarbu państwa, ostatnie osiem lat to było olbrzymie eldorado”*¹⁹⁹.

Na przestrzeni 2016 roku podjęte zostały pewne zmiany organizacyjne, które miały wpłynąć na skuteczne ściganie przestępczości godzącej w obowiązki podatkowe (vatowskie). W ramach tych działań utworzono Departament do Spraw Przestępczości Gospodarczej Prokuratury Krajowej, w skład którego wchodzi: Wydział do Spraw Przestępczości Skarbowej i Wydział do Spraw Analizy Kryminalnej²⁰⁰. Na poziomie prokuratur regionalnych powstały wydziały ds. przestępczości gospodarczej i przestępczości finansowo - skarbowej, zaś na poziomie prokuratur okręgowych wydziały ds. przestępczości gospodarczej. Oczywiście w wielu przypadkach zmiany te miały charakter bardzo formalny, albowiem w prokuraturach okręgowych istniały od lat wydziały zajmujące się przestępczością gospodarczą, a w tym finansowo - skarbową.

We wprowadzanych zmianach brak jest widocznej konsekwencji, co jest charakterystyczne dla

¹⁹⁸ Do Rzeczy z dnia 15 listopada 2016 roku.

¹⁹⁹ Źródło - Gazeta Polska Codziennie wydanie z dnia 14 lutego 2017r.

²⁰⁰ Strona internetowa Prokuratura Krajowa, komunikat z dnia 13 lutego 2020r., pt. Informacja przekazana w raporcie NIK nie polega na prawdzie.

dobrozmianowej prokuratury. Na 11 prokuratur szczebla regionalnego, wydziały do walki z przestępczością finansowo - skarbową utworzono jedynie w 6 jednostkach tj. w Prokuraturze Regionalnej w Gdańsku, Prokuraturze Regionalnej w Katowicach, Prokuraturze Regionalnej w Krakowie, Prokuraturze Regionalnej w Poznaniu, Prokuraturze Regionalnej w Warszawie i Prokuraturze Regionalnej we Wrocławiu. Natomiast na szczeblu prokuratur okręgowych przestępstwa vatowskie prowadzone były zasadniczo w istniejących już wydziałach gospodarczych.

Powyższe zmiany organizacyjne nie potwierdzają wielokrotnie formułowanych twierdzeń o znaczącej reformie strukturalnej prokuratury i stanowią przejaw wprowadzania w błąd opinii publicznej przez kierownictwo prokuratury.

Natomiast wątpliwości nie budzi fakt, iż Prokurator Generalny wykazał się nadzwyczajną aktywnością na odcinku wydawania pism, okólników i wytycznych, które w jego przekonaniu miały stanowić antidotum na wszelkie problemy związane z realizacją zadań w tym zakresie.

W celu ujednolicenia metod walki z przestępczością vatowską w latach 2016 - 2017 Prokurator Generalny wydał wytyczne dla prokuratorów w sprawie zasad prowadzenia postępowań przygotowawczych o przestępstwa związane z procederem wyłudzenia nienależnego zwrotu podatku od towarów i usług (VAT) oraz innych uszczupień w tym podatku z dnia 10 sierpnia 2017 r.

Ponadto, w dniu 27 kwietnia 2017 r. wprowadzono ustawę nowelizującą Kodeks karny, która wniosła do porządku prawnego liczne nowe instytucje związane z przepadkiem korzyści majątkowych i zabezpieczeniem majątkowym. Wprowadzono nowe typy przestępstw mające usprawnić zwalczanie przestępczości podatkowej w zakresie podatku VAT. W szczególności dodano w kodeksie karnym art. 270a (podrabianie, przerabianie bądź używanie podrobionej lub przerobionej faktury) oraz art. 271a (poświadczenie nieprawdy w fakturach VAT lub posługiwanie się takimi dokumentami).

Dokonując tak radykalnych, wręcz przełomowych zmian w zakresie ścigania przestępczości finansowo - skarbowej, kierownictwo Prokuratury Krajowej odstąpiło od sporządzenia audytu, czy też raportu otwarcia, co pozwoliłoby przedstawić rzekome zaniechania niezależnej prokuratury. Taka postawa - jak się wydaje - była działaniem zamierzonym, bowiem umożliwiła żonglowanie danymi z lat 2010 - 2016.

Prokuratura Krajowa w ciągu ostatnich lat systematycznie epatowała ogromnymi sukcesami odniesionymi w walce z wyłudzeniami finansowymi, przedstawiając mające budzić podziw liczby, dotyczące ilości spraw prowadzonych w tej kategorii, liczby podejrzanych i przedstawionych zarzutów, skierowanych aktów oskarżenia, liczby osób oskarżonych, a przede wszystkim wartości zabezpieczonego mienia. W tym ostatnim aspekcie chodziło o pozbawianie majątków sprawców przestępstw podatkowych, które miały wzmocnić budżet Państwa miliardowymi kwotami, a z drugiej strony stanowić egzemplifikację formułowanego hasła o puszczaniu przestępców „w skarpetkach”.

Punktem wyjścia do faktycznej oceny „sukcesów” prokuratury w tym zakresie byłyby zdefiniowanie przestępczości skarbowej, jednakowoż dotąd kierownictwo prokuratury nie pokusiło się o jakąkolwiek próbę stworzenia swoistych ram definicyjnych pozwalających kwalifikować określone sprawy do właściwej kategorii. Zawarte w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury²⁰¹ przepisy § 28 ust. 2 i §30 ust. 2 określają, iż prokuratury regionalne winny prowadzić i nadzorować postępowania przygotowawcze w sprawach o najpoważniejsze przestępstwa finansowo - gospodarcze względem mienia wielkiej wartości, o którym mowa w art. 115 § 6 kk oraz o najpoważniejsze przestępstwa skarbowe, w których wartość narażonych na uszczuplenie należności publicznoprawnych lub wartość będącego przedmiotem przestępstwa mienia jest wielka w rozumieniu art. 53 § 16 ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy, zaś na prokuraturach okręgowych ciąży obowiązek prowadzenia i nadzorowania postępowań przygotowawczych w sprawach o poważne przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu oraz o poważne przestępstwa finansowo - gospodarcze i skarbowe, inne niż wymienione powyżej. Sformułowanie zakresu właściwości poszczególnych jednostek prokuratur jedynie przez znamię kwoty uszczuplonej bądź narażonej na uszczuplenie nie ma charakteru definicji przestępczości podatkowej, pozwalającej wyodrębnić poszczególne rodzaje spraw. Ma jedynie znaczenie pomocnicze przy analizie danych statystycznych.

W 2018 roku Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia dokonało ustaleń w zakresie aktywności powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zwalczaniu przestępczości podatkowej związanej z wyłudzeniami w zakresie podatku VAT. Wysiłek ten zaowocował w czerwcu 2018 roku raportem „Dobra zmiana w prokuraturze”²⁰². Na jego potrzeby zebrano dane za okres od początku 2010r. do końca 2017 r., które uzyskano ze wszystkich prokuratur regionalnych (apelacyjnych) i 80% prokuratur okręgowych. Konkluzją raportu było stwierdzenie, iż pomimo zwiększenia liczby prokuratorów mających zajmować się przestępczością podatkową, utworzenia dedykowanych wydziałów i podwyższenia nakładów finansowych, nie odnotowano znaczącego i widocznego postępu w zwalczaniu przestępczości podatkowej, przy jednoczesnym znacznym obniżeniu aktywności prokuratur okręgowych w tym zakresie. Także łączna kwota zabezpieczonego mienia (bez wyodrębnienia kwoty faktycznie zabezpieczonej przez powszechne jednostki organizacyjne prokuratury) w okresie od 4 marca 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. wyniosła 1.078.301.938,97 PLN.

Odpowiedzią na wskazany powyżej raport było opracowanie „Nowa Prokuratura w świetle danych statystycznych” opublikowany przez Prokuraturę Krajową.

W dokumencie tym wskazano, że w latach 2016 - 2017 prowadzono 12 542 spraw z zakresu przestępczości gospodarczo - finansowej, podczas gdy w latach 2014 - 2015 - 7 747 postępowań. W tym czasie zakończono 6 839, podczas gdy w latach 2014 - 2015 - 5 896 spraw.

²⁰¹ Tekst jednolity - Dz. U. z 2017r. poz. 1206 ze zmianami.

²⁰² Por. <http://lexso.org.pl/2018/06/07/dobra-zmiana-w-prokuraturze-raport-stowarzyszenia-prokuratorow-lex-super-omnia>.

Jednocześnie wskazano, że w 2015 roku zabezpieczono faktycznie mienie sprawców w wysokości 775 112 583 zł oraz 176 428 173 EUR, natomiast w 2017 roku - 1 430 643 217 zł oraz 334 262 433 EUR.

Dane te, odnosiły się zatem do okresu 2 lat funkcjonowania upolitycznionej prokuratury tj. od 4 marca 2016 roku do 31 stycznia 2017 roku, a zatem czasookresu, objętego raportem Stowarzyszenia Lex Super Omnia.

Ponieważ informacje przedstawione w dokumencie „*Nowa Prokuratura w świetle danych statystycznych*” były często mało precyzyjne, Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia zwróciło się do Prokuratury Krajowej o przedstawienie metodologii gromadzenia danych i dokonywanych analiz. W odpowiedzi Prokuratura Krajowa udzieliła lakonicznej informacji, iż wszelkie dane pochodzą z Systemu Informatycznego Prokuratury LIBRA, a także informacji cyklicznie przekazywanych przez jednostki niższego szczebla²⁰³.

Z uwagi na uzyskanie wymijającej odpowiedzi z Prokuratury Krajowej, przesłędzono informacje przedstawiane we wcześniejszym okresie, a dotyczące tego rodzaju przestępczości. W dniu **12 czerwca 2017 roku** Prokuratura Krajowa opublikowała komunikat, z którego wynikały rzekomo pozytywne efekty przeniesienia aktywności ścigania przestępczości vatowskiej na szczebel prokuratur regionalnych (dawniej apelacyjnych). I znów pojawiają się liczby.

Według stanu na dzień 31 maja 2017 roku w kategorii spraw o przestępstwa związane z procederem wyłudzenia nienależnego zwrotu podatku VAT oraz innych oszukańczych uszczupień w tym podatku, wszystkie prokuratury regionalne prowadziły łącznie **190 spraw**. Najwięcej takich postępowań prowadzonych było: w Prokuraturze Regionalnej w Warszawie (36 śledztw), w Prokuraturze Regionalnej w Białymstoku (27 śledztw) oraz w Prokuraturze Regionalnej w Katowicach (22 śledztwa).

W tej kategorii spraw **76 postępowań** zostało wszczętych już po 1 marca 2016 roku. Dodatkowo po tej dacie, Prokuratury Regionalne przejęły do dalszego **prowadzenia 92** postępowań, które wcześniej były prowadzone przez prokuratury niższego szczebla²⁰⁴.

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, iż prokuratury regionalne kontynuowały jedynie 22 postępowania, które wcześniej prowadzone były w dawnych prokuraturach apelacyjnych, bowiem od 2014 roku funkcjonowały w nich wydziały gospodarcze.

W tym kontekście zupełnie przyzwoicie wypadają dane odnoszące się do dawnych prokuratur apelacyjnych, które nie zajmowały się w takim stopniu prowadzeniem postępowań, przynajmniej w ocenie Prokuratora Krajowego. Otóż w okresie od kwietnia 2010 roku do 3 marca 2016 roku wszczęto i prowadzono w nich 140 spraw vatowskich, a ponadto przejęto 57

²⁰³ Pismo Prokuratury Krajowej z dnia 27 lutego 2020r. (sygn.. PK BP 071.10.2020).

²⁰⁴ Strona internetowa Prokuratury Krajowej. Prokuratury prowadzą coraz więcej spraw, 12 czerwca 2017 roku.

postępowań. Daje to zatem liczbę **197 spraw**, w sytuacji gdy ukierunkowane na to wydziały w prokuraturach regionalnych w okresie od 4 marca 2016 roku do 31 grudnia 2017 roku prowadziły **288 postępowań**, z czego aż 138 przejętych zostało z prokuratur okręgowych, wszczętych za czasów niezależnej prokuratury.

Dane te pokazują pewien wzrost liczbowy spraw na szczeblu regionalnym. Trzeba jednak wziąć pod uwagę, że zmiany kadrowe pociągnęły za sobą delegowanie bardzo wielu prokuratorów z jednostek niższego szczebla do prokuratur regionalnych, którzy często przechodzili z własnymi sprawami, co w konsekwencji skutkowało tym, że generalnie reforma sprowadziła się do kontynuowania postępowań na wyższym szczeblu, wcześniej prowadzonych w prokuraturach okręgowych. Mechanizm ten został szczegółowo omówiony w raporcie Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia „*Dobra zmiana w prokuraturze*”.

O ile przedstawione dane uznać by było można za wiarygodne, o tyle zdumiewającym było kolejne wystąpienie kierownictwa Prokuratury Krajowej, które miało miejsce podczas konferencji **z dnia 10 sierpnia 2017 roku**²⁰⁵. Otóż przedstawiono wówczas dane, które absolutnie odbiegają od informacji wcześniejszych, ale także od tych, przekazanych przez jednostki szczebla regionalnego, w odpowiedzi na wnioski Stowarzyszenia Prokuratorów „Lex Super Omnia”.

I tak wskazano, że od marca 2016 roku we wszystkich prokuraturach regionalnych zakończono 633 postępowania, dotyczące uszczuplenia podatku VAT dużej wartości (pojawiła się nowa klasyfikacja). Wskazano, że w biegu pozostaje 696 postępowań, dotyczących takiej przestępczości, podczas gdy z informacji przekazanej Stowarzyszeniu wynika, że jednostki te łącznie w tym czasie prowadziły 288 spraw. Świadczy to być może o pewnym chaosie i braku koncepcji odnoszącej się do gromadzenia danych, co mogą potwierdzać wymijające odpowiedzi ze strony Prokuratury Krajowej, dotyczące przyjętej metodologii klasyfikowania spraw i gromadzenia danych.

Ponadto w swoim wystąpieniu, Prokurator Krajowy wskazał, że w tym okresie czasu, prokuratury regionalne skierowały do sądów łącznie 225 aktów oskarżenia, w których zarzucono uszczuplenia i narażenia na uszczuplenie VAT na łączną kwotę 1 miliarda 838 milionów 276 tysięcy 337 złotych. Wobec 505 oskarżonych zapadły wyroki skazujące, w tym 34 sprawców skazano na kary bezwzględne pozbawienia wolności.

W tym kontekście można byłoby jedynie przyjąć, że powyższe wyliczenie nie dotyczyło tylko prokuratur regionalnych, a wszystkich prokuratur podległych tym jednostkom organizacyjnym, a tylko zastosowany skrót myślowy doprowadził do powstania swoistego nieporozumienia.

Zresztą wiarygodność danych odnoszących się do postępowań vatowskich w ciągu 2 pierwszych lat budzi bardzo poważne wątpliwości, bowiem zmieniała się jak w kalejdoskopie.

²⁰⁵ Strona internetowa Prokuratury Krajowej. Skuteczna walka prokuratury z wyłudzeniami VAT. Komunikat z dnia 10 sierpnia 2017 roku.

Otóż na konferencji z dnia 6 grudnia 2018 roku wskazano, że liczba prowadzonych postępowań w 2015 roku wyniosła 352 sprawy, w 2017 roku prowadzono już 915 spraw, zaś w I półroczu 2018 roku - 963 sprawy.

Powyższe - jak się wydaje - pokazuje całkowitą liczbę prowadzonych postępowań, a zatem tych zakwalifikowanych do spraw uszczuplających VAT dużej wartości (633 postępowania).

Według przekazanych danych znacząco wzrosła również liczba podejrzanych, co do których zastosowano tymczasowe aresztowanie w sprawach związanych z wyłudzeniami podatku VAT w 2015 roku. Były to 164 osoby, natomiast w 2017 roku - 540 osób. Natomiast w I półroczu 2018 roku było to 326 osób²⁰⁶. Dane to zostały powtórzone i częściowo uzupełnione w komunikacie z dnia 9 marca 2020 roku pt. „Manipulacje Wyborczej”. Jednocześnie od 2016 roku prawie trzykrotnie zwiększyła się liczba oskarżonych w najpoważniejszych sprawach związanych z wyłudzeniami podatku VAT.

W komunikacie tym wskazano, że liczba spraw o najpoważniejsze postępowania finansowo-skarbowe (vatowskie) na koniec roku 2015 wynosiła 352, zaś na koniec roku 2019 było to 1187 postępowań. Równocześnie prokuratura zintensyfikowała działania zmierzające do finalizacji prowadzonych postępowań. W 2015 roku skierowano 138 aktów oskarżenia w najpoważniejszych sprawach „vatowskich”, zaś w 2019 roku takich aktów skierowano aż 380.

Wreszcie zawarto pewien determinant pozwalający zakwalifikować sprawę jako najpoważniejsze przestępstwo vatowskie. Otóż wskazano tam, że są to przestępstwa gospodarcze, w wyniku których wystąpiła wartość uszczuplenia lub narażenie na uszczuplenie podatku VAT w kwocie powyżej 1 mln złotych.

W efekcie tych działań w roku 2019, aż 1294 osoby zostały objęte aktami oskarżenia. W roku 2015, a więc przed reformą prokuratury, liczba ta wynosiła zaledwie 329. W okresie tym wzrosła również liczba osób, którym przedstawiono lub zmieniono zarzuty. W roku 2015 wynosiła ona 1328 spraw, a w roku 2019 - 2138. Łączna kwota uszczupień lub narażenia na uszczuplenie objęta zarzutami wyniosła w roku 2015 niecałe 7 mld zł, a w roku 2019 już 22,5 mld zł - a więc wzrosła o ponad 300 proc²⁰⁷.

Powyższa informacja stanowi niejako uzupełnienie danych przedstawionych podczas konferencji prasowej z dnia 10 sierpnia 2017 roku, podczas której Prokurator Krajowy wskazał, że w toku postępowań prowadzonych przez prokuratury od marca 2016 roku podejrzanych **było 2172 osoby**, którym zarzucono uszczuplenie i narażenie na uszczuplenie w podatku VAT na łączną kwotę **13 miliardów 904 milionów 342 tysięcy 455 złotych**. Wobec 330 podejrzanych zastosowano środki zapobiegawcze w postaci tymczasowego aresztowania. Na majątku podejrzanych prokuratorzy dokonali zabezpieczenia majątkowego na łączną kwotę **755**

²⁰⁶ Strona internetowa Prokuratury Krajowej. Komunikat z dnia 6 grudnia 2018 roku.

²⁰⁷ Strona internetowa Prokuratury Krajowej. Komunikat z dnia 9 marca 2020 roku Manipulacje Gazety Wyborczej w publikacji oceniającej pracę prokuratury.

milionów 952 tysięcy 286 złotych²⁰⁸.

Trzeba w tym miejscu zwrócić uwagę na dodatkową kategorię statystyczną, która pojawiła się w trakcie tej konferencji, a obejmuje ona łączną sumę kwot, stanowiących przedmiot zarzutów, która w tym przypadku opiewa na ponad 13 mld zł. Liczba ta ma oczywiście przekonać czytelnika, czy też szerzej społeczeństwo, o ogromnych kwotach wyłudzeń i ma to wymiar propagandowy. Nie negując faktu, że każdy milion wyłudzony z publicznych pieniędzy jest stratą, należy jednak wziąć pod uwagę, że w owej liczbie 2172 zarzutów znajdują się osoby działające ze sobą w porozumieniu, czy też w ramach grup przestępczych i ich zarzuty, mimo, że stawiane oddzielnie, dotyczą tej samej kwoty. Jeżeli zatem zsumowano kwoty ze wszystkich zarzutów, także tych powtarzających się, to kwota ta jest kilkukrotnie zawyżona. Natomiast przy dokonaniu matematycznego podzielenia całości kwoty przez liczbę podejrzanych, daje to w każdym przypadku zarzut odnoszący się do kwoty ok. 6 mln złotych. Dane te uznać należy za nieprawdopodobne.

Warto też podkreślić, iż podczas konferencji z dnia **6 sierpnia 2018 roku** stwierdzono, że: *„Zreformowana prokuratura szczególnie intensywnie zajęła się przestępstwami finansowymi i gospodarczymi, które są szczególnie dokuczliwe dla zwyczajnych Polaków, godzą w prawidłowe funkcjonowanie wolnego rynku i narażają na miliardowe straty Skarb Państwa. Liczba postępowań dotyczących takich przestępstw, a zarejestrowanych w prokuraturze w najważniejszych postępowań związanych z wyłudzeniami ze Skarbu Państwa podatku VAT zwiększyła się w zeszłym roku (w 2017) o 47 proc. w stosunku do 2014 roku, liczba aktów oskarżenia w sprawach dotyczących VAT - prawie dwukrotnie, a liczba podejrzanych objętych nowymi, uzupełnionymi bądź zmienionymi zarzutami - o niemal dwie trzecie. W tego typu sprawach po 2016 roku nastąpił też prawie 3-krotny wzrost liczby oskarżonych w latach 2016-2017, a liczba spraw wzrosła w stosunku do lat 2014-2015 aż o 60 %”*.²⁰⁹

Z bliżej nieznanymi powodami, w tym przypadku poprzestano jedynie na danych procentowych, które jednakowoż nie odpowiadają w żadnym względzie danym liczbowym przedstawianym przez dobroznaną prokuraturę.

Na uwagę zasługuje także, będący niejako kontynuacją raportu Prokuratury Krajowej „*Nowa Prokuratura w świetle danych statystycznych*”, również sygnowany przez Prokuratora Krajowego, dokument – „*Wyzwania i sukcesy – Prokuratura 2019*”²¹⁰. Przestępczości podatkowej poświęcono w nim jedynie 34 wersy, nie licząc strzelistych wykresów graficznych. Z przedstawionych danych, których źródła, do czego można się było już przyzwyczaić, nie ujawniono, wynika m. in., iż liczba objętych koordynacją postępowań przygotowawczych, w których wartość uszczuplenia lub narażenia na uszczuplenie podatku od towarów i usług wyniosła ponad 1 000 000 zł, w 2018 r., w stosunku do 2015 r. wzrosła o ponad 56,3%, czyli z 667 postępowań do 1043 postępowań. Nie pokuszono się przy tym o dodanie dwóch istotnych uwag do prezentowanych danych. Po pierwsze, forma i zakres koordynacji przestępczości

²⁰⁸ Strona internetowa Prokuratury Krajowej. Relacja z konferencji PG i PK.

²⁰⁹ Strona internetowa PK. Sukcesy prokuratury po reformie z 2016 roku.

²¹⁰ <https://pk.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-prokuratury-krajowej/wyzwania-i-sukcesy-prokuratura-2019r>.

podatkowej na szczeblu Prokuratury Generalnej w 2015 r. były zupełnie inne, po drugie zaś brak jest obecnie, co wskazywano powyżej, jasnych kryteriów spraw objętych koordynacją, co powoduje, iż przedstawione dane nie są wiarygodne dla ustalenia faktycznej skuteczności prokuratury w zwalczaniu przestępczości podatkowej. Dane te równie dobrze mogłyby obrazować tezę o wzroście tego rodzaju przestępczości w okresie po 4 marca 2016 r. Identycznie należy traktować przedstawione za analogiczny czasookres dane o wzroście liczby osób oskarżonych (wzrost o 223,4%) i postępowań zakończonych aktem oskarżenia (wzrost o 122,4%).

Dalej, konsekwentnie podążając za poprzednimi opracowaniami przedstawiono dane, dotyczące kwot uszczupień podatkowych objętych zarzutami i kwot narażonych na uszczuplenie, a nadto dane Ministerstwa Finansów o wpływach budżetowych z podatku VAT za lata 2015 i 2018 - formułując przy tym tezę, iż działania kierownictwa Prokuratury Krajowej ukierunkowane na zwalczanie przestępczości podatkowej przełożyły się bezpośrednio na wzrost wpływów budżetowych. Teza ta, oczywiście nie została w żaden sposób udowodniona.

Przedstawianie w oficjalnych opracowaniach Prokuratury Krajowej tego rodzaju danych, stanowi jedynie zabieg propagandowy mający przekonać czytelnika o ogromnych kwotach wyłudzeń i wysokiej skuteczności prokuratury w zwalczaniu przestępstw podatkowych oraz zwiększaniu wpływów budżetowych. Tymczasem faktyczne liczby nie pozwalają na bezkrytyczne podzielenie optymizmu kierownictwa prokuratury o skuteczności podjętych działań w zakresie przestępczości vatowskiej.

Kolejnym zagadnieniem przedstawionym w opracowaniu Prokuratury Krajowej są dane dotyczące zabezpieczeń majątkowych. Wskazują one na ponad 34 % wzrost wartości zabezpieczeń w 2018 r. we wszystkich postępowaniach prokuratury (1.015.171.182,94 PLN) w porównaniu z danymi za rok 2015 (755.112.583 PLN). Dodano przy tym, bez szerszego komentarza, iż wartość zabezpieczonego mienia w oparciu o tzw. „konfiskatę rozszerzoną” stanowi ponad 1/3 wskazanej kwoty. Brak jest przy tym, co istotne informacji, czy wskazana kwota stanowi rzeczywiście zabezpieczone mienie.

Ostatni oficjalny komunikat ukazał się na stronie Prokuratury Krajowej w dniu **1 lipca 2020 roku**, który niewątpliwie był związany z postępowaniem o votum nieufności prowadzonym w stosunku do Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobro²¹¹. W komunikacie tym powtórzono wiele danych statystycznych przedstawionych wcześniej. Przedstawiono jednak bardziej aktualne wyliczenia co do kwoty uszczupień lub narażenia na uszczuplenie objętej zarzutami. W 2015 roku wynosiła ona 7 mld zł, w roku 2018 - 11 mld, a w 2019 r. - 23 mld złotych. Liczba osób, wobec których wydano postanowienia o przedstawieniu zarzutów w roku 2015 wynosiła 1328, w roku 2018 - 1838, a w roku 2019 już 2138. Wskazano, że niemal czterokrotnie wzrosła liczba osób objętych aktami oskarżenia. Wyniosła ona w latach 2015, 2018 i 2019 kolejno 329, 1064 i 1294 osób. Wzrosła liczba

²¹¹ Strona internetowa PK -kolejne działania podejmowane przez Prokuraturę w walce z przestępczością VAT-owską (komunikat z dnia 1 lipca 2020 roku).

postępowań zakończonych aktami oskarżenia. W roku 2015 wynosiła ona 138, w roku 2018 - 307, zaś w roku 2019 - 380.

Stowarzyszenie Prokuratorów „Lex Super Omnia” zmierzając do weryfikacji przedstawianych danych wielokrotnie kierowało wnioski w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej o podanie przez Prokuraturę Krajową metodologii stanowiącej podstawę do ustalania, a następnie obliczania powyższych danych, jednak nie otrzymało odpowiedzi, lub były one na tyle ogólne, iż nie pozwalały na uznanie ich za kryteria opracowywania tych informacji. Z tych powodów i istniejących poważnych rozbieżności w przedstawianych przez Prokuraturę Krajową danych, dotyczących aktywności powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie zwalczania przestępczości podatkowej związanej z podatkiem VAT, a tym samym powstających wątpliwości co do ich rzetelności, Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia podjęło działania, mające na celu sprawdzenie aktywności prokuratury w tym zakresie, przy zastosowaniu metod badawczych zastosowanych i sprawdzonych przy przygotowywaniu raportu „Dobra zmiana w prokuraturze”. **Na uwagę zasługuje fakt, iż raport ten jako jedyny prezentuje nie tylko dane statystyczne, ale podaje także dokładne ich źródła, metodologię ich zbierania oraz zastosowane kryteria. Ponadto w opracowaniu przedstawiono szczegółowo sposób analizy danych i konkluzji, do których powyższe badanie doprowadziło.**

Dlatego dla potrzeb niniejszego opracowania zastosowano identyczne kryteria, na podstawie których pozyskano z prokuratur regionalnych i prokuratur okręgowych dane o prowadzonych przez te jednostki postępowań za lata 2018 - 2019. Dotyczyły one liczby postępowań wszczętych, zakończonych oraz przejętych z innych jednostek oraz stosowanych zabezpieczeń majątkowych, z uwzględnieniem faktycznie zajętych kwot. Dodatkowo wskazano, iż w razie wątpliwości dane te winny uwzględniać postępowania, objęte koordynacją spraw związanych z wyłudzeniami podatku VAT prowadzoną na podstawie polecenia Prokuratora Krajowego z dnia 11 lipca 2016 r. (sygn. nr PK VII PG 406.2.2016).

Mając na względzie wyjątkową niechęć do współpracy ze strony kierownictwa części jednostek organizacyjnych prokuratury, opacznie rozumiejących konstytucyjną zasadę jawności działania organów państwa, uzyskano dane z 9 prokuratur regionalnych oraz 37 prokuratur okręgowych. Nie otrzymano danych z wydziałów zamiejscowych Departamentu do spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej. Prokuratura Krajowa stwierdziła, iż żądana przez Stowarzyszenie informacja stanowi informację przetworzoną i wobec powyższego konieczne jest wykazanie interesu publicznego dla jej przekazania. Podobną argumentacją, co do zasady posługiwały się także prokuratury regionalne i okręgowe, które odmówiły odpowiedzi na skierowane przez Stowarzyszenie wnioski. Zauważyć należy, co konsekwentnie podtrzymuje Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia, iż odmowa udzielenia informacji publicznej i przekazania danych związanych z postępowaniami, których przedmiotem jest przestępczość podatkowa, jak i w innych sprawach, pozbawiona jest podstawy prawnej. Zagadnienie to zostało szerzej omówione w innej części opracowania.

W porównaniu z raportem z 2018 r. żądanych informacji nie przekazały dwie prokuratury

regionalne (w Katowicach i Krakowie). Uzyskano przy tym odpowiedź od 1 prokuratury okręgowej więcej. Tym samym zebrane dane obrazują działalność 82% prokuratur regionalnych i okręgowych, a co za tym idzie dane te mogą być uznane za reprezentatywne.

Dane z prokuratur regionalnych

Z uzyskanych danych z 9 (na 11) prokuratur regionalnych wynika, iż łączna liczba spraw wszczętych w prokuraturach regionalnych w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. wyniosła **58** (w latach 2015 - 2016 była to liczba 150 postępowań), przy czym najwięcej postępowań wszczęto w Prokuraturze Regionalnej w Warszawie (**19**), zaś najmniej w Prokuraturze Regionalnej w Białymstoku (**1**).

Dodając do tego liczbę postępowań przejętych przez prokuratury regionalne z jednostek prokuratur niższego szczebla w liczbie **65** (w okresie porównawczym **138** postępowań przejętych), to daje to łącznie **123 postępowania** wszczętych i kontynuowanych przez 9 prokuratur regionalnych.

Dla porządku należy dodać, iż najwięcej postępowań przejęto w Prokuraturze Regionalnej w Lublinie (21), zaś najmniej w Prokuraturach Regionalnych w: Łodzi, Lublinie i Rzeszowie (po 2).

W porównaniu do pierwszych dwóch lat funkcjonowania prokuratur regionalnych oznacza **to spadek aż o 57,3%**. Przyjmując nawet, iż liczba ta jest większa statystycznie o 26 spraw z dwóch prokuratur, które nie udostępniły danych to i tak nie przekracza ona liczby 150 spraw.

Widoczny jest również znaczny spadek wszczynanych postępowań przez prokuratury regionalne, stojące - według przyjętej przez Ministra Sprawiedliwości i kierownictwo Prokuratury Krajowej narracji - w pierwszym szeregu walki z przestępczością podatkową, w porównaniu do poprzednio badanego okresu.

Zauważyć nadto należy, iż w prokuraturach regionalnych, w których utworzono rzekomo wyspecjalizowane wydziały finansowo - skarbowe, sprawy, których przedmiotem jest przestępczość podatkowa związana z podatkiem VAT, co wynika z ich deklarowanej liczby, nie stanowią większości w referatach prokuratorów²¹².

Z danych statystycznych wynika nadto, iż Prokuratury Regionalne w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. zakończyły **97** postępowań, w tym decyzją merytoryczną **76** spraw. Skierowano 46 aktów oskarżenia, 1 wniosek o warunkowe umorzenie postępowania (łącznie objęto nimi 218 osób). Zebrane dane pozornie wskazują na wzrost liczby spraw zakończonych o blisko 73%, jednakże zauważyć należy, iż większość z zakończonych postępowań (47) została wykazana przez jedną jednostkę - Prokuraturę Regionalną w Białymstoku. Prokuratura Regionalna w Lublinie i we Wrocławiu, to jednostki, które w badanym okresie nie zakończyły

²¹² Dla przykładu w Prokuraturze Regionalnej w Gdańsku na jednego prokuratora Wydziału Finansowo – Skarbowego przypada średnio 1,82 sprawy z badanej kategorii.

żadnego postępowania, co oczywiście budzi pewne zdumienie, szczególnie gdy uwzględni się przekazywane informacje o nadzwyczajnej skuteczności prokuratury. Nadmienić przy tym należy, iż w sprawach o przestępstwa, których przedmiotem był podatek VAT, gdzie prokuratury regionalne kierowały akty oskarżenia zapadło 15 wyroków (10 prawomocnych) i skazano 43 osoby,

Dane z prokuratur okręgowych

Interesująco prezentują się także dane uzyskane z 37 na 45 prokuratur okręgowych (80%). Łączna liczba spraw wszczętych w prokuraturach okręgowych w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. wyniosła **565**, przy czym najwięcej postępowań wszczęto w prokuraturze Okręgowej w Lublinie (**142**), co oczywiście budzi pewne zaskoczenie i wymaga pogłębionych analiz. Może się bowiem okazać, że ta liczba została w sposób sztuczny wygenerowana poprzez wyłączanie spraw do odrębnego prowadzenia. W porównaniu do okresu poprzedniego, tj. od 4 marca 2016 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. liczba wszczętych postępowań wzrosła o **49% czyli o 186 postępowań**. I znowu na uwagę zasługuje fakt, iż za wykazanim statystycznie wzrostem znajdują się dane przekazane przez dwie jednostki: Prokuraturę Okręgową w Lublinie i Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu, które łącznie wszczęły 228 postępowań.

Odmienne sytuacja wygląda w sprawach przejętych z jednostek niższego szczebla - prokuratur rejonowych. Prokuratury Okręgowe przejęły jedynie 176 spraw, co w porównaniu do okresu od 4 marca 2016 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. oznacza spadek o **29%**. Prokuratury Okręgowe w badanym okresie zakończyły 504 sprawy (w okresie 4 marca 2016 roku do 31 grudnia 2017 roku - 284), w tym decyzją merytoryczną - 378. Aktów oskarżenia i wniosków o warunkowe umorzenie skierowano 227 (wobec 689 osób oskarżonych), 146 spraw zakończono umorzeniem, zaś 5 odmową wszczęcia. Sądy wydały 72 wyroki (68 prawomocnych). W tym czasie wydano wyroki skazujące wobec 167 osób.

Reasumując, na podstawie mało zobiektywizowanych danych Prokuratury Krajowej można założyć, iż w okresie 2016 - 2019 nastąpił pewien wzrost spraw o poważne przestępstwa vatowskie²¹³ **z 352 spraw w 2015 roku, poprzez 915 spraw w 2017 roku, w 2018 roku – 1043 sprawy (w I półroczu -963 sprawy) aż do 1187 spraw w 2019 roku**. Jednakże liczba ta w żaden sposób nie przekształciła się w jakość postępowań przygotowawczych. Jeżeli bowiem nawet przyjąć trzykrotny wzrost liczby postępowań przygotowawczych, to ilość podejrzanych wzrosła jedynie o 60%. Należy także podkreślić, iż jest to liczba spraw prowadzonych w danym roku, a zatem obejmuje także postępowania, które zostały wszczęte w latach poprzednich. Mając zaś świadomość charakterystycznego dla dobrozmiarowej prokuratury wzrostu spraw

²¹³ W odpowiedzi na pismo Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia, Prokuratura Krajowa w dniu 27 lutego 2020 roku udzieliła odpowiedzi, iż o zaliczeniu sprawy do kategorii najpoważniejszych przestępstw vatowskich decydowała treść §28 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 roku regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury. Należy podkreślić, iż przepis ten posługuje się pojęciem „poważny” i „mienie wielkiej wartości” (powyżej 1 mln zł.). Wskazano jednak, że oprócz wysokości uszczuplenia uwzględniano stopień skomplikowania sprawy, ilość zaangażowanych podmiotów, transgraniczny charakter przestępczości oraz działanie w zorganizowanej grupie przestępczej.

długotrwałych należy założyć, że dane z 2019 roku obejmują w znacznej mierze sprawy wskazane w latach poprzednich uzupełnione pewną liczbą spraw nowych.

Podkreślenia wymaga, iż w latach 2010-2015 wszczętych zostało 854 postępowania o przestępstwa vatowskie, podczas gdy z danych uzyskanych z prokuratur okręgowych i apelacyjnych wynika, iż w okresie 4 lat, tj. od 4 marca 2016 roku do 31 grudnia 2019 roku postępowań tych **wszczęto 1132**. Biorąc poprawkę na brak części danych i trochę krótszy okres działania prokuratury dobrej zmiany nie są to dane porażające, przynajmniej w takim aspekcie jak głosi to w swoich wypowiedziach Prokurator Generalny i jego Pierwszy Zastępca.

Jeśli chodzi o liczbę podejrzanych, to ten wyznacznik akurat wzrósł z liczby 1328 **w 2015 r. (za czasów niezależnej prokuratury) do 2172 osób w połowie 2017 roku i podobnej liczby w 2019 roku wynoszącej 2138 osób**. Warto jednak zwrócić uwagę na bardzo ciekawy aspekt związany z liczbą spraw prowadzonych przeciwko osobie, ewentualnie liczbę osób podejrzanych w sprawie.

Trzeba bowiem zwrócić uwagę, iż w 2015 roku na 352 prowadzone sprawy zarzuty przedstawiono 1328 osobom, co daje przeciętne ok. 4 osób na sprawę. Tymczasem w 2019 roku na 1187 zarzuty ogłoszone zostały 2138, co oznacza statystycznie mniej niż 2 osoby na jedno postępowanie. Dane te na wskazują na trudności z ustalaniem sprawców lub co bardziej prawdopodobne na generowaniu znacznej liczby postępowań dla celów statystycznych, które nie dają przesłanek do ogłoszenia zarzutów, a są prowadzone w celu prezentowania sukcesów dobrozmiannowej prokuratury. Trzeba bowiem podkreślić, iż dotychczasowe obserwacje jej działalności pokazują jednoznacznie, iż w pewnym kategoriach spraw nie podejmuje się decyzji merytorycznych (najczęściej o umorzeniu postępowania) z uwagi na dążenie do wykorzystania faktu prowadzenia konkretnego śledztwa dla realizacji partykularnych interesów.

W kontekście danych przedstawianych przez Prokuraturę Krajową interesującym, acz bardzo mało wiarygodnym miernikiem, epatowanym w trakcie konferencji prasowych, jest wartość lub kwota narażenia na uszczuplenie należności publicznoprawnej, która objęta została zarzutami. W 2015 r. miała to być to kwota prawie 7 mld zł, która do połowy 2017 roku miała wzrosnąć do 13 miliardów 904 milionów 342 tysięcy 455 złotych, a w roku 2019 do 22,5 mld zł.

Przy ocenie tego wskaźnika należy wszakże wziąć pod uwagę niejasną metodologię obliczania tych wartości, albowiem obejmuje ona te same wielkości, które znajdują się w liczbie większej grupy osób podejrzanych. Dotyczy to spraw wieloosobowych, gdzie wyłudzenia tych samych kwot zarzuca się większej grupie osób.

Weryfikacja danych podawanych przez kierownictwo Prokuratury Krajowej, mających przekonać odbiorcę o kluczowym wpływie zmian dokonanych w 2016 r. na skuteczność ścigania „mafii vatowskiej” nie znalazło potwierdzenia w danych przekazanych Stowarzyszeniu Prokuratorów Lex Super Omnia przez wskazane jednostki organizacyjne prokuratury w liczbie 9 prokuratur regionalnych i 37 prokuratur okręgowych, nawet przy

uwzględnieniu konieczności statystycznego ich powiększenia o 20% (co jest związane z brakiem informacji z części jednostek organizacyjnych). Dane te obejmujące kolejny 2 - letni okres potwierdziły zasadność spostrzeżeń i wniosków zaprezentowanych w raporcie Stowarzyszenia z 2018 r. „Dobra zmiana w prokuraturze”. Zwrócić należy uwagę, iż kierownictwo Prokuratury Krajowej wielokrotnie prezentowało publicznie stanowisko sprowadzające się do stwierdzenia, iż dopiero po dokonaniu zmian organizacyjnych wprowadzonych ustawą - Prawo o prokuraturze, prokuratorzy realnie zabrali się do zwalczania przestępczości podatkowej związanej z wyłudzeniami podatku VAT, zaś przed zmianą struktury organizacyjnej prokuratury, tego rodzaju działalność nie była podejmowana lub była podejmowana jedynie w ograniczonym zakresie.

Należy zwrócić uwagę, iż prokuratury regionalne, w których miała koncentrować się działalność związana z prowadzeniem najpoważniejszych spraw o przestępstwa podatkowe, gdzie utworzono specjalne wydziały finansowo - skarbowe, w których wyspecjalizowani prokuratorzy mieli postawić tamę wyłudzeniom podatku VAT i odzyskiwać dla Skarbu Państwa miliardy złotych, tylko w części realizują stawiane im zadania. W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. jednostki te zanotowały spadek wszczynanych i przejmowanych postępowań aż o 57,3 %.

Skonstatować zatem należy, iż prokuratorzy wyspecjalizowanych wydziałów finansowo - skarbowych mają w swoich referatach znikomą liczbę spraw, których przedmiotem byłyby przestępstwa podatkowe związane z wyłudzeniem podatku VAT. Dla przykładu w Prokuraturze Regionalnej w Gdańsku prowadzili w okresie dwóch lat, średnio dwie sprawy wskazanej kategorii. W istocie rzeczy ciężar zwalczania przestępczości vatowskiej przejęły prokuratury okręgowe prowadzące 2/3 wszystkich spraw.

Łącznie zatem jednostki szczebla regionalnego i okręgowego, które w świetle obowiązujących regulacji mają zajmować się tego rodzaju przestępczością prowadziły w okresie ostatnich 2 lat - 623 wszczęte na nowo postępowania oraz 240 postępowań przejętych z jednostek niższego szczebla (prokuratur rejonowych i okręgowych). Oznacza to, że rocznie wpływ spraw do tych prokuratur można szacować na około 500 spraw (po zwiększeniu o 20%), co przy uwzględnieniu 46 jednostek organizacyjnych wskazuje, iż średnio do prokuratury w ciągu roku wpływało kilkanaście spraw. Z całą pewnością nie skutkowało to nadmiernym obciążeniem tych jednostek, nawet przy uwzględnieniu, że sprawy vatowskie mogły być prowadzone również na szczeblu Wydziałów Zamiejscowych Prokuratury Krajowej (w niewielkiej liczbie), a także w prokuraturach rejonowych.

Zabezpieczenia majątkowe

Kwestią wielokrotnie podnoszoną przez Prokuratora Generalnego i jego zastępców przy różnego rodzaju konferencjach, wystąpieniach była szczególna rola prokuratury w odzyskiwaniu zagarniętego przez sprawców wyłudzeń vatowskich mienia przejawiająca się w kwotach zabezpieczenia majątkowego.

W komunikacie z dnia **20 listopada 2017 roku** Prokurator Generalny wskazał między innymi, że po zmianach ustrojowych w prokuraturze zabezpieczono majątek sprawców o wartości ponad 1 miliarda złotych²¹⁴. Podczas tej samej konferencji prokurator Violetta Kowalska Zastępca Dyrektora Departamentu do Spraw Przystępczości Gospodarczej Prokuratury Krajowej wskazała, że w I półroczu 2013 roku zabezpieczono majątek sprawców o wartości niespełna 100 milionów złotych. W analogicznym okresie 2014 i 2015 roku zabezpieczono majątek o wartości ok. 160 milionów złotych. Natomiast w I półroczu 2017 roku zabezpieczono majątek sprawców o wartości 0,5 miliarda złotych.²¹⁵ zaś pod koniec roku wartość ta sięgnęła 1 mld zł. Należy zatem skonstatować, zestawiając liczbę podaną przez Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobrę, że przez kolejne 4 miesiące (w tym dwa wakacyjne) działalność Prokuratury była tak efektywna, iż zabezpieczono kolejne 500 mln złotych. Wydaje się to być mało prawdopodobne.

W trakcie konferencji z dnia **6 sierpnia 2018 roku** wskazano z kolei, że aż o 89 proc. wzrosła wartość faktycznie zabezpieczonego mienia - z 755 mln zł w 2015 roku do ponad 1,43 mld zł w 2017 roku. Jest to szczególnie ważne, ponieważ pozbawianie sprawców owoców ich przestępczej działalności, to warunek skutecznego zwalczania przestępczości gospodarczo-finansowej. Pomocnym prokuraturze instrumentem prawnym jest przy tym nowo wprowadzona tzw. konfiskata rozszerzona. Ważne w tym wszystkim jest to, że wartość zabezpieczonego z tytułu konfiskaty rozszerzonej w 2017 roku przekroczyła 565 mln zł.

Natomiast podczas konferencji z dnia **6 grudnia 2018 roku** wskazano, że:

- w 2015 r. prokuratorzy zabezpieczyli mienie wartości 303 500 000 zł (co stanowi zmniejszenie o 452 mln wobec wcześniej prezentowanych danych),
- w 2017 r. prokuratorzy zabezpieczyli mienie wartości ponad 1 430 000 000 zł,
- w I półroczu 2018 r. została zabezpieczona kwota ponad 630 000 000 zł²¹⁶.

Dane te zostały także przedstawione w raporcie „*Nowa prokuratura w świetle danych statystycznych*”.

W komunikacie pt. „*Manipulacje Wyborczej z dnia 9 marca 2020 roku*” przedstawiono informację, że w 2011 roku wartość zabezpieczonego mienia wynosiła zaledwie 159 mln złotych, zaś w latach 2017 - 2018 wyniosła prawie 2,5 mld złotych, a w 2019 roku - 3 mld 946 mln złotych.

Dane te w zamiarze autorów miały pokazać niesłuchanie wielki wzrost kwot zabezpieczeń majątkowych, co w aspekcie propagandowym miało z kolei potwierdzać tezę o dużej skuteczności prokuratury pod kierownictwem Zbigniewa Ziobry i Bogdana Święczkowskiego

²¹⁴ Strona internetowa PK. Komunikat z dnia 22 listopada 2017 roku z konferencji prasowej Prokuratora Generalnego.

²¹⁵ Tamże.

²¹⁶ Strona internetowa Prokuratury Krajowej. Relacja z konferencji z dnia 6 grudnia 2018 roku.

- autorów rzekomego sukcesu. Tak zresztą mówił o swoim Szefie jego bezpośredni podwładny Michał Wójcik, który w Polskim Radiu.²⁴ w dniu 13 lutego 2020 roku grzmiał: „*To minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro wypowiedział tak naprawdę wojnę przestępcom gospodarczym, a więc tym, którzy okradają społeczeństwo. Mówię tutaj o mafiach różnego rodzaju, m.in. mafii watowskiej*”.

Fakty co do wartości zabezpieczonego mienia i skuteczności działań związanych z odbieraniem sprawcom mienia są zgoła inne.

Jeśli bowiem wziąć pod uwagę przedstawiane w różnych publikacjach i komunikatach dane, to według kierownictwa prokuratury w okresie dobrej zmiany wartość zabezpieczonego mienia przedstawiała się następująco:

- 2016 - brak danych,
- 2017 - 1 mld 430 000 zł,
- 2018 - ok. 1 mld zł,
- 2019 - 3 mld 946 000 zł,

łącznie 6 mld 860 mln zł²¹⁷. Trudno jest przy tym stwierdzić, czy dane te dotyczą tylko przestępczości watowskiej, czy też szerzej przestępczości gospodarczej, a nie można wykluczyć, iż wszystkich zabezpieczeń zrealizowanych przez prokuratury. Kierownictwo prokuratury prezentując powyższe dane unika przekazania bardziej precyzyjnych danych dotyczących sposobu ich gromadzenia, metodologii obliczania, jak również wskazania charakteru przestępczości, której dotyczą. Przekazując zatem informację o skuteczności działań w sprawach watowskich przedstawia się dane dotyczące zabezpieczeń zrealizowanych we wszystkich sprawach, które i tak wielokrotnie są rozbieżne.

Do tego dochodzi przeciwstawienie tym danym dowolnie wybranych wartości z okresu funkcjonowania niezależnej prokuratury:

- 2011 - 159 000 000 zł,
- 2013 - 2015 - łącznie ok 2 mld 100 mln zł²¹⁸.

Wartości te budziłyby respekt, o ile znajdowałyby odzwierciedlenie w sprawozdaniach Prokuratury Krajowej. Jeśli bowiem weźmie się pod uwagę oficjalne dane Prokuratury Krajowej, to wartość zastosowanego zabezpieczenia w ciągu 3 lat bardzo intensywnej i rzekomo skutecznej pracy, wyniosła niespełna 1 mld 800 mln zł, podczas gdy w okresie 3 lat poprzedzających (2013-2015) stanowiła łącznie 1 267 835 958 zł.

²¹⁷ Strona internetowa Prokuratury Krajowej. Manipulacje Wyborczej z dnia 9 lutego 2020 roku.

²¹⁸ Tamże.

	Ilość spraw w których zastosowano zabezpieczenie majątkowe.	Ilość podejrzanych	Łączna kwota
2013	56.716	60.376	363.533.158
2014	51.817	55.155	600.793.700
2015	28.400	30.820	303.509.100
2016	19.434	21.109	251.889.855
2017	36.852	39.810	474.873.197
2018	37.578	40.881	1.049.806.591
2019	40.980	44.768	1.058.807.657

Z powyższego zestawienia w sposób bezsprzeczny wynika, że łączna kwota mienia zabezpieczonego w latach 2013 - 2015, czyli czasach niezależnej prokuratury, wyniosła łącznie 1 267 835 958 zł i w żaden sposób nie jest pięciokrotnie niższa od łącznej kwoty zabezpieczonego mienia w latach 2016 - 2017, która wynosi 726 763 052 zł. Na tle prezentowanych danych, zupełnie niejasne są skutki promowanych rozwiązań, dotyczących konfiskaty rozszerzonej. Dane te odnoszą się generalnie do stosowania instytucji zabezpieczenia majątkowego we wszystkich sprawach. Niezwykle trudno wyodrębnić z nich informacje dotyczące stricte postępowań vatowskich, albo są one bardzo rzadko prezentowane. Dostrzegalną jest bowiem tendencja do generalizowania ze strony kierownictwa prokuratury i prezentowania danych zbiorczych w celu przedstawienia możliwie najwyższych wartości.

Tymczasem wielkość zabezpieczenia majątkowego, także w ocenie Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia jest i była najistotniejszym miernikiem wskazującym na skuteczność walki z przestępczością podatkową, której przedmiotem są wyłudzenia w podatku VAT. Wskaźnik ten ma obiektywny charakter, a w szczególności przy uwzględnieniu kwoty rzeczywiście zabezpieczonego mienia. Zarówno raport z 2018 roku jak i niniejsze opracowanie szczególną uwagę przykładają właśnie do kwestii zabezpieczeń majątkowych. Jak ustalono w dokumencie „Dobra zmiana w prokuraturze”, wartość zabezpieczonego mienia przez wszystkie były prokuratury apelacyjne w okresie od 1 stycznia 2010r. do 3 marca 2016 r. wyniosła **838.172.609,90** PLN, zaś w okresie dwóch kolejnych lat (od 4 marca 2016 r. do 31 grudnia 2017 r.) wzrosła on do kwoty **1.039.676.973,21** PLN..

Tymczasem w komunikacie z dnia **1 lipca 2020 roku** Prokuratura Krajowa omawiając kolejne sukcesy dobrozmiannowej prokuratury poinformowała, że w sprawach vatowskich w 2018 roku zabezpieczono mienie w wysokości przekraczającej **460 mln złotych**, natomiast w 2019 roku

już 669 mln złotych²¹⁹.

Powyższe dane mogłyby wskazywać na zdecydowanie większą aktywność jednostek organizacyjnych prokuratury w odzyskiwanie mienia należącego do sprawców przestępstw godzących w obowiązki podatkowe i niejako potwierdzałoby słuszność idei przeniesienia kompetencji do prowadzenia tego rodzaju postępowań na szczeblu prokuratur regionalnych.

Jak się jednak okazuje miało to wymiar pozorny, albowiem dane z prokuratur regionalnych i okręgowych pokazują zupełnie inny stan i to przy założeniu, że może być on nieco korzystniejszy. Należy bowiem zaznaczyć, że dane te pochodzą z 82% jednostek organizacyjnych (36 z 45 prokuratur okręgowych i 9 z 11 prokuratur regionalnych), ale jest to efekt ich specyficznego podejścia do traktowania norm ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej.

Z pozyskanych informacji wynika, że Prokuratury Regionalne w okresie do 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku wydały postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym w sprawach vatowskich o łącznej wartości **169 565 123,80 zł**, zaś wysokość rzeczywiście zabezpieczonego mienia wyniosła **168 319 874,74 zł**. Podkreślić przy tym należy, iż Prokuratura Regionalna w Gdańsku i Prokuratura Regionalna w Lublinie nie podały danych o zabezpieczeniach majątkowych. Porównując wartość zabezpieczonego mienia z okresem od 4 marca 2016 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. (**1.039.676.973,21 zł**) zauważalny jest spadek zabezpieczeń majątkowych w prokuraturach szczebla regionalnego aż o 83,8% w tzw. sprawach vatowskich. Dane to mogłyby ulec poprawie, gdyby Prokuratury Regionalne w Krakowie i Katowicach udzieliły odpowiedzi na zapytania kierowane w trybie przepisów o dostępie do informacji publicznej.

Prokuratury Okręgowe, które jak wykazano prowadzą zdecydowanie większą liczbę spraw tej kategorii, w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. wykazały łączną wartość zabezpieczenia majątkowego na poziomie **25 256 345,12 zł**, zaś wysokość rzeczywiście zabezpieczonego mienia wyniosła **20 542 360,12 zł**. Podobnie jak w przypadku prokuratur regionalnych nastąpił znaczący spadek wartości zabezpieczeń majątkowych, w stosunku do dwóch pierwszych lat funkcjonowania tzw. „dobrozmianowej” prokuratury. Spadek ten wyniósł aż 34,62%. Okazuje się, że jednostki szczebla okręgowego prowadzące blisko 2/3 spraw dotyczących przestępstw vatowskich dokonują rocznie zabezpieczeń majątkowych na poziomie kilkunastu milionów, co budzi ogromną konsternację.

Mając bowiem na uwadze, iż 36 jednostek organizacyjnych, które udostępniły dane prowadziło w latach 2018 - 2019, 565 postępowań nowo wszczętych, to zabezpieczenie w tym czasie kwoty sięgającej 20 milionów złotych nie jawi się jako szczególny sukces.

Zgromadzone dane za okres 2018-2019 wskazują, że łącznie zabezpieczono mienie o wartości 194 821 468,92 zł, przy czym wartość rzeczywiście zabezpieczonego mienia to 188 862 234,86

²¹⁹ Strona internetowa PK. Kolejne działania podejmowane przez Prokuraturę w walce z przestępczością VAT-owską (komunikat z dnia 1 lipca 2020 roku).

zł.

W tym kontekście ważne jest wszakże to, że uzyskane z konkretnych jednostek organizacyjnych zajmujących się ściganiem przestępczości vatowskiej informacje nie potwierdzają oficjalnych i bardzo optymistycznych danych o skuteczności organów prokuratury. Wynika z nich bowiem, że w latach 2018 - 2019 roku realnie nie zabezpieczono więcej, aniżeli 300 mln złotych i to przy uwzględnieniu faktu braku danych ze wszystkich jednostek. Nie wydaje się jednak, aby dwie jednostki szczebla regionalnego i 9 jednostek okręgowych, a nawet jednostki rejonowe mogły zabezpieczyć 700 mln zł brakujących do potwierdzenia statystyk prezentowanych przez Prokuraturę Krajową.

Nie budzi jednak wątpliwości, iż nastąpił generalny spadek wartości zastosowanych zabezpieczeń majątkowych w sprawach vatowskich. W konsekwencji należy bardzo sceptycznie podchodzić do informacji przekazywanych przez Prokuraturę co do wartości zabezpieczonego mienia i metodologii jego wyliczania. W istocie rzeczy nigdy nie przedstawiono żadnych konkretnych wyliczeń połączonych z sygnaturami spraw, które miałyby uwiarygodnić przekaz o znacznych sukcesach w odbieraniu przestępcom zysków uzyskanych w wyniku ich działalności.

Przedstawione dane mogą zaskakiwać, w szczególności zaś w kontekście wprowadzonych zmian legislacyjnych dotyczących konfiskaty rozszerzonej, którymi tak epatowało Ministerstwo Sprawiedliwości i Prokuratura Krajowa. **W założeniu zmiany te miały spowodować zwiększenie kwoty zabezpieczeń majątkowych stosowanych w sprawach nowych, a więc wszczynanych przez prokuratury regionalne i okręgowe w okresie po 27 kwietnia 2017 r., czyli po dacie wejścia w życie przepisów dotyczących konfiskaty rozszerzonej, czego jednak nie zaobserwowano w analizowanych danych statystycznych.**

W świetle przedstawionych danych, cytowane wcześniej słowa Michała Wójcika, noszą jedynie znamiona niepopartej żadnymi danymi propagandy. Podobnie należy traktować znajdujący się we wspomnianym powyżej opracowaniu „*Wyzwania i sukcesy - Prokuratura 2019*” komentarz o efektywności działań zapoczątkowanych przez kierownictwo prokuratury w 2016 roku i ich znaczeniu dla budżetu państwa.

Dla porządku należy jedynie podać, iż gdyby orzeczono przepadek całości kwot zabezpieczonych przez wszystkie jednostki prokuratur, które przekazały dane Stowarzyszeniu Prokuratorów Lex Super Omnia na rzecz Skarbu Państwa, kwota ta stanowiłaby około 0,11% dochodów budżetu pochodzących z podatku VAT w 2018 r.

Dane zgromadzone przez Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia w swej istocie potwierdzają tezę o nadzwyczajnych działaniach propagandowych, które miały przykryć brak realnych sukcesów. Zresztą faktyczne dane znajdujące się w oficjalnych statystykach nie potwierdzają wielkich kwot wskazywanych podczas konferencji kierownictwa prokuratury.

Należy także odnotować, iż Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Prokuratura Krajowa, w dalszym ciągu nie podejmują działań mających na celu przystąpienie Rzeczypospolitej Polskiej

do projektu Prokuratury Europejskiej. Szczegółowe uwagi w tym zakresie przedstawiono w raporcie „Dobra zmiana w prokuraturze”. Pozostają one w całości aktualne dzisiaj. Brak sukcesów prokuratury w ściganiu przestępstw podatkowych związanych z wyłudzeniami podatku VAT należy upatrywać także w braku aktywności na tym polu. Ma to istotne znaczenie, w szczególności w perspektywie walki z przestępczością podatkową związaną z podatkiem VAT, której znaczna część (praktycznie wszystkie tzw. karuzele podatkowe) ma charakter transgraniczny, zaś wykluczenie Polski ze ścisłej współpracy w tym zakresie pozbawiło nas możliwości skutecznej walki z tego rodzaju przestępczością.

Można jedynie wyrazić nadzieję, iż niniejsza publikacja skłoni kierowników tych jednostek, a także Prokuratora Krajowego do przedstawienia pełnych danych wraz ze wskazaniem jasnych kryteriów ich gromadzenia. Trudno zrozumieć, jak możliwym jest ukrywanie danych, które mają świadczyć o sukcesie prokuratury „dobrej zmiany”.

PODSUMOWANIE

Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia od czterech lat patrzy na ręce tzw. dobrej zmiany w prokuraturze. Po 2 latach jej funkcjonowania opracowaliśmy raport koncentrujący się przede wszystkim na przedstawieniu tsunami zmian kadrowych, które doprowadziło do ukształtowania prokuratury na wzór i podobieństwo pożądane przez władzę wykonawczą.

Wtedy jeszcze nie mogliśmy przewidzieć, jakie będą efekty tych zmian, niemniej jednak „z kronikarskiego obowiązku” chcieliśmy je dokumentować. Przyjrzelśmy się praktyce kierowania prokuraturą przez Zbigniewa Ziobrę oraz wdrażanemu przez niego modelowi zarządzania kadrami, określone przez jego szkolnego kolegę i najbliższego współpracownika - Prokuratora Krajowego Bogdana Świączkowskiego metodą „*kija i marchewki*”.

Nowe praktyki menadżerskie dały nam asumpt do opracowania kolejnego raportu zatytułowanego „*Królowie życia w prokuraturze dobrej zmiany*”, tym razem skupiającego się na prokuratorach, którzy nie bez własnej korzyści, z zamkniętymi oczami, wsparli ideę nowej prokuratury zorganizowanej na miarę XXI wieku.

Trzeci z naszych raportów opisuje prokuraturę sprzed i z czasów pandemii.

Mimo zmian kadrowych i sypiących się benefitów dla „elastycznie” ukształtowanej kadry orzeczniczej prokuratury, efektów jej pracy nie widać. Cztery lata „dobrej zmiany” w prokuraturze pokazały, że głównym celem „reform” była wymiana kadrowa prokuratorów, a nie usprawnienie funkcjonowania, poprawa merytorycznej pracy, czy szybkości prowadzonych postępowań przygotowawczych. Nie podjęto bowiem jakichkolwiek działań o charakterze prawnym czy organizacyjnym, które pozwoliłyby na sformułowanie odmiennej konkluzji. Powyższe potwierdzają dane statystyczne za lata 2016 - 2019, które wskazują na systematyczny wzrost postępowań długotrwałych, co oznacza naruszenie prawa obywatela do rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

W ostatnich czterech latach w porównaniu do roku 2014 liczba spraw trwających powyżej 6 miesięcy wzrosła o około 270%, w przypadku spraw starszych – do 370 – 390%, przy porównywalnym wpływie spraw.

Liczba osób, wobec których stosowano w postępowaniu przygotowawczym izolacyjny środek zapobiegawczy, w stosunku do roku 2014 wzrosła o 226 % (w przypadku aresztu przekraczającego 1 rok) oraz o 443 % (w przypadku aresztu przekraczającego 2 lata). Należy zauważyć, że stały wzrost ilości tymczasowych aresztowań odbywa się przy spadku statystyk dotyczących ujawnionych przestępstw i prowadzonych postępowań przygotowawczych.

Dotychczasowa praktyka funkcjonowania prokuratury pokazała, że jest ona wykorzystywana do załatwiania partykularnych interesów politycznych. Jej upolitycznienie doprowadziło do sytuacji, w której znaczna część sił i środków skoncentrowana jest na sprawach istotnych dla rządzących lub też na prowadzeniu postępowań dotyczących przeciwników politycznych i

zwykłych obywateli, uczestniczących w różnych formach społecznych protestów w obronie praworządności w Polsce.

Cel polityczny stał się w prokuraturze dominujący wobec przepisów prawa i orzecznictwa, zaś fakty i ich ocena prawnokarna dostosowywane są w wielu przypadkach do partykularnych interesów politycznych.

Sztandarowe hasło kierownictwa prokuratury o odciążeniu prokuratur rejonowych zostało zrealizowane, ale poprzez zastosowanie odciążenia kadrowego. W jednostkach tych sytuacja jest bardzo poważna, wakatów przybywa, zwiększa się liczba spraw w referatach, a obowiązków nie ubywa.

Fikcją okazała się nie tylko likwidacja nadzoru (który uległ jeszcze większej rozbudowie), ale także sztandarowy projekt apologetów „dobrej zmiany”, polegający na powierzeniu prowadzenia postępowań przygotowawczych prokuratorom funkcyjnym. Do perfekcji natomiast opanowano sztukę gromadzenia informacji, w których wytworzenie zaangażowani są prokuratorzy na co dzień prowadzący lub nadzorujący postępowania przygotowawcze. Najbardziej jaskrawym tego przykładem jest polecenie systematycznego przekazywania Prokuraturze Krajowej przez jednostki podległe danych o tzw. realizacjach oraz istotnych przesłuchaniach i przeszukaniach. Wydaje się, że mają one służyć nie tyle koordynacji ścigania przestępczości, co dostarczaniu „wsadu merytorycznego” dla służb medialnych Prokuratora Generalnego.

Prokuratura „dobrej zmiany” to urząd, który nie liczy kosztów funkcjonowania (te są nie bagatelne) i chętnie rozdaje nagrody finansowe swoim sympatykom i powiernikom. Łączna suma nagród wypłaconych w 2019 r. (bez danych z prokuratur regionalnych w Katowicach oraz Krakowie, a nadto prokuratur okręgowych w Katowicach, Krakowie oraz Kielcach) wyniosła nie mniej niż 575 000 zł. Nagradzani są przede wszystkim prokuratorzy pozostający na delegacjach do jednostek wyższego szczebla, a także pełniący funkcje kierownicze dyrektorów departamentów czy też naczelników wydziałów w Prokuraturze Krajowej.

Tak jak w latach poprzednich, dominują nagrody przyznawane prokuratorom pełniącym obowiązki w Prokuraturze Krajowej.

W ramach modelu *kija i marchewki* kontynuowany jest rozbudowany system delegacji do jednostek wyższego szczebla. Jego skutkiem jest wydrenowanie prokuratur rejonowych, które zmagają się z permanentnym brakiem w obsadzie etatowej. Z jednej strony tworzy się armię posłusznych, znacząco lepiej wynagradzanych prokuratorów delegowanych do wyższych jednostek, o wątplym statusie stanowiskowym, którym w prokuraturach okręgowych, regionalnych oraz Prokuraturze Krajowej powierza się prowadzenie najpoważniejszych postępowań, z drugiej zaś strony powstałe braki kadrowe w prokuraturach rejonowych uzupełnia się pojedynczymi powołaniami asesorów prokuratorских (z pominięciem procedury konkursowej). Niektórzy z nich trafiają na delegacje do prokuratur regionalnych.

Taki nowatorski sposób funkcjonowania prokuratury sporo kosztuje. Przypomnieć należy, iż w 2019 roku na wynagrodzenia osobowe prokuratorów, asesorów i aplikantów wydatkowano **1.026.636.843** zł, co stanowi kwotę wyższą o 86 mln zł niż w 2018 roku. Znacznie wzrosły nadto **wydatki na podróże służbowe z 9.112.000 zł w 2015 roku, 13.476.273 zł w 2017 roku**

i 14.491.679 zł w 2018 roku do kwoty **14.838.981 zł** w **2019** roku. Na szczególną uwagę zasługują wydatki na krajowe podróże służbowe Prokuratury Krajowej, które w 2017 roku, wyniosły **5.817.856 zł**, w 2018 roku wzrosły do **6.554.579 zł** zaś w 2019 roku wyniosły **7.100.564 zł**, co stanowi **48%** wydatków na ten cel w skali całego kraju i **31,4%** wydatków Prokuratury Krajowej na wynagrodzenia prokuratorskie.

Kwota ta szokuje, biorąc pod uwagę ilość osób zatrudnionych w Prokuraturze Krajowej, bez prokuratorów delegowanych do wydziałów zamiejscowych, których koszty delegacji służbowych pokrywają prokuratury regionalne.

Epidemia COVID-19 postawiła przed prokuratą nowe wyzwania, którym - jak się wydaje - urząd ten nie zdołał sprostać. Nie zapewniono odpowiednich wytycznych dotyczących działania prokuratury w czasach pandemii, jak również nie zabezpieczono odpowiedniej ilości sprzętu ochronnego. Aktywność organizacyjna Prokuratury Krajowej okazała się pozorna, a poszczególnym jednostkom nie zapewniono odpowiednich środków ochrony osobistej.

Może jednak okazać się, że największej próbie, do tego jeszcze w czasach epidemii, zostaną poddani Prokurator Krajowy Bogdan Świączkowski oraz jego terenowi przedstawiciele - prokuratorzy regionalni.

Otóż podporządkowanie prokuratury rządowi, w którym Prezes Rady Ministrów reprezentuje dominującą w ramach koalicji siłę polityczną, będącą konkurencją dla partii Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobry sprawia, że Prokurator Krajowy poddany zostanie próbie lojalności.

Czy dynamicznie i bezkompromisowo, pod czujnym okiem Prokuratury Krajowej będą prowadzone śledztwa wobec ważnych polityków dominującej partii rządzącej czy prokuratura pochyłać się będzie także nad sprawami mniejszego koalicjanta? Chcąc nie chcąc kierownictwo prokuratury znalazło się między przysłowiowym młotem, a kowadłem.

Wielokrotnie już wskazywaliśmy, jak istotną jest kwestia niezależności prokuratury od władzy wykonawczej. Wówczas jej włodarze nie mieliby dylematu, komu służyć.

Jesteśmy jednak pewni, że obecne i przyszłe wydarzenia sprawią, że Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia pozyska nowych zwolenników niezależnej prokuratury.

SPIS TREŚCI

I	4
INFORMACJA (NIE)PUBLICZNA?	4
II	17
ANALIZA WYNIKÓW STATYSTYCZNYCH PRACY PROKURATURY W 2019 ROKU	17
III	32
SPRAWY KADROWE	32
IV	45
NAGRODY	45
V	59
ANALIZA WYKONANIA BUDŻETU PROKURATURY ZA 2019 ROK	59
VI	64
BEZPIECZEŃSTWO PRACY W PROKURATURZE W OKRESIE PANDEMII COVID-19 W POLSCE	64
VII	78
AKTYWNOŚĆ POWSZECHNYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH PROKURATURY ZWIĄZANA ZE ZWALCZANIEM PRZESTĘPCZOŚCI PODATKOWEJ W ZAKRESIE PODATKU VAT	78
PODSUMOWANIE	97